

REVISTA BIBLIOTECILOR*
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

ANUL XXVI • MAI 1973

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste

REVISTA
BIBLIOTECILOR

UN VIBRANT OMAGIU OMULUI, REVOLUȚIONARULUI, PATRIOTULUI, INTERNAȚIONALISTULUI

OMAGIU TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU,
SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI COMUNIST
ROMÂN, PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE STAT
AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA. Buc.,
Editura politică, 1973. 544.p. cu ilustr. aplic.
în parte color, portr. și facs.

Acest remarcabil eveniment editorial fixează în memoria noastră și a posterității manifestările pline de însuflețire care, cu valoarea unui eveniment politic, au marcat sărbătorirea împlinirii a 55 de ani de viață și a 40 de ani de activitate revoluționară, în slujba patriei și a comunismului, a secretarului general al partidului.

Monumentalul volum „devine pentru istoric un document vibrant: documentul gândurilor și sentimentelor cu care poporul întreg a sărbătorit un om, un comunist, pe cel ce ilustrează în cel mai înalt grad nobilele aspirații ale acestui timp socialist al patriei“.

Prin sistematizarea materialului care ilustrează această sărbătoare dragă poporului român, editorii acestui volum jubiliar au venit să sublinieze dimensiunile și semnificațiile vibrante omagiu pe care acesta îl aduce celui mai bun fiu al său. „Un om pentru oameni“, capitolul de început, schițează momentele cele mai importante din viața tovarășului Nicolae Ceaușescu, viață care s-a contopit cu activitatea partidului, constituind o pildă de luptă revoluționară, pentru libertatea socială și națională a poporului român, pentru ridicarea acestuia pe cele mai înalte culmi ale prestigiuului internațional.

Sînt pagini pline de dragoste și respect pentru cel căruia, în Piața Palatului Republicii, la aniversare, același popor, prin cuvintele

„Ceaușescu — România — Viitorul“, i-a definit lupta și înaltele idealuri care îl animă. Succesiunea documentelor din celelalte capitole urmează firul principalelor momente ale aniversării: ședința comună a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri închinată sărbătoririi. Scrisoarea adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu de Comitetul Central al P.C.R., Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri — scrisoare plină de prețuire și dragoste tovarășească —, solemnitatea conferinței titlului de Doctor Honoris Causa al Universității din București.

Capitolul „Țara întreagă — un singur gând, o singură voință“ consemnează manifestările populare din Piața Palatului, mesajele organizațiilor județene de partid, scrisorile militanților din ilegalitate ai partidului și ai mișcării muncitorești din România, ale organizațiilor de masă și obștești, ale instituțiilor și întreprinderilor centrale, omagiul forurilor și al oamenilor de știință, artă și cultură, onorul militar adus comandantului suprem al armatei, nenumărate scrisori și cuvinte de mulțumire.

Volumul se încheie cu un grupaj de materiale ilustrative pentru largul ecou internațional determinat de aniversarea care a dovedit odată mai mult că prestigiul conducătorului și statului nostru este însuși prestigiul țării.

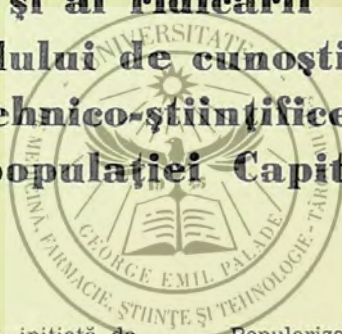

* 5 5 0 0 1 6 1 6 4 *

Biblioteca LIMEST

Cincinalul înainte de termen!

Biblioteca publică în sprijinul îndeplinirii înainte de termen a sarcinilor planului cincinal și al ridicării nivelului de cunoștințe tehnico-științifice ale populației Capitalei

Acțiune de largă respirație, inițiată de Biblioteca municipală „Mihail Sadoveanu” din București, sprijinirea, prin mijlocirea cărții, a eforturilor oamenilor muncii de a realiza cincinalul înainte de termen a antrenat întregul colectiv de bibliotecari bucureșteni din rețeaua municipalității. Dezbătut în cadrul adunării generale a organizației de bază P.C.R. și îmbunătățit, planul cuprinde următoarele obiective:

— Intensificarea activității de propagandă și de difuzare a cărții social-politice, tehnice și economice în rîndul populației Capitalei:

— Ridicarea gradului de eficiență a popularizării cărții tehnice și economice prin extinderea serviciilor noastre în domeniul lecturii publice în rîndul unor categorii de oameni ai muncii cum ar fi: cursanți de la secțiile de subingineri, cei care participă la cursurile de reciclare profesională și de calificare la locul de muncă, specialiștii care activează în comunele subordonate Capitalei precum și elevii de la liceele de specialitate;

— Popularizarea, prin mijlocirea activității bibliografice, a inițiativelor unor colective de oameni ai muncii din cadrul întreprinderilor industriale și de construcții din București;

— Achiziționarea în mai mare măsură decît pînă acum a literaturii tehnice și economice;

— Diversificarea tematică a acțiunilor de masă cu cartea tehnică și economică.

Traducerea în viață a acestor obiective a devenit o realitate, măsurile luate în acest scop arătîndu-și de-acum, în bună parte, roadele.

Pentru optimizarea muncii de completare și organizare a colecțiilor de publicații s-a întreprins o analiză a fondurilor de literatură social-politică, tehnică și economică în scopul înlăturării golurilor existente, pentru a răspunde cît mai plenar cerințelor diverselor categorii de cititori. În ceea ce privește îmbunătățirea propagandei cărții tehnice, în toate bibliotecile din rețeaua noastră sînt în curs de organizare fișiere pe profesii. Biblioteca noastră caută

ca în măsura posibilităților să poată oferi cartea de specialitate celor care urmează cursurile de reciclare profesională, de subingineri.

Informarea bibliografică are în atenție, printre altele, elaborarea, multigrafiera și difuzarea unor bibliografii de recomandare ce popularizează inițiativele unor colective din întreprinderi bucureștene sau din țară („Prietenii noului angajat”, „Brigăzile complexe de producție și de educație”, „Nici un gram de metal în plus, nici un gram irosit”, „Autocontrolul muncitoresc”, „Sfatul frunțașilor” etc.). Pentru specialiștii care activează în comunele subordonate Capitalei se întocmește o evidență pe profesii, investigându-se necesitățile lor de studiu, documentare, urmînd apoi să se stabilească cele mai eficiente modalități de satisfacere a acestor cerințe. Pentru informarea activiștilor de partid și de stat din comunele subordonate Capitalei asupra lucrărilor ce tratează probleme legate de activitatea politico-administrativă a localităților rurale se elaborează un „Buletin de informare bibliografică”.

Activitatea legată de relațiile cu cititorii poartă la rîndul ei amprenta specifică a obiectivului propus: cincinalul, înainte de termen! În colaborare cu bibliotecile tehnice și ale sindicatelor din întreprinderi, vom organiza expoziții de cărți pe teme ca: În sprijinul celor care s-au angajat să realizeze cincinalul înainte de termen; În sprijinul acțiunii de inițiere și calificare profesională. În urma convențiilor încheiate cu marile întreprinderi industriale din Capitală, vor fi organizate în incintele acestora expoziții de carte tehnică și economică, întîlniri cu personalități din domeniul științei și tehnicii, prezentări de cărți tehnice de profil.

Reușita celor ce ne-am propus și am realizat în parte este asigurată într-o măsură importantă de buna pregătire a bibliotecarilor. Bilunar, organizăm întîlniri ale bibliotecarilor din toate rețelele cu reprezentanți ai editurilor politică, științifică și tehnică, iar pentru o mai bună cunoaștere, sintezare și generalizare a experienței celor mai bune biblioteci în activitatea de propagandă a cărții social-politice, tehnice și economice, ne-am propus organizarea a două schimburi de experiență (unul în bibliotecile din oraș și unul în bibliotecile comunale) în trimestrele III și IV a.c. Stadiul de îndeplinire a prevederilor cuprinse în planul nostru vor fi analizate trimestrial.

Nicolae PASCU
director

Ion HULEA
secretar al organizației
de bază P.C.R.

Conf. ing. Vasile TARABOI
directorul Institutului Național de Informare și Documentare Științifică și Tehnică

Politica economică și socială a României contemporane se caracterizează printr-o expansiune rapidă, cu o rată importantă de creștere a producției materiale. De aici derivă cu titlu prioritar o politică de dezvoltare intensivă a cercetării și dezvoltării tehnologice, printre obiectivele căreia se numără și reducerea ciclului „cercetare-dezvoltare-producție”, cu alte cuvinte punerea operativă în valoare a rezultatelor cercetării în scopul modernizării continue a procedeeilor și produselor industriale. Odată cu dezvoltarea bazei materiale și umane a cercetării științifice și a dezvoltării tehnologice s-a pus și problema asigurării informării documentare pentru știință, tehnologie și producție. În prezent, în România există o rețea de informare documentară care, pentru proporțiile și efortul industrial al României, este substanțială. Practic, în prezent nu mai există industrie, laborator de cercetare, institut de proiectare sau de învățămînt superior, întreprindere de orice fel sau ordin de mărime cărora să nu li se pună la dispoziție materiale și servicii de informare.

Nu vom insista asupra metodelor, mijloacelor și formelor de informare folosite în România; ele sînt cunoscute pe plan mondial și se utilizează în bună parte și la noi. Vom încerca doar să relevăm unele aspecte care caracterizează utilitatea metodelor de informare documentară în industria noastră, spre a demonstra că și în informarea românească se acționează la fel ca în toate celelalte activități pentru ca eficiența să prevaleze.

Precum se știe, noțiunea de eficiență în știință și tehnică este controversată și aceasta nu din motive semantice, ci mai ales din cauza realei nevoi de căutare a adevărului în domeniul dat. Ce este eficient pentru industrie ca urmare a efortului depus în știință și tehnologie, care

este riscul, ce este rentabil și ce nu este, fiind trebuie aplicat, iată probleme pe care omul de știință, tehnologul, economistul, practicianul din industrie le urmăresc, caută să le dea răspunsuri și le caracterizează conform preocupărilor lor și — nu mai puțin — conform obligațiilor ce rezultă din statutul lor social. Documentaristul, această relativ recentă apariție pe firmamentul revoluției industriale contemporane, își desfășoară activitatea tot dintr-un punct de vedere propriu. La prima vedere, documentaristul explorează numai surse și — mai ales — transferă informații. Dar aceste activități esențiale pe care le putem doar caracteriza ca „intrări” și „ieșiri” prezintă totuși numai latura subsidiară a activității de informare documentară. Documentaristul are și metode proprii de cercetare — el cercetează literatura de specialitate, informațiile științifice și tehnice, decelează ceea ce este util pentru prezent și pentru perspectiva industriei și în final recomandă industriei ceea ce a filtrat; prin urmare, dintr-un anumit punct de vedere, el îndeplinește condițiile cercetătorului.

Folosind filtrul său, metodele sale proprii de cercetare, documentaristul are totodată riscurile sale. Cu cât va folosi metode mai bune de cercetare cu atât va micșora riscul, va cheltui mai puțin efort material și intelectual și va mări eficiența efortului pe care l-a depus, urmărind să fie cât mai de folos beneficiarilor.

În România se remarcă în prezent câteva aspecte caracteristice care demonstrează că dezideratele și implicațiile informării documentare urmăresc permanent linia eficienței, chiar dacă pentru atingerea completă a țelurilor mai sînt multe de făcut.

Vom aminti în primul rînd *tendința de omogenizare a structurii rețelei de infor-*

mare documentară. Unitățile de informare documentară din țara noastră s-au format în perioada ultimilor 25 de ani, în funcție de nevoile imediate. În felul acesta, unitățile de informare documentară și-au început activitatea la diferite intervale, fiind în consecință dezvoltate diferit, cu funcții „intrări” și „ieșiri” în bună parte deosebite unele de altele. În prezent, conformîndu-se politicii statului român în domeniul științei și dezvoltării, incoerența organizatorică a unităților de informare documentară s-a structurat pe trei nivele, corespunzînd unor nevoi distincte ale informării științei și industriei:

— nivelul central, reprezentat prin Institutul Național de Informare și Documentare Științifică și Tehnică (I.N.I.D.), subordonat Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, acesta din urmă avînd prin lege atribuția coordonării naționale a informării documentare;

— nivelul de ramură, reprezentat prin centre de documentare, subordonate ministerelor industriale de specialitate respective;

— nivelul unităților de cercetare, dezvoltare și producție, reprezentat prin unități sau responsabili cu documentarea.

Institutul Național de Informare și Documentare Științifică și Tehnică (I.N.I.D.) a luat ființă la 16 octombrie 1972, ca urmare a reorganizării etapizate a fostului Institut Central de Documentare Tehnică — efectuată în perioada anilor 1969—1972 — și ca rezultat al aplicării prevederilor Decretului nr. 542 din 29 iulie 1969 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național al Cercetării Științifice.

Institutul desfășoară în prezent o activitate complexă, în continuă dezvoltare, cu scopul principal al informării mai eficiente a beneficiarilor săi asupra realizărilor, tendințelor și orientărilor în știință

și tehnologie. Datorită tematicii multilaterale și varietății activităților sale, institutul informează o sferă largă de beneficiari — specialiști și cadre de conducere —, cărora le furnizează la cerere și mijloacele necesare pentru ca aceștia să se poată documenta atât în probleme prioritare cât și pe teme interdisciplinare sau de interes general.

În plus, institutul efectuează numeroase activități conexe (propagandă științifică și tehnică; coordonare și îndrumare metodologică prin proiectarea unitară și implementarea necesară a sistemelor de informare documentară; instruire și perfecționare a cadrelor din informarea documentară etc.) și totodată prestează servicii specifice (copiere rapidă, microfilme, traduceri etc.).

În scopul realizării cât mai eficiente a sarcinilor ce-i revin în ansamblul unităților de informare documentară existente în țara noastră, întreaga activitate complexă a institutului a fost cuprinsă — cu începere din anul 1970 — în următoarele 12 programe principale:

I. Programul de evidențe naționale urmărește realizarea unor evidențe naționale, pe cât posibil exhaustive, și valorificarea datelor și informațiilor publice cuprinse în aceste evidențe, fie prin acces direct, fie prin difuzarea unor publicații periodice de semnalare, destinate, după caz, unui cerc foarte larg de abonați sau numai unor beneficiari nominalizați.

Evidențele naționale (documente primare științifice, tehnice și economice intrate în țară, traduceri efectuate, cercetări științifice încheiate, teze de doctorat, ca și specialiști nominalizați etc.) asigură rapiditatea informării, evitarea unor paralelisme în procurarea și prelucrarea documentelor și permit localizarea anumitor date, informații și materiale existente în diferite unități din țară sau din străinătate, ceea ce contribuie în final la realizarea pe ansamblu a unor economii importante.

Acest program se adresează atât cadrelor de conducere, cât și cercetătorilor și proiectanților, cadrelor din informarea documentară și din învățământul superior, precum și specialiștilor din producție.

II. Programul de informare a cadrelor de conducere contribuie prin informațiile și publicațiile sale secundare și terțiare la informarea documentară necesară cadrelor de conducere pentru transpunerea în viață a hotărârilor de partid și de stat.

Tematica informațiilor și a publicațiilor documentare difuzate prin acest program este axată pe perfecționarea continuă a organizării și conducerii vieții economice și sociale, fiind orientată cu precădere pe metodele moderne de conducere, pe prognoze ale dezvoltării științei, tehnologiei și

economiei, cuprinzând și materiale referitoare la acțiunea de pregătire și perfecționare a cadrelor.

III. Programul de informare bibliografică — bazat pe datele de evidențe naționale — are ca obiectiv informarea curentă și retrospectivă a beneficiarilor în scopul cunoașterii și localizării de către aceștia a documentelor primare intrate în fondurile documentare ale diferitelor unități deținătoare. Informarea se realizează atât pe domenii, ramuri și probleme (prin buletine periodice de titluri), cât și pe teme restrinse, cerute de beneficiarii individuali sau propuse de institut (prin sistemele S.D.I. — PRODOC și cercetări bibliografice).

Informațiile de semnalare cuprind: autorul și titlul documentului (în limba română), datele de apariție, adresa unității deținătoare (ceea ce permite localizarea documentului), descriptorii ce caracterizează conținutul documentului și care permit regăsirea automată a acestuia, precum și indicii de clasificare zecimală. Folosind aceste informații de semnalare sau adresându-se unei singure instituții, beneficiarii interesați pot solicita, în scopul documentării, fie institutului, fie celorlalți deținători, din țară sau din străinătate, copii, microcopii, fotocopii sau traduceri ale documentelor pe care le consideră relevante.

Prin acest program institutul urmărește nu numai o informare de semnalare, ci, totodată, și realizarea uniformizării „identității” documentelor primare intrate în țară, astfel încât fiecare document să poată avea o adresă unică, fapt ce permite în final compatibilitatea pe întregul sistem național de informare documentară.

IV. Programul de informare documentară are ca scop elaborarea și difuzarea unor publicații secundare de informare documentară, sub forma unor sinteze întocmite pe baza unui bogat material documentar sau a unor culegeri, periodice și neperiodice, de articole traduse sau prelucrate. Aceste publicații sînt axate pe teme cu caracter prioritar pentru economia națională, interdisciplinar, precum și pe probleme care prezintă interes general.

Studierea acestor publicații secundare permite și înlesnește documentarea individuală a specialiștilor din cercetare, producție și învățămînt, oferindu-le informații ample cu privire la cele mai noi realizări în domeniul științei, tehnologiei și economiei concrete.

V. Programul de informare faptică — este aplicat ca urmare a acțiunii necesare de modernizare continuă a activității de informare documentară. În acest scop, institutul a creat în anul 1971 „Banca centrală de date și informații” cu caracter tehnico-

economic, folosind ca purtător de informații fotomicrofișa, explorabilă cu mijloace mecanizate. Scopul „Băncii centrale de date și informații” este de a asigura, în cadrul acestui program, furnizarea operativă a informațiilor faptice (ansambluri de date și informații prelucrate sau comentate, extrase din diferite documente a căror studiere integrală nu mai este necesară în acest caz); informațiile faptice sînt utile atât cadrelor de conducere, cît și specialiștilor din diferite sectoare de cercetare, proiectare, producție, comerț exterior și pot fi folosite fie la întocmirea studiilor tehnico-economice, a prognozelor, a studiilor de conjunctură, a planurilor de dezvoltare, precum și ca materiale documentare secundare sau terțiare pentru fundamentarea diferitelor decizii, fără a mai fi necesară, în scopurile arătate, procurarea și studierea documentelor primare.

(VI) Programul de propagandă științifică și tehnică — are ca scop propagarea în țară a realizărilor și noutăților științifice și tehnice pe plan mondial, precum și propagarea în străinătate a realizărilor importante ale științei și tehnicii românești.

În scopul realizării cît mai eficiente a acestui program, institutul folosește mijloace foarte variate de comunicare, de exemplu: conferințe prezentate în instituții și întreprinderi de specialiști în problemele respective — externi sau salariați ai institutului —, gale de filme documentare, fișe de informare multilingve, pliante, monografiile multilingve ale unor instituții și întreprinderi românești, buletine de referate — în patru limbi — ale documentelor importante publicate în literatura științifică și tehnică română, și organizează pe rînd expoziții documentare.

(VII) Programul de coordonare și îndrumare metodologică — are ca scop realizarea concretă, în etape, a sistemului național de informare documentară aflat prin proiectarea unitară și implementarea diferitelor subsisteme specifice sau prin acordarea de sprijin tehnic, cît și prin acțiuni permanente de coordonare și îndrumare metodologică, efectuate în colaborare cu unitățile de informare documentară și cu alte organisme sau instituții interesate din țară. În cadrul acestui program sînt elaborate proiectele de standarde și sînt difuzate recomandările metodologice necesare compatibilizării unităților de informare documentară. Prin analizele și mesele rotunde realizate periodic cu beneficiarii, în cadrul acestui program se urmărește permanent eficiența materialelor documentare elaborate și a serviciilor prestate de unitățile de informare documentară, materializîndu-se astfel „feed-back-ul” sistemului.

VIII. Programul de mecanizare și perfecționare a activității de informare docu-

mentară urmărește elaborarea și aplicarea ansamblului de măsuri pentru inițierea și crearea condițiilor optime automatizării activității de informare documentară prin folosirea metodelor și utilajelor moderne de înmagazinare și regăsire a informațiilor și documentelor.

Prin materializarea proiectelor de automatizări precum și a celor de instalații, aparate și utilaje elaborate de specialiștii institutului, programul urmărește nu numai introducerea metodelor moderne de informare documentară, ci și realizarea de către industria țării noastre a utilajelor specifice, care în prezent sînt procurate din import.

Cuprinzînd, pe de o parte, studii și cercetări în domeniul informării documentare, iar pe de altă parte organizînd „Cameră de prezentare și urmărire în producție” a unor utilaje specifice, fabricate de cele mai importante firme străine, programul urmărește crearea — pentru beneficiari — a posibilităților de a cunoaște și a alege varianta optimă pentru modernizarea și optimizarea activității în unitățile de informare documentară respective, precum și a condițiilor de utilare corespunzătoare a unităților.

(IX) Programul de instruire și perfecționare a cadrelor din informarea documentară — fiind axat pe amplă acțiune de perfecționare a cunoștințelor profesionale, prevede atât organizarea de cursuri, cu frecvență și prin corespondență, cu tematică diferențiată, cît și elaborarea de materiale și manuale didactice pentru cadrele cu studii superioare și medii din domeniul informării documentare, precum și pentru beneficiarii acestei activități.

(X) Programul de traduceri științifice, tehnice și economice — realizează, la cererea beneficiarilor, traducerea documentelor semnalate prin publicațiile programului de informare bibliografică. Traducerile sînt efectuate oral sau sînt furnizate fie sub formă dactilografiată, fie pe bandă de magnetofon.

XI. — Programul de difuzare a documentelor are ca obiectiv difuzarea în scopul studierii a documentelor originale semnalate în programul de informare bibliografică. Programul cuprinde o gamă variată de servicii, începînd cu executarea diferitelor tipuri de reproduceri (copii rapide, fotocopii, microfилme) pînă la furnizarea unor periodice sub forma „copirevistelor” sau „microformatelor”.

(XII) Programul publicațiilor periodice primare — în cadrul acestui program, institutul publică reviste și buletine ale unor instituții și organizații centrale. Aceste publicații cuprind atît articole originale și

informații asupra noutăților din domeniile de specialitate respective din țara noastră, cât și prelucrări ale unor materiale, acte normative, întrebări și răspunsuri etc.

Prin elaborarea și aplicarea timp de doi ani a celor 12 programe succint prezentate mai sus, institutul a urmărit să realizeze :

— *informarea periodică organizată a beneficiarilor concreți asupra conținutului de cunoștințe achiziționate (sau asupra aceluia la care institutul și-a asigurat numai accesul), astfel încât beneficiarii să poată cere, oricând le sînt necesare, informații pertinente și materialele documentare corespunzătoare ;*

— *prelucrarea în fluxuri raționale a cunoștințelor disponibile, în scopul realizării unor informații nu numai furnizabile, dar și cât mai ușor accesibile beneficiarilor concreți ;*

— *furnizarea unui volum de informații pertinente, optim dozat pentru rezolvarea cât mai completă a fiecărei probleme a beneficiarului individual ;*

— *rapiditatea maximă în furnizarea informațiilor pertinente și a materialelor documentare cerute de beneficiarii concreți.*

Pentru realizarea acestor patru deziderate, a fost necesar dintru început să se ia în considerare următoarele particularități, de altfel specifice acestui deceniu: *creșterea tot mai pronunțată de la un an la altul a volumului de cunoștințe (achiziționate sau accesibile institutului) cuprinse într-o mare varietate de forme (posibile (broșuri, rapoarte de cercetare, prospecte, standarde, brevete, teze de doctorat, fișe, cărți, benzi magnetice etc.); mărirea explozivă a numărului de beneficiari interesați în subiecte tot mai înguste și cu o pronunțată preferință spre informarea faptică cât mai pertinentă și completă.*

În aceste condiții, era evident că problemele puse institutului puteau fi rezolvate de colectivul său de specialiști — interni și externi — numai printr-o organizare inițială cât mai rațională, urmată de o permanentă îmbunătățire a fluxurilor de achiziționare, prelucrare, înmagazinare și difuzare a informațiilor și, pe de altă parte, prin luarea tuturor măsurilor necesare introducerii rapide — în etapă prestabilite — a mecanizării activităților complexe desfășurate de institut.

Pentru aplicarea unor fluxuri cât mai raționale și totodată în scopul introducerii etapizate a ansamblului de măsuri necesare mecanizării rapide și eficiente a activităților desfășurate de institut, a fost elaborat, de către autorul acestui articol, cadrul organizatoric corespunzător, materializat prin proiectul denumit convențional „HERMES” (Sistemul heuristic român de informare documentară mecanizată).

Prin această denumire autorul a urmărit dintru început să precizeze că *sistemul este adoptat provizoriu în scopul de a servi la descoperirea rapidă a informațiilor — prin cercetarea documentelor *) — care, transformate apoi în mesaje**), să să poată fi transmise — pe diferite canale — beneficiarilor concreți.*

Proiectul „HERMES” cuprinde următoarele circuite principale : A — fluxul de achiziționare, prelucrare, înmagazinare și difuzare (consultare) a documentelor primare ; B — fluxul de extragere, prelucrare, înmagazinare și difuzare a informațiilor documentare și, respectiv, faptice ; C — fluxul de elaborare și difuzare a materialelor documentare secundare și terțiare ; D — fluxurile de realizare a activităților conexe și a serviciilor specifice ; E — fluxul de realizare și urmărire a activităților economice și administrative.

În prezent, Proiectul „HERMES” este în curs de aplicare la Institutul Național de Informare și Documentare Științifică și Tehnică, majoritatea serviciilor institutului lucrînd în conformitate cu fluxurile descrise (de exemplu, s-a mecanizat „Banca centrală de date și informații”, sînt aplicate programele pentru realizarea cu ajutorul calculatorului a sistemelor S.D.I.—PRO-DOC și a buletinelor de semnalare ș.a.) ; de asemenea, sînt în curs de experimentare, în vederea aplicării, fluxurile pentru realizarea traducerilor. Este însă evident că pentru aplicarea în totalitate a acestui proiect va fi necesară, în continuare, o susținută muncă depusă de întregul colectiv al institutului, astfel încît să se poată realiza simultan atît elaborarea restului de programe necesare, precum și experimentarea lor, cît și aplicarea rezultatelor în activitatea curentă a institutului.

Trebuie, de asemenea, menționat că pînă la sfîrșitul anului 1975, cînd sistemul „HERMES” descris va deveni total operativ, este posibil ca unele premise inițiale să fie modificate pe parcurs, corespunzător creșterii sau schimbării necesităților obiective ale beneficiarilor și evoluției tehnicii informării documentare în acești viitori trei ani.

Aceste modificări previzibile nu vor avea ca rezultat numai îmbunătățirea întregului sistem, ci vor permite, probabil, ca în anul 1975 cuvîntul „heuristic” să nu mai fie necesar în denumirea sistemului „HERMES”.

*) *Heuristic* : a) care servește la descoperire ; b) — cercetarea documentelor ; c) — sistem adoptat provizoriu, chiar dacă ne îndoim de valoarea sa absolută.

**) *Hermes* : în mitologia greacă — zeul clovenței, al comerțului și al hoților și totodată purtătorul de mesaje al zellor.

Statistica oficială a țării noastre consemnează date semnificative cu privire la dezvoltarea spectaculoasă a sectorului industriei ușoare în ultimele decenii.

Dacă luăm ca bază de comparație anul 1938, dinamica producției globale industriale a crescut în anul 1971 în industria textilă de 13 ori, în confecții de 27 de ori, în sectorul pielărie-încălțăminte-blănărie de 12 ori. Față de anul 1950, dinamica productivității muncii pe salariat din industria ușoară a crescut în anul 1971 în textile de peste 3 ori, în confecții de aproape 4 ori, în pielărie-blănărie-încălțăminte de peste 4 ori. În anul 1972 s-au produs 733 de milioane metri pătrați de țesături, aproape 189 de milioane de bucăți de tricotaje, aproape 79 de milioane de perechi de încălțăminte.

În limbajul ei specific, statistica reflectă prin aceste cifre efortul uriaș, depus an de an, pentru ridicarea calității produselor, pentru mărirea randamentului muncii, pentru găsirea celor mai eficiente metode de fabricație, pentru asigurarea unei calități înalte a produselor. Mai mult — mai bun — mai frumos — mai variat, iată coordonatele de dezvoltare ale industriei ușoare românești.

Pentru a putea fi aplicată în practică, formula cere însă cu necesitate îndeplinirea unei condiții esențiale: cadre calificate la cel mai înalt nivel.

La Grupul școlar din București
al Ministerului Industriei Ușoare :

BIBLIOTECA

ȘI

PREGĂTIREA TEORETICĂ A VIITORILOR MUNCITORI ȘI MAIȘTRI

A. CORVĂTESCU-TOFAN

Coordonate generale

Am vizitat unul din cele 23 de centre școlare din țară aparținând Ministerului Industriei Ușoare pentru a studia modul în care biblioteca se integrează în procesul de pregătire teoretică a viitorilor muncitori și maiștri. Cu alte cuvinte, am vrut să examinăm cum, la nivelul unei adevărate uzine — producătoare nu de bunuri de larg consum (deși, după cum vom vedea, școala este și o asemenea uzină), ci de cadre calificate pentru o importantă ramură industrială — pregătirea teoretică, infor-

mația de specialitate se transformă cu timpul în factor de producție.

Inițiat în toamna anului 1966, când a fost inaugurat și complexul de clădiri pe care-l ocupă, Grupul școlar din cartierul bucureștean Titan al Ministerului Industriei Ușoare — cel mai mare centru școlar al acestui minister — cuprinde 4 tipuri de învățământ : o școală profesională (cursuri de zi, serale și comasate) cu durata de 2 ani, un liceu de specialitate, o școală tehnică postliceală de 2 ani și o școală de maiștri de un an. În total, peste 2 700 de elevi, între 15 și 35 de ani, care vor în-

tări contingentele de muncitori și maiștri, deja existente în industria textilă, în industria tricotașilor și a confecțiilor, în industria cauciucului, a maselor plastice, a confecțiilor de piele.

Complexul școlar este un oraș în miniatură: corpul central al școlii — cu săli de clasă, laboratoare și numeroase ateliere, acestea din urmă formind laolaltă o uzină de gradul II din ale cărei produse în curînd școala se va autofinanța — este înconjurat de internate, cantine, sală și terenuri de sport, seră, grădini. Pretutindeni, ordinea și preocuparea pentru estetică — elevii sînt doar pregătiți să fabrice frumoșul cotidian în multiplele lui aspecte materiale — te impresionează adînc. Conducerea grupului școlar, în fruntea unui corp didactic de aproape 140 de profesori (ingineri cu o vastă pregătire teoretică, profesori pentru disciplinele de cultură generală și pentru limbi străine și un important număr de maiștri-instrucții pentru practica în atelier), a știut să imprime întregii populații a acestei așezări școlare sentimentele de care ea însăși este însuflețită: pasiune pentru profesia aleasă, dragoste de muncă, exigență față de propria comportare și față de cea a colectivului. Într-un timp relativ scurt — 5 ani de la înființare —, grupul școlar și-a mărit considerabil capacitatea de instruire, și-a îmbunătățit calitativ activitatea, și-a diversificat și perfecționat produsele, și-a îmbogățit zestrea inițială cu noi amenajări.

Biblioteca școlară are un caracter complex. Ea trebuie să furnizeze publicațiile — cărți, periodice, prospecte, standarde etc. — necesare pregătirii de specialitate a elevilor; ea are misiunea de a ține la curent pe profesorii tehnologi cu progresele profesiei; ea adăpostește publicațiile și alte materiale purtătoare de informații pentru completarea cunoștințelor de cultură generală și de limbi predate în procesul de învățămînt; o parte din elevi locuind în internat, biblioteca trebuie să ofere elevilor cit de cit o lectură de divertisment; educația estetică făcînd parte din însăși pregătirea de specialitate, este necesar ca și cartea care educă gustul pentru frumos să ocupe un loc de seamă în colecțiile ei; în sfîrșit — dar nu mai puțin important —, biblioteca trebuie să ofere atît elevilor, cît și cadrelor didactice publicațiile necesare în învățămîntul politic, în predarea și însușirea științelor sociale incluse în program.

De la bun început trebuie să precizăm că biblioteca grupului școlar s-a bucurat, încă de la înființare, de anumite atu-uri: condiții materiale (spațiu, mobilier și buget) din cele mai bune; interes și sprijin constant din partea colectivului de con-

ducere al școlii (un colectiv de cadre didactice — tehnologi, profesori de cultură generală și de limbi străine — are misiunea de a acorda bibliotecarei asistență în completarea colecțiilor, în organizarea manifestărilor de propagandă etc.); un lucrător priceput, inteligent, cu o concepție clară și bine fundamentată asupra muncii sale (bibliotecara Lucia Ovesea, cu 9 ani vechime în profesie, activează în cadrul școlii încă de la înființarea ei). În plus, o largă receptivitate la nevoile bibliotecii din partea Direcției de învățămînt din ministerul de resort.

Au existat deci de la început premise favorabile de dezvoltare, în ciuda faptului că fondurile bibliotecii — datorită înființării recente a școlii — suferă de o acută... tinerețe.

Biblioteca ocupă, în corpul central al grupului școlar, două încăperi: o luminoasă sală de lectură de aproximativ 240 mp, care însă nu este folosită numai de bibliotecă, ci servește și ca sală de festivități; o sală de aproximativ 100 mp, în care sînt adăpostite cele peste 22 000 de exemplare de cărți, numeroase colecții de periodice, filme, diafilme, discuri, benzi magnetice și aparatura necesară folosirii lor, ca și manualele — multe la număr — necesare învățămîntului de specialitate*). Servirea cu publicații a cititorilor se face de către bibliotecară din această sală. Reamenajarea acestui spațiu este prevăzută într-un viitor apropiat: rafturile de lemn vor fi înlocuite cu rafturi metalice, confecționate în atelierele școlii, iar o parte a încăperii va fi destinată accesului liber al cititorilor la publicații. Deocamdată, îndrumarea bibliotecarei — asiduă, atentă, competentă — caută să suplinească inexistența accesului liber la publicații și lipsa — acut simțită — a cataloagelor de bază. Cauza acestor lipsuri: de la înființare și pînă în prezent, doar doi ani biblioteca a funcționat cu două salariate; nici situația de astăzi (al doilea post ocupat de un cadru nepregătit, care gestionează doar manualele) nu poate mulțumi pe nimeni, în primul rînd pe cititorii care-și văd dimiunat timpul de frecventare a bibliotecii.

* Nota red. În această problemă, îndrumările privind organizarea și activitatea bibliotecilor școlare nr. 113 194/1968, publicate în *Buletinul Ministerului Învățămîntului* nr. 5/seria A și seria B din noiembrie 1968 sînt categorice: directorul unității școlare trebuie să asigure buna desfășurare a activității bibliotecarului, care nu trebuie să presteze munci ce nu intră în competența lui, „cum ar fi, de exemplu, gestionarea și distribuirea manualelor școlare...”. Ar trebui deci ca ministerele de resort (și unele — de exemplu Ministerul Energiei Electrice — au și luat măsurile corespunzătoare) să reglementeze problema pentru școlile pendinte, în sensul desemnării gestionarilor existenți în școli ca administratori ai acestor manuale.

Alcătuirea colecțiilor ...

Pentru a satisface cereri atât de variate de lectură — variații provenind fie din diferența de pregătire intelectuală și profesională (existentă între elevi și profesori, dar și între elevi), fie din diferențele mari de vîrstă (și deci de interese și de grad de înțelegere) dintre cititorii-elevi, biblioteca a adoptat un sistem complex de aprovizionare. Pentru producția editorială curentă se fac achiziții prin colectura bibliotecilor (precomenzile sînt completate de șefii de catedre ale diferitelor discipline și apoi sînt centralizate de bibliotecară sub îndrumarea conducerii școlii). Pentru lucrările Centrului de documentare și publicații tehnice M.I.U. se fac abonamente și comenzi direct la editori (11 titluri de periodice în 1972, 19 titluri în 1973). Grupul școlar stă în atenția institutelor editoare pendinte de Ministerul Educației și Învățămîntului, de unde primesc materiale de pedagogie, de metodică predării etc. Se contractează anual abonamente la presa generală și la presa de specialitate românească și străină (în anul 1972, aproximativ o treime din buget a fost alocat pe rîndicelor — 59 de abonamente —, din care semnalăm prezența a 19 titluri de reviste de specialitate — filatură, țesătorie, confecții, tricotaje, industria încălzimîntului, modă etc. — din alte țări). Pentru infățișarea lacunelor inerente unei colecții atât de recent constituite, se fac fie transferări de publicații de la alte instituții pendinte de ministerul de resort (astfel, aproximativ o treime din numărul total al exemplarelor existente provine din donații), fie multiplicări la xerox (școala se bucură de binevenita prezență a unui xerox în chiar incinta ei; prin această metodă au fost „înmulțite” multe titluri de cărți de specialitate aflate în exemplare insuficiente — culegeri de probleme, texte în limbi străine, tratate etc.). Pentru cărțile de specialitate apărute în alte țări, ministerul de resort s-a arătat pînă acum deosebit de generos: au intrat astfel în colecțiile bibliotecii sute de publicații tehnice în limbile germană, franceză, italiană, multe dintre ele fiind materiale de referință de o indiscutabilă valoare. De altfel, biblioteca posedă și principalele instrumente de informare în industria ușoară editate la noi în țară: recentul **Tezaur de termeni tehnico-științifici pentru industria ușoară**, elaborat în 1971 de Centrul de documentare și publicații tehnice M.I.U., **Dicționar politehnic**, **Dicționar tehnic poliglot**, **Manualul inginerului textilist** etc.

Verificarea oportunității achizițiilor și depistarea golurilor existente în colecții stau permanent în atenția bibliotecarei; în fiecare vacanță de vară, ea confruntă

publicațiile inventariate cu titlurile semnalate în *Bibliografia R.S.R. Cărți, albume, hărți* și în revista *Cărți noi*, alcătuiind liste de lucrări, pe care le înaintează — după caz — fie colecturii, fie Centrului de documentare. Am sugera bibliotecarei și alte căi de urmat: înlăturarea lacunelor prin achiziționarea de cărți vechi de anticariat; apelul la serviciile oferite de Rezerva națională de carte a Bibliotecii Centrale de Stat; instituirea unui schimb de dublete între bibliotecile centrelor școlare pendinte de același minister; achiziționarea publicațiilor extraeditoriale emise de diferite întreprinderi profilate pe industria ușoară; instituirea unui activ împrumut interbibliotecar (care, în condițiile prezenței xerox-ului, se poate cupla cu multiplicarea exemplarului împrumutat), pe baza acelor prețioase cataloage colective — carte și presă — editate de Biblioteca Centrală de Stat. Desigur, abia după organizarea celor două cataloage de bază — alfabetic, pe nume de autori și titluri de anonime, și sistematic —, lucrătorii bibliotecii și conducerea școlii vor putea întreprinde o analiză atentă a componenței fondurilor și vor putea începe o acțiune sistematică de completare retrospectivă a colecțiilor, în special a fondului de specialitate. O simplă confruntare a existentului din bibliotecă cu catalogul publicat de Editura tehnică pentru perioada 1950—1970 relevă pe de o parte o completare judicioasă, atentă, cu cărți de specialitate apărute în ultimii 10 ani, pe de altă parte lipsa — inevitabilă, în condițiile actuale ale completării retrospective a colecțiilor bibliotecilor — a unor materiale mai vechi, tipărite înainte de înființarea școlii, materiale de multe ori nereeditate (din cele 125 de titluri semnalate în catalog la capitolul „Industria ușoară”, biblioteca nu posedă 50).

Interesele multiple de lectură cărora trebuie să le facă față biblioteca acestui grup școlar se reflectă semnificativ în repartizarea pe materii a exemplarelor — 1967 în total — intrate în anul 1972; interes accentuat pentru cartea destinată educației politice și ideologice (657 de exemplare din cărți indexate în clasele c.z. 1, 3, 9); grijă pentru educația științifică și pentru adîncirea cunoștințelor de științele naturii predate în procesul de învățămînt (84 de exemplare din cărți indexate la clasa c.z. 5); preocupare constantă pentru cartea beletristică acoperind cerințele programei analitice de literatură română, dar și pentru beletristica de divertisment (744 de exemplare din cărți indexate în clasa c.z. 8); în sfîrșit, 204 exemplare din cărți de referință, cărți de artă etc.

Dar biblioteca unui complex școlar în care sînt pregătite cadre calificate pentru profesii care se bazează în special pe

culoare, formă, desen trebuie să devină — în timp — cu necesitate o *mediotecă*. Aceasta nu numai pentru că formarea gustului pentru frumos, dezvoltarea simțului estetic fac parte din însăși pregătirea profesională a elevului de orice grad în această școală, ci și pentru faptul că în industria ușoară informația profesională se pretează bine la și chiar reclamă o transmitere vizuală — prin filme, diapozitive, reproduceri, fotografii.

Deja biblioteca este înzestrată cu tot aparatajul modern pentru redarea sunetului și a imaginii : picupuri, magnetofone, aparate de proiecție ; în școală este organizat un corp de fotoreporterți constituit din elevi ; la stația de radioamplificare, biblioteca își are rezervată emisiunea ei săptămânală. Există și materialele audio și video necesare : 25 de filme documentare (calificarea în diverse meserii, filme despre protecția muncii, despre calitate, despre creație-modă, despre randament în muncă etc.) ; un film de propagandă, realizat de colectivul școlii, asupra organizării și funcționării grupului școlar, cu care cadrele de conducere își însoțesc expunerile în timpul vizitelor de popularizare făcute în diferite școli. Biblioteca posedă și un număr însemnat de discuri pentru învățarea limbilor străine, de discuri cu imprimări de opere literare sau muzicale, la care se adaugă benzile magnetice cu imprimări după diverse emisiuni de radio. Mai există în școală — dar la depozitul de material didactic — un număr însemnat de diapozitive ; conducerea școlii va trebui să decidă o mai echitabilă gestionare a tuturor materialelor audio-vizuale : stringerea lor într-un singur loc, sub o singură administrare, n-ar putea decât să le potențeze difuzarea și deci eficacitatea. Și credem că locul cel mai nimerit pentru punerea lor în valoare rămâne totuși biblioteca școlară.

La acestea s-ar mai putea adăuga — bineînțeles sub rezerva soluționării problemei cadrelor de bibliotecari — și organizarea unei fototechi (fotografii de la parade ale modei sau expoziții ; fotografii ale produselor — bune sau rele — realizate în atelierelor școlii ; fotografii după ilustrațiile apărute în revistele străine de specialitate etc. etc.), cu ajutorul căreia un material de informare prețios ar putea fi pus în valoare în procesul de învățământ.

Aceasta este baza materială — în publicații și alte materiale purtătoare de informații — de care dispune biblioteca sau pe care o poate dezvolta în condițiile actuale.

... și difuzarea lor

Al doilea important aspect al muncii de bibliotecă este însă difuzarea patrimo-

niului deținut ; și în această privință, la Grupul școlar M.I.U. din București s-au depus eforturi remarcabile. Biblioteca joacă cu adevărat un rol activ în procesul formativ și informativ al elevilor, în întărirea cunoștințelor profesionale și de cultură generală predate ; ea s-a impus solid prin servicii prompte și eficiente pe traiectul transmiterii informației de specialitate de la profesor la elevi și ocupă un rol deosebit în întărirea educației politice și ideologice a elevilor.

Acțiunea de atragere la lectură a elevilor și de difuzare a publicațiilor de orice natură îmbracă forme multiple și din cele mai moderne. Ne vom ocupa în cele ce urmează mai ales de propaganda cărții de specialitate, considerând aceasta ca un aspect din cele mai semnificative.

În anul școlar 1971/1972, biblioteca a înregistrat un număr de 2 387 de cititori (84 la sută dintre elevi), cel mai mare procent de atragere fiind constatată la liceul de specialitate (87 la sută), iar cel mai mic la școala de maiștri (80 la sută).

În același an școlar, biblioteca a difuzat 17 850 de exemplare de publicații (excepțind manualele), din care 3 425 de cărți tehnice (în rest : 7 110 cărți beletristice, 5 250 de publicații din domeniul științelor sociale, 825 de cărți științifice și 1 240 de publicații cu subiecte diverse, din care o pondere însemnată o au cărțile de artă). În ceea ce privește cartea tehnică, s-ar părea că proporția de 4 cărți pe an la 3 elevi ar fi destul de mică. Să nu uităm însă că școala profesională — care cuprinde elevi cu ciclul elementar neterminat și cărora nu li se pot încă impune prea multe lecturi specializate în afara manualelor — include numeric mai mult de jumătate din totalul elevilor (1 500 din 2 700). Procentul de citire a cărții tehnice este cu mult mai ridicat în rândul cititorilor recoltați din școala de maiștri. Un sondaj făcut în fișele de lectură ale maiștrilor-filatori a relevat următoarele cifre : 104 cititori au citit 897 de cărți, dintre care 306 sint publicații tehnice ; procentul, la această categorie de specialiști în devenire, este de 3 cărți pe cap de cititor și fenomenul relevă o tendință normală, pozitivă, de dezvoltare a lecturii de specialitate tocmai la categoria de cititori care are pregătirea necesară pentru receptarea informației tehnice, ca și interesul cel mai pregnant pentru îmbogățirea și diversificarea cunoștințelor de specialitate.

O primă și eficientă metodă de propagandă a serviciilor de bibliotecă, ca și de difuzare a noutăților editoriale o constituie așa-numita „vitrină a elevilor” ; la fiecare etaj al școlii există cite o gazetă de perete, în care unul din cadre este rezervat bibliotecii. Sint expuse aici liste de

titluri nou intrate în bibliotecă, supraperte ale unor cărți importante, sumare ale revistelor de specialitate etc. Această publicitate este dublată de alcătuirea, multiplicarea la xerox și difuzarea în rîndul elevilor a listei cu noutăți editoriale, ca și a sumarelor revistelor de specialitate. Și cadrele didactice primesc regulat — în funcție de specialitatea fiecăruia — asemenea liste de semnalare.

Stația de radioamplificare a rezervat bibliotecii o emisiune săptămînală, în cadrul căreia se fac prezentări de cărți, se difuzează noutăți tehnico-științifice, se popularizează serviciile și acțiunile bibliotecii, se transmit înregistrări după emisiuni radio.

În cadrul cercurilor și a ședințelor de comunicări organizate în școală, sînt prezentate cărți din diferite specialități, fie cu ajutorul profesorilor respectivi, fie de către elevi înșiși. Sînt organizate lunar, de asemenea, expoziții de cărți, atît în sala de lectură cît și pe culoare.

Sînt numeroase și bibliografiile elaborate de bibliotecară în ajutorul dirigintilor: pentru întărirea educației comuniste a elevilor, pentru dezvoltarea gustului estetic, pentru desăvîrșirea comportării în societate, pentru popularizarea lecturii ca mijloc de dobîndire a unei culturi. Semnalăm ca prețioasă și o altă inițiativă: lunar, bibliotecara alcătuiește și multiplică caiete cu poezii și cîntece patriotice, pe care le difuzează în rîndul elevilor, pentru îmbogățirea repertoriului echipelor artistice existente la nivelul fiecărei clase.

Audio-vizualul însoțește adesea manifestările cu cartea: prin împrumut interbibliotecar, au fost procurate filme documentare despre orașe și țări, despre monumente de artă și istorice din lume, despre mari muzee de artă, diapozitive cu reproduceri după opere de artă celebre, care au fost proiectate în cadrul cercurilor de educație estetică existente în grupul școlar sau în ședințe anume organizate.

Întîlnirile cu autorii cărților de specialitate — mult facilitate de faptul că aproape 40 la sută din totalul autorilor funcționează în cadrul școlii ca profesori — s-au dovedit un mijloc de popularizare deosebit de atrăgător, pe care biblioteca îl practică cu regularitate.

Indubitabil, prin toate aceste canale de difuzare, prezența cărții și a informației despre carte este masivă în rîndul elevilor. Am propune însă conducerii școlii ca — în măsura în care necesarul de cadre va fi acoperit în viitor — să faciliteze bibliotecarei trecerea la forme de influențare cu rezonanță mai adîncă. Ar fi cazul ca biblioteca să inițieze — în condițiile optime oferite de școală — unele acțiuni avînd

ca scop formarea unor tehnici ale muncii intelectuale, instaurarea unor deprinderi de lectură eficientă, inițierea în tehnica bibliografică etc.

În contextul procesului de perfecționare profesională permanentă și al continuării studiilor — de către mulți elevi — la nivel superior, asemenea inițieri în tehnica reținerii și regăsirii informației sînt nu numai binevenite, ci chiar necesare.

În măsura în care în prezent colecțiile de publicații permit — dar mai ales ca o coordonată de urmărit în viitor — bibliotecă ar mai putea organiza în sălile de studiu în care elevii interni își pregătesc lecțiile, mici stocuri de publicații de referință: manualele de bază în specialitățile respective, dicționare ale limbilor străine studiate, tabele matematice, îndreptare ortografice, dicționare ale limbii române, dicționare enciclopedice. Dacă vrem ca acești elevi să se obișnuiască cu cartea de referință, atunci să le-o punem nemijlocit la îndemînă, ca o tentație permanentă!

Pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice, ar mai fi oportun ca împrumutul interbibliotecar să fie extins și asupra publicațiilor de specialitate. Procurarea cărții străine existente în marile și specializatele biblioteci ale învățămîntului superior ar fi considerată de profesori ca unul din cele mai calificate servicii pe care bibliotecă le poate oferi.

Ar fi de dorit, de asemenea, ca în cabinetul de științe sociale cartea să devină o prezență permanentă, fie direct (prin constituirea unei colecții de publicații adecvate), fie indirect, prin organizarea unor instrumente de informare eficiente.

S-ar mai putea realiza o prezență mai vie a cărții care întregeste informația transmisă prin manual în chiar ora de predare, ceea ce presupune o întărire a legăturii dintre bibliotecar și profesor: dacă la fiecare lecție profesorului îi vor fi puse la îndemînă de către bibliotecară cărțile care constituie lectura suplimentară asupra subiectului respectiv, indemnul pentru studierea acestora ar putea fi urmat nemijlocit de împrumutarea lor.

La Grupul școlar din București al Ministerului Industriei Ușoare am găsit condiții materiale optime de funcționare, o conducere receptivă la problemele lecturii, o bibliotecară activă și inteligentă. Sînt atuurile care justifică succesele de pînă acum, sînt condițiile propice pe care — în viitor — va fi dezvoltat și diversificat rolul cărții și al lecturii în procesul instructiv-educativ al miilor de cadre calificate cu care școala aceasta — una din multele și semnificativele realizări ale socialismului — alimentează industria ușoară românească.

1848

în literatură

Bibliografie selectivă

„Poporul care-și dă seama că lumina științelor și artelor nu mai poate fi proprietatea unor clase privilegiate, acela trebuie să facă din cultură un lucru comun pentru toată națiunea”.

SIMION BĂRNUȚIU

Revoluția din 1848 în țările române a fost generată de cauze interne izvorite din situația economică-socială, politică, de contradicțiile interne, de cerințele obiective ale dezvoltării lor pe calea progresului. Revoluțiile declanșate în celelalte țări europene au oferit numai prilejul izbucnirii revoluției române, fără a contribui la cauzele ei, pregătite de criza societății feudale și de dominația otomană și habsburgică. Lupta împotriva orinduirii vechi feudale și a asuprașării străine a antrenat masele cele mai largi ale populației — țărani, meseriași, negustori, muncitori din manufacturi — care luptau pentru rezolvarea problemei agrare, constituirea unui stat modern, unitar și independent, instaurarea libertăților democratice.

Din punct de vedere ideologic, revoluția burghezo-democratică din 1848 a fost pregătită de intelectualii progresiști ai epocii prin societăți secrete, prin asociații literare, prin literatura cu caracter militant. Poezia, literatura și publicistica pașoptiste devin instrumente de luptă pentru eliberarea socială și națională. Revistele *Dacia literară*, *Magazinul istoric pentru Dacia*, *România viitoare* au găzduit în coloanele lor opere în care se reflectă elemente de critică socială, fiind străbătute de puternice accente revoluționare.

Literatura contemporană revoluției oglindește pregătirea și desfășurarea ei, fie că

izvorăște din pana intelectualilor pașoptiști, fie că se datorește geniului creator al poporului.

Literatura evocatoare a anului 1848 cuprinde scrieri remarcabile care zugrăvesc desfășurarea evenimentelor în toate provinciile românești.

Bibliografia de față are un caracter selectiv, dar ea recomandă opere din ambele grupe — contemporană și evocatoare — în măsura în care ele au fost editate și reeditate în ultimele două decenii. Am căutat să recomandăm, pe cât a fost posibil, edițiile cele mai recente. Bibliotecile cu fonduri mai vechi pot urmări lucrările apărute în a doua jumătate a secolului trecut și în prima jumătate a secolului nostru, lucrări cuprinse în Capitolul V al bibliografiei cărții lui Horia Ursu: *Momente din istoria României în creația literară*, Buc., Editura didactică și pedagogică, 1963, p. 242—246, precum și colecțiile de periodice din anul 1948 când s-a sărbătorit centenarul revoluției. Pentru lucrări mai recente se recomandă și consultarea bibliografiei selectivă închinată lui *Avram Iancu*, publicată în Revista bibliotecilor, nr. 7, iunie 1972, p. 417—420.

De asemenea, bibliotecarii vor trebui să urmărească aparițiile editoriale și cele din presă consacrate sărbătoririi a 125 de ani de la revoluție.

Ceașescu, Nicolae. 120 de ani de revoluția din 1848. Cuvintare rostită la adunarea populară din Capitală. 29 iunie 1968. Buc., Editura politică, 1968. 31 p. — și în: Scintila, 37, nr. 7749, 20 iun 1968, p. 1, 3; Beszed... In: Eldre, 22, 6424. sz., 1968. jul. 2., 1-2 l.; Rede... In: Neuer Weg, 20, nr. 5959. 2 Juli 1968, S. 1, 3.

*

Alecsandri, Vasile. Deșteptarea României, 1848. In: Alecsandri, V. Doine și lăcrămoare. Poezii. [Vol.] 1. [Buc.], E.P.L., 1967, p. 199-201. (B.P.T., 385).

Alecsandri, Vasile. 15 Mai 1848. In: Alecsandri, Vasile. Ostașii noștri. Poezii. [Vol.] 2. [Buc.], E.P.L., 1967, p. 402-403. (B.P.T., 386).

Alecsandri, Vasile. Hora Ardealului. In: Alecsandri, V. Ostașii noștri. Poezii. [Vol.] 2. [Buc.], E.P.L., 1967, p. 402-403. (B.P.T., 386).

Alecsandri, Vasile. N. Bălcescu murind. In: Poezia română clasică. De la Dosoftei la Octavian Goga... Vol. 2. Buc., „Minerva”, 1970, p. 28-29.

Bălcescu, Nicolae. Manualul bunului român. Dialog între un comisar de propagandă și un sătean. [Fragmente]. In: Bălcescu Nicolae. Scrieri alese. [Buc.], Editura tineretului, 1961, p. 169-173. (Biblioteca școlară).

Bălcescu, N. /Scrisoare către Ion Ghica. Stiri despre revoluție. In: Bălcescu N. Opere. [Vol.] 4. Corespondență... Buc., Editura Academiei R.P.R., 1964, p. 95-98.

Baronzi, C. Între Scila și Haribda, 1848. In: Poezia română clasică. De la Dosoftei la Octavian Goga... Vol. 2. Buc., „Minerva”, 1970, p. 100-101.

Beniuc, Mihai, Tara. In: Întâlniri cu poezia. Culegere de versuri pentru pionieri și școlari. Buc., Editura tineretului, 1967, p. 222-223. (Preludii).

Beniuc, Mihai. Umblind. [Versuri]. In: Cîntare României. Antologie alcătuită de Victor Turbure și Nicolae Stoian. Buc., Editura militară, 1965, p. 43.

Blandiana, Ana. Bocet pentru Avram Iancu. In: România literară, 1, nr. 8, 28 noi 1968, p. 1.

Blaga, Lucian. Avram Iancu. Dăruiește aceste acte. Prologul. Pagini de epopee. Antologie, 1848. In: Viața militară, 21, nr. 5, mai 1968, p. 13.

Bogza, Geo. Răzvrățiții. In: Bogza, G. Tara de piatră. Confesiuni despre vitregia naturii și a istoriei. Buc., „Minerva”, 1971, p. 36-39.

Bolintineanu, D. Către boierii români antinaționali. In: Bolintineanu, D. Opere alese... Vol. 1. Poezii. Buc., E.P.L., 1961, p. 235-236.

Bolintineanu, D. Cîntec de libertate (improvizat în ziua de 11 iunie 1848). In: Bolintineanu, D. Opere alese... Vol. 1. Poezii. Buc., E.P.L., 1961, p. 361-362.

Bolintineanu, D. La Nicolae Bălcescu. In: Bolintineanu, D. Opere alese. Vol. 1. Poezii. Buc., E.P.L., 1961, p. 357.

Bolintineanu, D. O noapte pe malul Dunării. (Amicului meu Cezar Bolliac). In: Bolintineanu, D. Opere alese... Vol. 1. Poezii. Buc., E.P.L., 1961, p. 363-364.

Bolliac, Cezar. Clăcașul. In: Trepce. Antologie de poezie social-militantă românească. Buc., „Minerva”, 1971, p. 30-32.

Bolliac, Cezar. [Apărarea revoluției]. In: Bolliac, Cezar. Pagini alese. [Articole politice]. Buc., Editura tineretului, [1961], p. 213-215.

Bolliac, Cezar. Holera ciocolor. In: Bolliac, Cezar. Pagini alese... Buc., Editura tineretului, [1961], p. 140-141.

Bolliac, Cezar. O țigăncă cu pruncul său la statuia libertății în București. In: Bolliac, Cezar. Pagini alese... [Buc.], Editura tineretului, [1961], p. 126-128.

Călinescu, G. Iubita lui Bălcescu. Text îngrijit și adnotat de Al. Piru. [Buc.], Editura militară, [1965]. 112 p. (Cartea ostașului).

Catina, Ion. Marșul revoluționar. In: Poezia română clasică. De la Dosoftei la Octavian Goga... Vol. 2. Buc., „Minerva”, 1970, p. 98-99.

Chivu, Gheorghe. În arcul Carpaților. [Versuri]. In: Tribuna, 12, nr. 24, 13 iun 1968, p. 1.

Cintecul Iancului. In: Cîntare României. Antologie. Ed. a 2-a. Buc., E.P.L., 1967, p. 168-169.

Crețeanu, George. Nicolae Bălcescu. In: Poezia română clasică. De la Dosoftei la Octavian Goga... Vol. 2. Buc., „Minerva”, 1970, p. 115-116.

Crețeanu, George. 13 Septembrie 1848. In: Poezia română clasică. De la Dosoftei la Octavian Goga. Vol. 2. Buc., „Minerva”, 1970, p. 114.

Everac, Paul. Iancu la Hălmațiu. Piesă într-un act. Buc., 1967. 47 p. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Casa centrală a creației populare) (Teatru).

Everac, Paul. Avram Iancu naghyhalmagyon. [Iancu la Hălmațiu]. Fordította Oláh Ferenc. Oradea, 1968. 36 p. (Casa centrală a creației populare).

Fluierul Iancului. Ilustrații de Val. Munteanu. Buc., Editura Ion Creangă, 1972. 44 p. (Cărăbușul de aramă).

Frunză, Eugen. Bălcescu. In: Frunză, Eugen. Iubire am scris. Versuri. [Buc.], Editura militară, 1972, p. 28-30.

Frunză, Eugen. Iancu pribaeg. In: Frunză, Eugen. Iubire am scris. [Buc.], Editura militară, 1972, p. 31-32.

Ghica, Ion. Nicu Bălcescu. In: Ghica, Ion. Opere. [Vol.] 1. Ediția îngrijită... de Ion Roman. Buc., E.P.L., 1967, p. 444-471. (Scriitor român).

Goga, Octavian. Avram Iancu. (Fragment din vol. Precursorii). Pagini de epopee. Antologie, 1848. In: Viața militară, 21, nr. 5, mai 1968, p. 12.

Goga, Octavian. În calumniatores. In: Goga, Octavian. Opere. Vol. 2. Poezii. Buc., E.P.L., 1967, p. 152-153. (Scriitor român).

Goga, Octavian. Lui Avram Iancu. In: Goga, Octavian. Opere. Vol. 2. Poezii. Buc., E.P.L., 1967, p. 231-232. (Scriitor român).

Heliade Rădulescu, I. În așteptarea lui 1848. Preziua. Psalm. In: Heliade Rădulescu, I. Opere. [Vol.] 1. Poezii. Buc., E.P.L., 1967, p. 162-163.

Henning, Gottfried, Wilhelm (1828-1909). Dem i. Mai 1848. [Gedicht]. Revolutionsjahr 1848. In: Volk und Kultur, 20, nr. 5, mai 1968, coperta II.

Horea și Iancu în tradițiile și cîntecele poporului. Ediție îngrijită de Ovidiu Birlea și Traian Serb... Buc., Editura Eminescu, 1972. XXIX + 186 p. (Biblioteca „Eminescu”).

Jebeleanu, Eugen. Bălcescu. Elbeszélő költemény. Fordította Majtényi Erik. Bukarest, Állami Irodalmi és Művészeti Kiadó, [1954]. 184 p.

Jebeleanu, Eugen. Bălcescu. Eine Dichtung. Übertragen vom Franz Johannes Bulhardt. Bukarest, Staatsverlag für Kunst und Literatur, 1955. 196 p.

Jebeleanu, Eugen. Bălcescu. Prefață de Ov. S. Crohmăniceanu. [Buc.], Editura tineretului, [1963]. 160 p. cu portr. (Biblioteca școlară 65).

Iosif, St. O. Cimpul libertății. In: Iosif, St. O. Poezii... Buc., Editura Eminescu, 1971, p. 5-6.

Kovács Géza. Magyar történetírók Avram Iancuról... [Istoriografi maghiari despre Avram Iancu]. Bukarest, „Kriterion”, 1972. 112 p.

Mihalache, Marin. Avram Iancu. Buc., Editura militară, 1968. 144 p. cu ilustr. (Fii ai neamului românesc).

Mitru, Alexandru, Nicolae Bălcescu. In: Povestiri istorice. [Buc.], Editura Ion Creangă, 1973, p. 333-349. (Mica mea bibliotecă, 33, 34, 35).

Mureșanu, Andrei. Un răsuneț. In: Poezia română clasică. De la Dosoftei la Octavian Goga. Vol. 1. Buc., „Minerva”, 1970, p. 433-434.

Mureșanu, Andrei. 15 Mai 1848. In: Mureșanu, Andrei. Poezii și ardecole. [Buc.], E.P.L., 1963, p. 41.

Nedelcu, Șerban. Tunarul lui Avram Iancu. In: Povestiri istorice. [Buc.], Editura Ion Creangă, 1973, p. 372-380. (Mica mea bibliotecă, 33, 34, 35).

Negri, Costache. Pentru Bălcescu. In: Poezia română clasică, De la Dosoftei la Octavian Goga. Vol. 1. Buc., „Minerva”, 1970, p. 412.

Negruzzi, Constantin. Marșul lui Dragoș (Doină). In: Negruzzi, Constantin. Opere alese. [Vol.] 2. Versuri. [Buc.], E.S.P.L.A. [1957], p. 24-26.

Pas, Ion. Intimplări cu Bălcescu. Ed. a III-a. Buc., Editura tineretului, [1963], 248 p.

Pas, Ion. Igazság és testvériség. Történetek Bălcescuról. Arva Tamás fordítása. [Intimplări cu Bălcescu]. Bukarest, Ifjúsági Könyvkiadó, 1968, 240 p. cu ilustr.

Pascu, Ștefan. Avram Iancu, Viața și faptele unui erou și martir. Buc., „Meridiane”, 1972, 256 p. + 24 f. pl. (Historia magister vitae).

Păunescu, Adrian. Mormintul lui Bălcescu. In: Păunescu, Adrian. Istoria unei secunde. Versuri. [Buc.], „Cartea românească”, [1971], p. 30-31.

Păunescu, Adrian. Nicolae Bălcescu, la gurile Dunării. In: Păunescu, Adrian. Istoria unei secunde. Versuri. [Buc.], „Cartea românească”, [1971], p. 26-27.

Păunescu, Adrian. Stafia lui Bălcescu. In: Păunescu, Adrian. Istoria unei secunde. Versuri. [Buc.], „Cartea românească”, [1971], p. 28-29.

Pe drumul Abrudului. In: Cîntecele noastre. Folclor poetic hunedorean. Culegere întocmită de Petru Ardeu. Deva, 1969, p. 239.

Petrescu, Camil. Bălcescu. Prefață și note de Zoe Dumitrescu-Busulenga. [Buc.], Editura tineretului, [1961]. 276 p. cu poezii. (Biblioteca școlară, 22).

Petrescu, Camil. Ember az emberek között. [Fordította Vigh Károly] [Un om între oameni]. 1-3 kötet. Bukarest, Ifjúsági Könyvkiadó, [1961], 3 vol.

Petrescu, Camil. Bălcescu. Deutsche Übertragung Mariana Șora. Bukarest, Jugendverlag, 1964, 284 p.

Petrescu, Camil. Un om între oameni. Roman. [Vol.] I-III. [Buc.], Editura tineretului, [1957], 3 vol.

Petrescu, Camil. Ein Mensch unter Menschen. Roman. [Aus dem Rumänischen übertragen von Mariana Șora und Paul Manu]... Band 1-4. Bukarest, Verlag für Fremdsprachige Literatur, 1956-1958, 4 vol.

Petrescu, Cezar. Ajun de revoluție 1848. Buc., E.S.P.L.A., 1954, 204 p.

Pină fu Iancu-n domnie. In: Cîntecele noastre. Folclor poetic hunedorean. Deva, 1969, p. 179.

Pușcă Iancu și schintele. In: Cu cit cînt aita sint. Antologie a liricii populare. Ediție îngrijită și studiu introductiv de Ovidiu Papadima. Buc., E.P.L., 1963, p. 451-452.

Rîpeanu, Valeriu. Pagini literare și publicistice despre Nicolae Bălcescu. Antologie... [Buc.], Editura militară, 1968, 144 p. (Columna).

Roman, Ion. Viața lui Ion Ghica. [Buc.], „Albatros”, [1970]. 272 p. + 8 f. pl. (Oameni de seamă).

Russo, Alecu. Cîntarea României. Prefață de Tudor Virgoliei. Buc., „Minerva”, 1971, XXVI + 286 p.

Teodor, Pompiliu. Avram Iancu in memorialistică. Cluj, „Dacia”, 1972, 296 p.

Ursu, Horia. Avram Iancu. Buc., Editura tineretului, 1969, 256 p. + 9 f. pl. (Oameni de seamă).

Vijeu, Titus. Baladă cu Iancu. In: Tara poezilor. Antologie lirică închinată Partidului Comunist Român la cea de-a 50-a aniversare. Buc., „Albatros”, 1972, p. 389.

Voștin, Alexandru. Avram Iancu sau Calvarul biruinței. Dramă în șase tablouri. Buc., Editura Eminescu, 1970, 127 p.

Zaoui, Mircea. Amiaza unei revoluții. Scenariu literar. Buc., E.S.P.L.A., 1954, 232 p.

Arderea Regulamentului organic și a Arhondologiei. Litografie contemporană. (Biblioteca Academiei. Cabinetul de stampe).

Livia BACĂRU

LECTURA NAVETIȘTILOR

ANCHETĂ ÎNTREPRINSĂ ÎN COMUNA INEU, JUDEȚUL BIHOR

Iosif GUI

Fenomenul social al navetismului, născut în procesul transformărilor structurale de ordin social-economic produse de industrializarea socialistă a țării și de dezvoltarea agriculturii socialiste pe baze noi, moderne, a făcut obiectul a numeroase studii sociologice, de psihologie socială, economice sau interdisciplinare, fiind abordat din diferite unghiuri: al modificărilor intervenite în diviziunea socială a muncii, al integrării sociale și profesionale, al mobilității profesilor, sub raportul timpului liber etc.

Prin modul caracteristic de trai, determinat de apartenența la două medii sociale — cel urban, industrial (locul de muncă) și cel rural, agricol (locul de domiciliu), prin structura aparte a bugetului de timp de care dispun ș.a., navetiștii, acest nou strat social, merită o atenție deosebită — sub raportul cunoașterii și al trăsăturilor culturale și din partea instituțiilor culturale-educative. Până la realizarea unor investigații de tip sociologic pe plan național, cu o mai mare valoare generalizatoare, pe care organele ce se ocupă de problemele sociologiei culturii de masă, ale sociologiei lecturii, le au de bună seamă în vedere, fenomenul poate fi studiat și la o scară mai redusă, la dimensiunile unui județ sau chiar ale unei singure localități, concluziile putând furniza elemente de o utilitate practică imediată.

Un asemenea studiu este și cel la ale cărui rezultate ne vom referi în cele ce urmează.

Comuna Ineu, care stă în obiectivul cercetării noastre, este situată la est de Oradea, la o distanță de 20 km, avînd o populație de 2.241 de locuitori (1.119 bărbați și 1.122 femei). Este o comună cooperativizată, în cooperativa agricolă de producție, ce cuprinde atît satul Ineu cît și satul Husășu de Criș (suprafață agricolă totală: 1.396 ha), muncind 728 de persoane (670 la cultura mare și 58 la zootehnie). Un număr de 339 de locuitori din Ineu (15,12 la sută din totalul populației și respectiv 30,83 la sută din populația activă) muncesc în do-

menii neagricole, în afara comunei, menținîndu-și însă domiciliul în sat. În cercetarea noastră am luat în considerare întreg acest strat social. Pornind la acest studiu am avut în vedere faptul că în județul Bihor fenomenul navetismului a început să capete o mare amploare și că localitatea Ineu este caracteristică în această privință. Problemele ridicate de lectura navetiștilor de aici sînt deci, într-o bună măsură, de o mai largă valabilitate. Pe lângă cercetarea documentară (evidențele de la consiliu, fișele de cititor de la bibliotecă), s-a aplicat metoda observației, cea a convorbirilor individuale sau în grup, iar pentru întregirea informațiilor obținute pe aceste căi, un număr de 264 de navetiști (77 la sută din totalul lor) au fost investigați și pe bază de chestionar.

Obiectivele cercetării noastre au fost: cunoașterea preocupărilor navetiștilor în afara timpului de muncă;

cunoașterea preocupărilor lor, în direcția lărgirii orizontului de cunoaștere, pregătirii și perfecționării lor profesionale, condiție a integrării profesionale și sociale;

cunoașterea preocupărilor lor de informare prin intermediul cărții, în pas cu progresele științei și tehnicii contemporane, cu modernizarea proceselor de producție.

În același timp am căutat să cunoaștem potențialul informativ al bibliotecii comunale, capacitatea ei de a răspunde cerințelor latente sau manifeste de lectură și de informare ale acestei populații care rămîne rurală prin domiciliu, dar care, prin profesiile practicate în mediul urban, nu dobîndește doar un alt statut, ci și un alt univers de preocupări și de interese. În ce măsură acțiunile bibliotecii de propagandă a cărții au o valoare stimulativă pentru această categorie de beneficiari, în ce măsură se realizează o informare continuă a acestora în domeniile care îi interesează, în ce măsură programul bibliotecii corespunde posibilităților lor de frecventare sînt alte cîteva aspecte pe care le-am avut în vedere în cercetarea noastră.

În prima parte a studiului ne-am preocupat de o mai amănunțită cunoaștere a lotului de navetiști investigat.

Considerând că o seamă de indicatori de ordin personal pot influența într-o măsură mai mare sau mai mică asupra lecturii categoriei cercetate, am realizat o primă stratificare a lotului după criteriile de vîrstă și de sex. Situația obținută este evidențiată în tabelul nr. 1.

Ca o primă constatare se impune faptul că în general navetismul este practicat de bărbați (91,7 la sută), iar de femei în mod cu totul sporadic. O tendință ceva mai evidentă se manifestă în cadrul generației de femei de 20—30 de ani, cînd, tinere fiind, nu și-au întemeiat o familie și grijile domestice nu le leagă încă indestul de sat.

Din punct de vedere al vîrstei, navetismul se practică în cel mai mare grad în perioada de la 31 la 45 de ani (41 la sută din ansamblul lotului). Luîndu-i în considerare și pe cei din ultima categorie de vîrstă, cei „peste 45 de ani” (99), putem remarca faptul că, în marea lor majoritate, navetiștii (238) sînt în general persoane calificate, care s-au statornicit în anumite unități de producție. În același timp avem de-a face cu persoane care și-au întemeiat o familie, au gospodăria încheagată în sat și nu manifestă tendințe de migrație spre oraș.

Tinerii între 15 și 19 ani, în genere elevi, cuprinși în rețeaua de învățămînt, nu dețin o pondere prea însemnată în ansamblul lotului. Mai numeroși sînt cei din generația de 20—30 de ani, necăsătoriti sau cu familii recent întemeiate, unii nerealizați încă din punct de vedere profesional, manifestînd tendințe de reprofilare, alții nutrînd intenția de a părăsi definitiv satul.

Am considerat utilă pentru cunoașterea cerințelor și deprinderilor de lectură a subiecților noștri și determinarea nivelului lor de pregătire școlară. A rezultat stratificarea înfățișată de cel de-al doilea tabel.

Se observă că mai mult de jumătate din navetiștii (172) nu au nici măcar școala generală terminată. Punînd în corelație datele referitoare la vîrsta navetiștilor și cele referitoare la gradul de pregătire școlară, ni se relevă faptul — surprinzător și neplăcut în același timp — că cei cu școala generală neterminată nu fac parte din categoria „peste 45 de ani”, cum ne-am așteptat, ci din grupa de vîrstă „31—45 de ani”; în total 83 de persoane (aproape 25 la sută), toți bărbați. Necesitatea completării cunoștințelor generale și profesionale, într-o formă sau alta, este foarte stringentă pentru această categorie, aflată în plină activitate. Din păcate, navetiștii sînt de regulă pierduți din vedere atît de către activiștii culturali din comună, cît și de

către specialiștii din unitățile productive, situație agravată și de prezența cu totul sporadică a celor care practică naveta la manifestările organizate, din motive obiective și subiective deopotrivă. În unitățile de producție, la locurile lor de muncă, ei rămîn de regulă 8 ore, grăbindu-se apoi spre mijloacele de transport cu care se întorc acasă. Orașul îi consideră săteni (din 24 de ore, doar 8 le petrec la oraș !), iar satul îi consideră orașeni (vin acasă doar ca să doarmă !). Soluția trebuie aflată în cooperarea dintre factorii educaționali din comună și din mediul urban, unde sînt încadrați în producție. Destul de însemnată este și ponderea navetiștilor absolvenți ai școlii generale, pentru care problema profesionalizării este legată nu numai de practica productivă, ci și de studiu, de informare sistematică în domeniul specialității alese.

Înregistrăm ca pe un aspect pozitiv faptul că 45 dintre navetiști sînt muncitori calificați în cadrul unor școli profesionale, numărul tinerilor între 19 și 30 de ani cifrîndu-se la 21. Este o dovadă că tineretul sătesc se îndreaptă spre ramurile productive nu la întîmplare, ci calificîndu-se în prealabil.

Să vedem acum spre ce domenii de activitate și spre ce unități productive s-au orientat navetiștii din Ineu, știut fiind că locul de muncă, ocupația pot influența în mod sensibil sfera de interese de lectură.

Tabelul nr. 3 oferă o imagine sintetică în această privință.

Predomină, aspect îmbucurător, navetiștii ocupați în industrie și în transporturi și telecomunicații (peste 65 la sută). Din cele 28 de femei care fac naveta, 16 muncesc în industrie.

Din punct de vedere al sensului deplasării, 286 (83,7 la sută) fac naveta de la sat la oraș — 259 bărbați (74,4 la sută) și 27 femei (9,3 la sută), iar 53 (16,3 la sută) — 52 bărbați (16,1 la sută) și o singură femeie — se deplasează într-un alt sat. Printre unitățile productive urbane spre care se face naveta amintim: Combinatul de alumina din Oradea, Fabrica de zahăr, Fabrica de ulei, Autobaza 4, I.A.S.-Sere, P.T.T., C.F.R., Fabrica „Sinteza”, Fabrica de mobilă, Fabrica „Avintul”, Fabrica de textile „Crișana”, Poligrafia, Fabrica de spirit ș.a. Cei ce se deplasează de la sat la sat muncesc, în mare parte, tot în ramura industrială, fiind salariați ai întreprinderilor U.I.L. Tileagd, Combinatul pentru materiale de construcție de la Chistag, un număr mai restrîns lucrînd însă și la I.A.S. Săcădat și Bolțari Oșorhei.

Mijloacele de transport folosite sînt: autobuzul I.T.A. (307 persoane — 90,5 la sută) și trenul (32 persoane — 9,5 la sută).

Distribuția navetiștilor pe grupe de vîrstă și pe sexe

Tabelul nr. 1

Grupe de vîrstă	Număr persoane (în cifre absolute și în procente)		din care, după sex (în cifre absolute și în procente)			
			B		F	
15—19 ani	31	9,7	20	5,9	11	3,3
20—30 ani	70	20,6	56	16,5	14	4,1
31—45 ani	139	41,0	139	41,0	—	—
peste 45 ani	99	28,7	96	28,3	3	0,9
TOTAL general	339	100,0	311	91,7	28	8,3

Distribuția navetiștilor pe nivele de școlarizare

Tabelul nr. 2

Nivel de școlarizare	Număr persoane (în cifre absolute și în procente)		din care, după sex (în cifre absolute și în procente)			
			B		F	
sub 7 clase	172	50,7	169	49,8	3	0,9
școală generală	118	34,8	104	30,7	14	4,1
școală profesională	15	4,4	13	3,9	2	0,6
liceu teoretic sau de specialitate	4	1,1	3	0,9	1	0,3
TOTAL general	339	100,0	311	91,7	28	8,3

Distribuția navetiștilor pe sectoare de muncă

Tabelul nr. 3

Ramura de activitate	Număr persoane (în cifre absolute și în procente)		din care, după sex (în cifre absolute și în procente)			
			B		F	
Industrie	109	32,1	93	27,4	16	4,7
Construcții (drumuri, canale, diguri, blocuri)	43	12,7	42	12,4	1	0,3
Comerț	19	5,6	19	5,6	—	—
Transporturi și teleco- municații	112	33,0	111	32,7	1	0,3
Alte ramuri	39	11,6	36	10,7	3	0,9
Diferite școli	17	5,0	10	2,9	7	2,1
TOTAL general	339	100,0	311	91,7	28	8,3

După această succintă prezentare a lotului investigat, care, în linii mari, a lăsat să se întrevadă nivelele diferite de pregătire generală și profesională, bugetul de timp de care dispun a făcut și mai evidentă necesitatea unui tratament nuanțat al navetiștilor, în funcție de diferiți parametri, în atragerea și permanentizarea lor ca cititori ai bibliotecii, în orientarea lecturii, vom înfățișa în cele ce urmează rezultatele analizei privind nivelul și interesele de lectură.

Tabelul numărul 4 înfățișează, pe baza evidenței bibliotecii comunale, lectura navetiștilor, comparativ cu cea a cititorilor stabili, la sfârșitul trimestrului III/1972.

Se observă că din cei 339 de navetiști doar 96, adică 28,31 la sută sînt cititori ai bibliotecii comunale, ceea ce chiar dacă nu reprezintă o proporție prea mulțumitoare, avînd în vedere că avem de-a face cu o populație activă, probează totuși tendința meritorie a navetiștilor investigați de a-și petrece citind o parte din puținul lor timp liber. Oarecari amendamente față de situația relevată de scriptele bibliotecii vor fi aduse de răspunsurile la unele întrebări din chestionarul ce a fost aplicat (la

care ne vom referi mai jos), privind posesiunea de biblioteci personale și gradul de înzestrare a acestora. Nu trebuie omisă nici posibilitatea ca unii navetiști să citească la bibliotecile sindicale de la locurile de muncă.

Cu aceste rezerve, să privim mai în amănunțime lectura navetiștilor la biblioteca din comună, în funcție de vîrstă. Situația sintetică este cuprinsă în cel de-al 5-lea tabel.

Se detașează net, ca volum de lectură, tinerii între 15 și 25 de ani, al căror indice de lectură pe durata celor 9 luni avute în vedere este de 9 volume, față de numai 5,7 și 4,2 cit se înregistrează la celelalte două grupe de vîrstă. Interesele de lectură ale navetiștilor, indiferent de vîrstă, se orientează cu precădere spre literatura beletristică (85,97 la sută din lucrările citite), lectura cărților din domeniul științifico-tehnic și din domeniul ideologic fiind sporadică. Faptul ține desigur, într-o bună măsură, de însăși condiția lor de navetiști (buget de timp liber foarte limitat, un grad mare de oboseală etc.), în lectură aceștia căutînd în primul rînd distracția, destina-

Situația lecturii la biblioteca comună, la sfârșitul trim. III/1972

Tabelul nr. 4

Categoriile de cititori	Nr. cititori	Număr volume eliberate							Indice de lectură	
		ideologie	știință popularizată	tehnică	agricultură	beletristică	literatură pentru copii	alte domenii		Total
Total	571	204	152	196	188	2 569	1 140	132	4 581	8,02
localnici	475 (83,19%)	175	145	192	184	2 048	1 140	91	3 975 (86,78%)	8,36
navetiști	96 (16,81%)	29	7	4	4	521	—	41	606 (13,22%)	6,30

Situația lecturii navetiștilor

Tabelul nr. 5

Vîrsta	Nr. cititori (cifre absolute și procente)	cărți citite							Total	în %
		ideologie	știință popularizată	tehnică	agricultură	beletristică	alte domenii			
15-25 ani	36 37,5	14	2	3	—	275	27	321	52,94	
26-40 ani	21 21,9	8	3	—	2	102	5	120	19,47	
peste 40 ani	39 40,6	7	2	1	2	144	9	165	27,59	
Total	96 100	29	7	4	4	521	41	606	100	
	în %	4,78	1,15	0,66	0,67	85,79	6,76	100		

Aceste cauze personale li se adaugă și unele cauze ținând de condițiile de lectură și de informare oferite de biblioteca comunală. Notăm în primul rind componența colecțiilor: din totalul de 7603 volume existente în fondul bibliotecii, doar 930 (12,2 la sută) reprezintă literatura nebeletristică. Situația, pe care achizițiile curente nu par a o ameliora, este agravată și de conținutul depășit al multor lucrări din acest compartiment al colecțiilor. Ar mai fi de notat și formatul mare, incomod, al multor lucrări din domeniul științific și tehnic, numărul lor mare de pagini etc. Pentru navetiști (și nu doar pentru cei din Ineu!), care citesc de multe ori în mijloacele de transport, pe parcursul drumului, sau în pauzele de la locul de muncă, ar fi binevenită editarea unor lucrări științifico-tehnice în format de buzunar, asemănătoare celor pe care Editura polițică a început să le editeze în ultima vreme. Dar aceasta este deja o chestiune extrabibliotecară.

Revenind la aspectele legate direct de posibilitățile și preocupările bibliotecii comunale, am nota lipsa de preocupare pentru cunoașterea, pe baza unui studiu atent, a cerințelor de lectură existente în rindul locuitorilor din Ineu, navetiști și stabili, pe categorii socio-profesionale, și, de aici, neaplicarea unui sistem cit de cit coerent de informare pe domenii de interes. O analiză a conținutului tematic al acțiunilor de propagandă a cărții susținute de bibliotecă în primele trei trimestre ale anului 1972 confirmă acest lucru. Se remarcă în primul rind caracterul mediterențiat al acestora în funcție de anumite categorii socio-profesionale sau grupe de interes. Din cele 25 de acțiuni (3 lecturi în grup, 4 dimineți de basm, 3 expoziții, 3 seri literare, 3 recenzii, 3 prezentări de cărți, 3 concursuri tematice și 3 discuții cu cititorii), nici una nu a fost adresată în mod expres acestei categorii aparte pe care o constituie navetiștii.

Studiul fișelor de cititor ale navetiștilor ne-a prilejuit și o altă constatare (de altfel conformă și cu rezultatele altor cercetări privind circulația cărții), anume că în atenția cititorilor se află un număr limitat de titluri, fenomen ce probează pe de o parte o insuficientă preocupare a bibliotecii pentru dezvoltarea colecțiilor, pentru propagandă cărții, pentru informarea cititorilor cu privire la tot ce e nou și valoros în colecțiile sale, iar pe de altă parte că informarea, propagandă se realizează mai ales de la om la om, în cadrul microgrupurilor, influența anumitor cititori vădindu-se mai pregnantă decât cea a bibliotecii. În cazul navetiștilor, între care se realizează contacte atât în timpul călătoriei cit și în timpul producției, fenome-

nul este și mai evident: un număr de 6 titluri*) au avut la nivelul grupului investigat o circulație de 112, ceea ce înseamnă mai mult de 16 la sută din totalul cărților citite în perioada luată în considerare. Poate acest aspect ar trebui privit cu mai multă atenție de către bibliotecă, deopotrivă cu celelalte organisme preocupate de problemele cultural-educative ale acestei categorii a populației, anumiți cititori navetiști, cu statut de lideri de opinie, putând fi antrenați în munca de atragere la lectură a cit mai multor navetiști, în influența pozitivă a lecturii lor.

Cum arătam, în investigația noastră, a fost folosit, alături de celelalte metode, și un chestionar, aplicat unui număr de 264 de navetiști, reprezentând 77 la sută din totalul acestora. Chestionarul a cuprins un număr de 5 întrebări cu un evantai de 40 de răspunsuri posibile (1. Aveți bibliotecă personală? 2. Dacă aveți, din câte volume este formată? 3. Cât timp folosiți zilnic pentru lectură? 4. Când citiți? 5. Din ce domenii citiți mai mult?).

Cîteva aspecte relevate de răspunsurile la aceste întrebări se rețin ca deosebit de interesante.

251 de navetiști, adică 95 la sută, au declarat că posedă bibliotecă personală, aspect la prima vedere deosebit de mulțumitor, fiind semnul unor interese statornice de lectură. Corelind însă aceste răspunsuri cu cele primite la cea de-a doua întrebare, situația apare într-o altă lumină, deoarece 239 din subiecți au în bibliotecă personală sub 30 de volume, 12 între 20 și 100 de volume și nici unul peste 100. Or, o „bibliotecă” de 10 pînă la 30 de volume nu poate influența în nici un caz negativ frecvența bibliotecii comunale.

107 subiecți, peste 40 la sută deci, au declarat că „nu citesc zilnic”. Cel mai mulți din subiecții cu lecturi zilnice acordă acestei îndeletniciri doar o jumătate de oră (103 subiecți). Deși un singur subiect a afirmat că „nu citește niciodată”, credem că se poate nota ca un dat comun tuturor navetiștilor anchetați o preocupare insuficientă pentru lărgirea nivelului lor general de cunoaștere și pentru îmbogățirea bagajului lor de cunoștințe profesionale prin intermediul lecturii.

Răspunsurile primite la ultima întrebare au întărit concluziile furnizate de analiza fișelor de lectură, cei mai mulți su-

*) Stendhal. *Roșu și negru* — 25 de mențiuni pe fișe; M. Sadoveanu. *Baltagul* — 21; G. Călinescu. *Enigma Otiliei* — 20; *Anuarul fotbalului românesc* — 14; G. Coșbuc. *Poezii* — 14.

biecți (111) menționând ca domeniu preferat de lectură beletristica, preocuparea în direcția unor lecturi cu caracter formativ manifestându-se cu totul sporadic.

Situația lecturii navetiștilor din comuna Ineu, relevantă de cercetarea ale cărei rezultate le-am înfățișat succint în paginile de față, impune cu necesitate adoptarea unui sistem de măsuri menite să stimuleze și să cultive interesul față de carte, față de lectură în rândurile navetiștilor, măsuri ce se cer luate în comună, ca și în unitățile productive în care sînt angajați. Ne permitem cîteva sugestii în acest sens, cele mai multe vizînd în primul rînd activitatea bibliotecii comunale.

De bună seamă, principalul mijloc de stimulare a intereselor de lectură rămîne informarea periodică cu privire la noutățile achiziționate de bibliotecă, prin liste de recomandare, expediate de preferință la domiciliul navetiștilor (simpla afișare la bibliotecă nedînd rezultate în cazul acestei categorii de public), prin panouri de afișaj amplasate la locurile de îmbarcare a navetiștilor spre locurile de muncă ș.a.

Ne gîndim însă și la alte modalități de propagandă a cărții cu puternică acțiune stimulatorie, în domeniile mai puțin solici-

Astfel, credem că ar da bune rezultate invitarea unor specialiști din unitățile productive unde sînt angajați aceștia la dezbaterile unor lucrări cu conținut științific, tehnic sau politico-ideologic, prezentate în comună, a unui factor de răspundere de la locul de muncă al navetiștilor fiind în mod deosebit mobilizatoare.

S-ar putea apoi organiza periodic consfătuiri cu navetiștii ocupați în aceeași unitate economică, pe teme de interes comun, legate de specificul muncii lor, cu care prilej, pe lângă cărțile aflate la baza discuției, ar putea fi prezentate și alte lucrări în cadrul unor expoziții tematice cu imprumut pe loc.

La domiciliul navetiștilor cu mai mult prestigiu în comună se pot organiza cercuri de lectură cu profil politico-ideologic sau profesional, la care biblioteca ar putea participa cu recomandări de cărți sau chiar cu împrumuturi directe de carte.

Cunoașterea timpului liber al navetiștilor rămîne însă o condiție absolută în organizarea și programarea acțiunilor cu cartea ce le sînt adresate. Un calcul sumar al structurii bugetului de timp al navetiștilor arată că acțiunile pentru ei nu pot fi organizate decît duminică (și atunci, doar pentru cei care nu lucrează în ture). E drept, cel puțin la Ineu, acest lucru este destul de dificil în condițiile în care intelectualitatea din comună, pe a cărei colaborare se sprijină biblioteca în acțiunile ce le întreprinde, practică un nave-

tism invers, de la oraș către sat, dar oricum nu este fără soluție.

Legat de problema timpului liber, credem că ar fi necesar ca, paralel cu informarea sistematică prin mijloacele la care ne-am referit, să se aplice metoda rezervărilor de publicații pe baza cererilor de împrumut introduse în cutii speciale, amplasate în locuri de mare accesibilitate (de pildă, în stațiile curselor cu care fac naveta). Servirea publicațiilor solicitate astfel s-ar putea realiza în anumite cazuri direct la domiciliu, de către bibliotecar sau prin intermediul membrilor colectivului de sprijin al bibliotecii.

Ar fi bine totodată să se instituie legături mai strînse între biblioteca comunală și locurile de muncă ale navetiștilor, în vederea cunoașterii specificului muncii lor, a comportamentului lor profesional, pentru studierea posibilităților de a-i ajuta în perfecționarea lor profesională prin intermediul cărții, în educația lor politică și culturală în general. În acest sens, se simte și nevoia unor relații de colaborare, a unor schimburi de informații cu bibliotecile tehnice și sindicale din întreprinderi.

Paralel cu vizitele pe care bibliotecarul ar fi de dorit să le facă la locurile de muncă ale navetiștilor, sînt necesare și vizitele la domiciliul acestora, pentru a cunoaște condițiile lor de viață, bugetul de timp liber, mijloacele cultural-informative de care dispun (bibliotecă individuală, abonamente la presă, radio, televizor) ș.a.

Fișele de cititor ale navetiștilor trebuie să facă obiectul unor analize sistematice, urmărindu-se evoluția lecturii lor. Nu e lipsit de utilitate să se țină și unele evidențe speciale pe grupe de interese și pe categorii stabilite în funcție de obișnuințele de lectură, să se întocmească grafice de frecvență, în vederea ameliorării programului ș.a. La fel de utilă este și studierea periodică a circulației cărților, stabilirea cauzelor care determină anumite performanțe puțin, de asemenea, sluji în orientarea lecturii navetiștilor.

Activitatea bibliotecii comunale cu această categorie de cititori este de bună seamă mult mai complexă decît am reușit să o înfățișăm în cercetarea noastră, iar modalitățile de soluționare a problemelor pe care le ridică lectura navetiștilor nu le-am formulat. Intră în sarcina bibliotecii experimentarea și verificarea în practică a diferitelor metode de lucru, în vederea găsirii celor mai bune căi de a atrage la lectură a navetiștilor, de permanentizare a lor ca cititori, de orientarea lor spre lecturi cu valoare formativă, în vederea lărgirii permanente a orizontului lor de cunoaștere, condiție a integrării lor sociale și profesionale.

DESFĂȘURAREA MUNCII METODICE ÎN BIBLIOTECILE PUBLICE DIN JUDEȚUL BACĂU

Interviu cu Gh. Pătrar, inspector cu problemele de bibliotecă în cadrul Comitetului județean de cultură și educație socialistă

RED. : La instructajele din februarie a.c. cu lucrătorii din unitățile bibliotecare publice urbane și rurale din județul Bacău, ați anunțat că, începând cu data de 1 martie, va fi reluată activitatea de îndrumare de specialitate. Ce conținut are pentru dv. noțiunea de îndrumare de specialitate și cine credeți că este dator să o aducă la îndeplinire în condițiile județului Bacău ?

GH. PĂTRAR : Fără a complica lucrurile, prin îndrumarea de specialitate înțeleg orientarea, călăuzirea științifică a practicii bibliotecare, pentru a se obține de la aceasta ceea ce documentele de partid ne cer : integrarea activității bibliotecilor în ansamblul muncii de educație comunistă. Este firesc deci ca îndrumarea de specialitate să se bazeze pe metode active și să aibă un pronunțat caracter politic. Ea nu se desfășoară paralel cu îndrumarea și controlul inspectorului cu probleme de bibliotecă al Comitetului județean de cultură și educație socialistă, ci sub coordonarea acestuia, în cadrul unui program unitar. Cui îi revine sarcina îndrumării metodice ? Bineînțeles, cadrelor de specialitate, celor mai experimentați lucrători din bibliotecile municipale și orașenești.

În condițiile județului Bacău, îndrumarea metodică cade, în primul rând, în atribuțiile Bibliotecii municipale din Bacău, care dispune de cadrele și instrumentele de lucru necesare. De altfel, plenara Comitetului județean de cultură și educație socialistă Bacău din 25 ianuarie a.c. a hotărât ca Biblioteca municipală din Bacău să acționeze ca centru metodic al întregii rețele de bibliotecă publice de pe raza județului, având funcții de îndrumare de specialitate pe teren. Pentru exercitarea acestor atribuții, biblioteca a constituit un corp de 5 instructori-metodiști, care vor efectua lunar între 6 și 8 deplasări în județ. Astfel, fiecare instructor sau metodist va fi prezent în județ câteva zile pe lună, fără ca activitatea de la sediu, din serviciul în

care de fapt activează el, să sufere. Bibliotecile comunale de pe raza municipiului Bacău vor primi permanent și direct asistență metodică din partea altor cadre de specialitate din biblioteca municipală. În raport cu realitățile constatate pe teren, cu necesitățile de dezvoltare a activităților bibliotecare, Biblioteca municipală din Bacău va elabora și expedia în județ scrisori metodice referitoare la completarea și organizarea fondurilor de publicații, la relațiile cu cititorii etc. Bibliotecile orașenești Buhuși, Moinești și Tg. Ocna vor patrona fiecare una sau două biblioteci comunale limitrofe. Biblioteca din municipiul Gheorgheni Gheorghiu-Dej va acorda îndrumări de specialitate, la cerere, bibliotecilor comunale din apropiere, pentru că cele două salarii ale ei au un volum de muncă mare. Biblioteca orașenească din Slănic-Moldova, dispunând de trei cadre, va specializa o bibliotecară ca instructor, pentru a întări corpul de metodiști constituit pe lângă biblioteca din centrul de județ.

RED. : De ce ați simțit nevoia în stabilirea unor forme organizatorice stabile pentru munca de îndrumare ?

GH. P. : Am recurs la aceste forme organizatorice forțat de realități. În primul rând, inspectorul cu probleme de bibliotecă al Comitetului județean de cultură și educație socialistă având multiple sarcini, nu reușea să treacă, într-un an de zile, pe la fiecare din cele 80 de biblioteci comunale și cele 7 biblioteci orașenești și municipale de pe teritoriul județului. Nu mai vorbesc de faptul că filialele acestor biblioteci îi rămineau adesea necunoscute. Având în vedere și faptul că diferite sectoare ale muncii de bibliotecă impun o specializare destul de ridicată, el nu avea posibilitatea, prin forța lucrurilor, să acorde decât sporadic asistență de specialitate. În al doilea rând, am constatat că, după reorganizarea administrativ-teritorială din 1968, bibliotecile comunale au bătut pasul pe loc din punct de vedere al completării, al organizării și al circulației fondurilor de carte, al întocmirii cataloagelor, al metodelor utilizate în relațiile cu cititorii. Lipsa unei constante îndrumări de specialitate a afectat și activitatea unor biblioteci orașenești, care, în ultimul timp, dovedeau rigiditate și conservatorism. Noile forme organizatorice inițiate de comitetul județean de cultură și educație socialistă îi pun pe specialiștii din bibliotecă în fața unor probleme noi, îi obligă la căutarea unor soluții practice eficiente, la acțiune. În același timp, asistăm la refacerea unor relații sistematice, fructuoase, de cooperare între bibliotecile publice de stat din județ.

RED. : *Ce înțelegeți prin bibliotecă-pilot și prin bibliotecă-model și care sînt ele în județul dv. ?*

GH. P. : Cred că „pilot” și „model” nu sînt noțiuni care se suprapun, în cazul nostru. Desigur, unei bibliotecă-pilot i se cere să fie și o bibliotecă-model. Dar nu orice bibliotecă-model e și bibliotecă-pilot. O bibliotecă-pilot sau o stație-pilot din cadrul unei biblioteci are un rost experimental și prospectiv. Unei astfel de unități i se cere să experimenteze modalități, tehnici, forme noi ale muncii cu cartea în perspectiva generalizării lor la bibliotecile de același grad. Practica de două săptămîni a bibliotecarilor care urmează cursurile de perfecționare își poate găsi în bibliotecă-pilot cadrul cel mai potrivit. În județul Bacău avem unități-pilot în comunele Gura-Văii și Mărgineni. Biblioteca din Gura-Văii e profilată pe experimentarea formelor și modalităților de propagandă a cărții științifice și pe investigarea modalităților și a mijloacelor de atragere spre lectură a populației din localitățile în curs de urbanizare. Programele acestor unități-pilot au la bază concluziile unor sondaje sociologice.

RED. : *Procesul de perfecționare profesională a cadrelor face parte din munca de îndrumare. Cum s-a organizat el la nivelul județului dv. ?*

GH. P. : Perfecționarea cadrelor ne preocupă în mod deosebit. E un mijloc eficient prin care putem stăvili fluctuația de cadre din acest sector și care contribuie la ridicarea activității bibliotecilor pe o treaptă superioară. Urmăm în acest sens programul judicios stabilit de Consiliul Culturii și Educației Socialiste. Cel 24 de bibliotecari comunală care au parcurs etapa I de perfecționare la Galați au efectuat practica de două săptămîni la bibliotecile-pilot și sîntem mulțumiți de modul cum au înțeles să se pregătească și să muncească. La cursurile fără frecvență ale Școlii postliceale de biblioteconomie sînt deja încadrați 9 lucrători din biblioteci comunale. Pe plan local, folosim și alte forme de perfecționare. Bibliotecarii nou angajați urmează un curs de inițiere în practica bibliotecară, de 8—10 zile, constînd din lecții în cadrul Bibliotecii municipale din Bacău și activități practice la biblioteci comunale model. Pentru personalul de specialitate al Bibliotecii municipale din Bacău sînt organizate colocvii lunare pe teme de biblioteconomie. Instruirile trimestriale, concepute separat pentru cadrele de specialitate din bibliotecile municipale și orășenești și separat pentru bibliotecarii co-

munală, sînt ele însele, prin modul lor de organizare, modalități de perfecționare profesională.

RED. : *Cum vedeți dv. colaborarea dintre inspectorii și metodiști în actualul cadru organizatoric ?*

GH. P. : Faptul că biblioteca din reședința județeană aparține, din punct de vedere administrativ și organizatoric, de municipiu nu poate fi o piedică în desfășurarea normală a îndrumării metodice în județ. N-aș vrea totuși să se creadă că dependența ei de autoritățile județene n-ar fi mai funcțională. Ca organism de partid și de stat, comitetul județean de cultură și educație socialistă are dreptul și funcția să direcționeze, să orienteze, să folosească activitatea tuturor instituțiilor cultural-educative și artistice de pe teritoriul județului, indiferent de subordonare, în interesul întregii rețele. Colaborarea dintre inspector și corpul de metodiști are la bază tocmai această concepție asupra problemei.

Interviu realizat de
A. CORVĂTESCU-TOFAN

Al II-lea SALON DE CARTE

PIATRA NEAMȚ

31 martie—9 aprilie 1973

Sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă Neamț, între 31 martie și 9 aprilie a.c. au avut loc la Piatra Neamț manifestările prilejuate de-al II-lea Salon de carte. Continuînd tradiția unei acțiuni culturale de prestigiu, consacrată, în 1972, Anului internațional al cărții, programul manifestărilor celei de-a doua ediții a Salonului de la Piatra Neamț s-a remarcat și de această dată prin bogăția și varietatea conținutului.

În ziua deschiderii acțiunii (31 martie), în noul local modern al Bibliotecii muni-

cipale din Piatra Neamț a avut loc prezentarea, de către directorul Editurii „Albatros”, Petre Ghelmez, a lucrării *Miorița*, apărută în această editură la sfârșitul anului 1972. Manifestarea s-a bucurat de participarea graficianului Emil Chendea, realizatorul frumoasei și originale ediții a *Mioriței*, și a menestrelului Tudor Gheorghie, care a interpretat *Miorița* și alte balade românești.

Intitulată *Editura „Stadion” și cititorii*, manifestarea a prilejuit, în cea de-a doua zi a Salonului (1 aprilie), întâlnirea iubitorilor de carte din Piatra Neamț cu directorul editurii, Dumitru Alexescu, și prezentarea volumului *Altfel despre sport*, de Mircea Radu Iacoban, cu participarea autorului. Acțiunea s-a desfășurat de asemenea în frumoasa clădire a Bibliotecii municipale din Piatra Neamț.

În zilele de 4 și 5 aprilie, în sala de conferințe a Casei de cultură a sindicatelor din Piatra Neamț, s-a desfășurat consfătuirea pe tema *Raționalizarea și optimizarea activității de bibliotecă*, organizată, în cooperare, de către Centrul special de perfecționare a cadrelor din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Societatea română de bibliofilie și Biblioteca Centrală de Stat a R.S. România.

În programul manifestărilor din cadrul celui de-al II-lea Salon de carte de la Piatra Neamț au mai fost înscrise: prezentarea, de către Societatea română de bibliofilie, a volumelor *Cartea țirgovșteană*, de Dan Simonescu și V. Petrescu, și *Neagoie Basarab și învățăturile către fiul său Teodosie — probleme controversate*, de Dan Zamfirescu (5 aprilie, Biblioteca municipală); masa-rotundă pe tema *Literatura tehnică și actualitatea*, cu participarea directorului și a unor redactori ai Editurii tehnice (6 aprilie, Clubul Uzinei de fibre sintetice — Săvinești); întâlnirea cititorilor cu redactorul-șef al Editurii enciclopedice române, Gh. Rădulescu (7 aprilie, Biblioteca municipală), și întâlnirea cititorilor-copii cu poetul Ion Crînguleanu, în cadrul Zilei Editurii „Ion Creangă” (3 aprilie, Casa pionierilor — Piatra Neamț).

Prin varietatea lor, prin tematica abordată, cit și prin caracterul lor de dezbateri, cu o largă participare de public și de lucrători în domeniul cărții — bibliotecari, autori, editori —, manifestările din cadrul ediției a doua a Salonului de carte de la Piatra Neamț s-au bucurat de un remarcabil succes, atât în privința eficienței propagandei cărții, cit și în privința realizării unui valoros schimb de idei și de experiență între lucrătorii din bibliotecile publice, pe problemele majore ale actualității în activitatea bibliotecară.

G. S.

Consfătuirea pe tema

RAȚIONALIZAREA ȘI OPTIMIZAREA ACTIVITĂȚII DE BIBLIOTECĂ

Piatra Neamț, 4—5 aprilie 1973

Manifestare de o deosebită importanță pentru mișcarea noastră bibliotecară, consfătuirea pe tema *Raționalizarea și optimizarea activității de bibliotecă*, înscrisă printre acțiunile din cadrul celui de-al II-lea Salon de carte de la Piatra Neamț, a reunit conducătorii bibliotecilor municipale și orașenești din centrele de județ, ca și numeroși bibliotecari din județele Neamț și Dâmbovița și specialiști din diferite biblioteci și instituții de informare din Capitală.

Desfășurată pe durata de două zile (4—5 aprilie), consfătuirea a fost organizată, în cooperare, de către Centrul special de perfecționare a cadrelor din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Societatea română de bibliofilie și Biblioteca Centrală de Stat a R.S. România și s-a desfășurat în sala de conferințe a Casei de cultură a sindicatelor din Piatra Neamț. Abordînd probleme de prim ordin ale raționalizării și optimizării activității bibliotecare ca proces major al conducerii științifice în domeniul bibliotecilor, comunicările și referatele prezentate în prima zi a dezbaterilor au tratat: *Știința conducerii și unele probleme de raționalizare a activităților biblioteconomice în bibliotecile publice* (autori — Gh. Bondoc, director adjunct, și A. Lupu, șef de serviciu la Biblioteca Centrală de Stat); *Aplicarea științei conducerii în bibliotecă. Propuneri pentru raționalizarea evidentei în circuitul cărții, pe baza cercetării situației existente la Biblioteca Academiei R. S. România* (Alice Sterescu, șef de secție, și V. Damaschin, șef de serviciu la Biblioteca Academiei R.S. România); *Propuneri privind raționalizarea activității unei biblioteci publice* (C. Gîlea, director, și L. Moscovici, șef de serviciu la Biblioteca municipală „Gh. Asachi” din Iași); *Poziția și rolul bibliotecilor în cadrul sistemului național de informare documentară. Cîteva propuneri pentru optimizarea bibliotecilor din R.S. România* (V. Moldoveanu, director adjunct al CIDOCES). În

ziua a doua a consfătuirii, au fost prezentate comunicările: *Realizări și tendințe în raționalizarea prelucrării și evidenței publicațiilor la Biblioteca municipală „N. Iorga” din Ploiești* (Gh. Maxim, directorul Bibliotecii municipale „N. Iorga” din Ploiești); *Raționalizarea și planificarea muncii în bibliotecă*, Raportări, interfeerențe, semnificații (G. Vlădescu, redactor șef de rubrică la *Revista bibliotecilor*); *Probleme și tendințe ale raționalizării și optimizării activității în bibliotecă* (Șt. Gruiă, redactor-șef al *Revistei bibliotecilor*, secretar al Asociației bibliotecarilor din R.S. România). Dezbaterile care au urmat, și în prima zi a consfătuirii și în a doua, prezentării comunicărilor și referatelor au evidențiat, cu competență și cu un înalt spirit al realității, posibilitățile de raționalizare în domeniul activității bibliotecilor publice de stat din țara noastră și au subliniat necesitatea unor preocupări organizate și susținute, în toate județele, pentru perfecționarea activității bibliotecare pe baza principiilor și a experiențelor de până acum de raționalizare și optimizare a serviciilor de bibliotecă publică.

Scopul propus de Centrul de perfecționare a cadrelor din cadrul Consiliului Culturii și Educației Socialiste — acela de a-i introduce, printr-o serie de prelegeri teoretice și informații asupra unor experiențe, pe lucrătorii din bibliotecile publice și în special pe directorii bibliotecilor municipale și orașenești din centrale de județ în domeniul insuficient abordat al raționalizării și optimizării activității de bibliotecă — a fost atins. Pe această bază, potrivit programului anunțat, în diferite biblioteci municipale și orașenești vor fi întreprinse studii privind raționalizarea și optimizarea activității. Pe de altă parte, conform programului de perfecționare a cadrelor din bibliotecile publice de stat, problemele raționalizării și optimizării muncii bibliotecare vor alcătui tematica unor colocvii cu directorii bibliotecilor municipale și orașenești.

Prin actualitatea tematicii, consfătuirea de la Piatra Neamț s-a integrat în preocupările Consiliului Culturii și Educației Socialiste de perfecționare a metodelor de conducere a activității cultural-educative, în cadrul procesului general ce se desfășoară astăzi în țara noastră pentru raționalizarea și optimizarea tuturor domeniilor de activitate.

G. SEBASTIAN

Biblioteca centrală universitară din Cluj:

O INIȚIATIVĂ VALOROASĂ ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI BENEFICIARILOR

Începînd cu semestrul al II-lea al anului universitar 1972—1973, la Facultatea de chimie a Universității „Babeș—Bolyai” din Cluj a fost introdusă o formă specială de instruire a studenților în domeniul informării de specialitate și al utilizării bibliotecii în procesul de studiu — cursul *Introducere în munca de informare și documentare*, prevăzut în programa anului I. Acest curs, ținut de un bibliograf din cadrul serviciului de informare și documentare al Bibliotecii centrale universitare din Cluj, cuprinde 15 ore de curs (prelegeri) și 15 ore de seminar. Seminariile, avînd un caracter aplicativ, se desfășoară în Biblioteca Facultății de chimie, conducătorul cursului fiind sprijinit de personalul de specialitate al acestei biblioteci. O primă lucrare practică prevăzută a se realiza în cadrul seminariilor este alcătuirea, pe baza metodei indexării coordonate, a unui catalog pe fișe cu selecție vizuală, cuprinzînd studii și articole indexate din două reviste de specialitate.

Programa cursului de *Introducere în munca de informare și documentare* cuprinde un număr de 15 teme: *Rolul informării documentare în activitatea de cercetare; Documente și publicații primare; Documente și publicații secundare; Lucrări de referință în chimie; Identificarea și procurarea documentelor; Prelucrarea analitică și sintetică a documentelor; Sisteme tradiționale de înmagazinare și regăsire a informațiilor; Indexarea coordonată; Instrumente auxiliare ale indexării coordonate; Fazele de lucru ale etapei de indexare; Înmagazinarea informațiilor pe diferite categorii de purtători de informații; Regăsirea informațiilor; Aspecte legate de aplicarea practică a indexării coordonate; Automatizarea în informare și documentare; Norme generale de redactare a unui articol științific.* După cum se poate observa, prezența unei singure teme vizînd profilul strict al facultății la care se ține cursul *Lucrări de referință în chimie* — face ca programa să poată fi aplicată și în alte facultăți, desigur cu adaptarea acestei teme la profilul de specialitate propriu. De asemenea, tematica generală este susceptibilă de îmbunătățire. Experiența ce se va acumula după încheierea

acestui prim curs de informare și documentare pentru studenții Facultății de chimie a Universității clujene va oferi posibilitatea unor aprecieri mai exacte asupra necesității extinderii inițiativei și în alte facultăți ale Universității „Babeș-Bolyai“, ca și asupra punctelor în care programa poate fi perfecționată. Pentru aceste probleme, precum și pentru evidențierea unor realizări ce vor rezulta din caracterul aplicativ al cursului (cel puțin în partea de seminarii), revista noastră va publica, potrivit promisiunilor inițiatorilor cursului, o informare mai detaliată.

Concursul republican „CEA MAI BUNĂ BIBLIOTECĂ ȘCOLARĂ“

Mihai PETRESCU

inspector în Serviciul de
bibliotecă din Ministerul
Educației și Învățămîntului

Aflat la prima ediție, Concursul republican „Cea mai bună bibliotecă școlară“ — acțiune de o mare amploare, organizată de Ministerul Educației și Învățămîntului în urma recomandărilor UNESCO și a propunerilor Comitetului național pentru coordonarea acțiunilor legate de Anul internațional al cărții — s-a încheiat. Concursul a antrenat marea majoritate a bibliotecilor școlare din întreaga țară — peste 9 000 de unități — la o activitate sporită și mai bine organizată.

Rezultatele obținute dovedesc cu elocvență creșterea contribuției acestei categorii de bibliotecă la sprijinirea procesului instructiv-educativ din școală, preocuparea constantă a bibliotecarilor pentru lărgirea sferei de cuprindere a populației școlare la lectură, pentru permanentizarea unui număr tot mai mare de cititori-elevi și pentru îndrumarea lecturii acestora. Bibliotecile școlare au desfășurat o activitate de propagandă mai variată și de o calitate mai bună, în special în cadrul manifestărilor dedicate Anului internațional al cărții și al sărbătoririi celei de-a 25-a aniversări a proclamării Republicii.

Analizînd activitatea bibliotecilor școlare fruntașe, participante la etapa finală, juriul republican condus de prof. dr. docent Dan Simonescu a decernat, la începutul lunii aprilie a.c., premiile prevăzute în cadrul concursului.

La stabilirea bibliotecilor fruntașe, s-au avut în vedere aprecierile forurilor județene și cele ale membrilor juriului republican, care au verificat cu multă atenție activitatea unităților respective. Aprecierile au fost făcute ținîndu-se seama în primul rînd de prevederile regulamentului concursului: procentul de atragere a elevilor și a cadrelor didactice la biblioteca școlară; completarea cit mai judicioasă a colecțiilor de publicații, în concordanță cu profilul școlii și cu necesitățile procesului instructiv-educativ și ale muncii politice-educative din școală; circulația cărții instructive și social-politice, ca și a cărții recreative; folosirea unor metode moderne de dezvoltare a deprinderilor de lectură și de stimulare a interesului pentru lectură la elevi; organizarea unor acțiuni speciale de propagandă a cărții și a bibliotecii în cadrul Anului internațional al cărții etc.

Ca urmare a creșterii interesului elevilor pentru lectura informativă și formativă, a unei mai bune organizări a activității bibliotecilor școlare, ca și a unei străduințe deosebite a celor mai mulți dintre bibliotecari, a continuat să se extindă sfera de cuprindere a școlarilor la lectură.

Numărul cititorilor-elevi și al cadrelor didactice care au frecventat bibliotecile din învățămîntul de cultură generală, profesional și tehnic în anul școlar 1971/1972, ca și numărul cărților difuzate de ele sînt mai mari față de cifrele constatate în anul școlar anterior:

Anul școlar	Nr. cititori înscrși	Nr. cărți difuzate
1970/71	2 418 000	17 943 000
1971/72	2 525 000	18 379 000

Creșteri semnificative au fost înregistrate și în trim. I al anului școlar curent, față de aceeași perioadă a anului școlar 1971—1972.

Mărirea numărului cititorilor este caracteristică, de fapt, pentru marea majoritate a bibliotecilor școlare intrate în faza județeană și în cea republicană. Vrem să subliniem fenomenul pentru că el dovedeste dezvoltarea uniformă și firească, stabilitatea și permanența activității bibliotecare în unitățile în care funcționează bibliotecari școlari salariați. Numărul elevilor-cititori care frecventează bibliotecile școlare fruntașe, în raport cu populația școlară respectivă, reprezintă 90—95 la sută, în unele unități chiar 100 la sută (de exemplu, la Școala generală din comuna Arcani, județul Gorj — 100 la sută, la Grupul șco-

lar M.I.U. din Cluj — 98,8 la sută, la Liceul „V. Roaită” din Rm. Vilcea — 96 la sută etc.).

Din observațiile culese pe teren, ca și din analizele făcute pe plan județean rezultă însă și faptul că există diferențe substanțiale între gradul de atragere spre lectură a elevilor din unele unități frunțase și cel constat în celelalte biblioteci școlare din județ. Sint unele clase din școlile generale sau ani de studii din licee și școli profesionale unde procentul de atragere spre lectură este de numai 50—60 la sută, situație care trebuie să dea de gândit nu numai bibliotecarilor școlari și profesorilor diriginți, ci și tuturor cadrelor didactice din școlile respective, conducerilor acestor unități.

Una din sarcinile principale ale bibliotecilor școlare este permanentizarea unui număr cât mai mare de cititori. În cadrul acțiunilor declanșate de concurs, lucrătorii din bibliotecile școlare au analizat cauzele pentru care mulți elevi, o dată atrași la bibliotecă, pierd legătura cu aceasta luni de zile. S-a ajuns la concluzia că slaba frecvență a bibliotecii școlare de către elevi se datorează lacunelor existente în colecțiile de publicații ale bibliotecii, deficiențele constatate în organizarea fondurilor de cărți (și aici slaba răspundere a aceluia liber la raft își spune cuvântul), ca și în organizarea instrumentelor de informare (mai ales inexistența cataloagelor alfabetic și sistematice și a fișierelor tematic), puțină atenție acordată lecturii de unii diriginți și unele cadre didactice. În urma acestor analize, s-au stabilit măsuri pentru înlăturarea acestor deficiențe, care, aplicate în practică, au dus la creșterea sensibilității a permanentizării cititorilor, la ridicarea indicelui de lectură, la intensificarea circulației publicațiilor în bibliotecile școlare.

Urmărind să aducă o contribuție mai mare la educarea comunistă și patriotică a cititorilor-elevi, la cunoașterea temeinică de către aceștia a politicii partidului și statului nostru, în marea lor majoritate, bibliotecile școlare s-au îngrijit să facă cunoscută cartea social-politică, istorică și de știință. Au fost astfel organizate acțiuni speciale destinate celor care studiază în învățământul U.T.C.: prezentări și recenzii de cărți, rafturi tematice cuprinzând lucrările recomandate în bibliografia cursului, expoziții de cărți, fișiere tematice etc. Aniversarea a 25 de ani de la proclamarea Republicii a dat prilej bibliotecilor școlare să organizeze pe o scară largă acțiuni variate, de la prezentări de cărți nou apărute în cinstea acestui eveniment pînă la concursuri, consfătuiri, seri de poezie și foarte multe întâlniri cu scriitorii.

Remarcăm activitatea de propagandă desfășurată de bibliotecile din Liceul nr. 1 din Caransebeș, Liceul nr. 1 din Caracal, Liceul „N. Bălcescu” din Craiova, Liceul din Siret, Liceul „D. Cantemir” din Iași etc.

În foarte multe biblioteci școlare au avut loc manifestări de propagandă avînd ca obiectiv cunoașterea patrimoniului cultural național și universal, prilejuite de comemorarea a 125 de ani de la nașterea scriitorului român Calistart Hogaș, a 100 de ani de la moartea lui Ion Heliade Rădulescu, a 150 de ani de la moartea lui E. Th. A. Hofmann, a 425 de ani de la nașterea scriitorului spaniol Miguel Cervantes, a 300 de ani de la nașterea cronicarului Ion Neculce, a 175 de ani de la nașterea poetului german Heinrich Heine, a 150 de ani de la nașterea poetului maghiar Petőfi Sándor etc.

În legătură cu circulația publicațiilor de propagandă a cunoștințelor științifice și tehnice și a cărții de artă, se constată că unele biblioteci școlare au depășit nivelul înregistrat în anii trecuți, ca urmare a interesului manifestat de cititorii-elevi pentru cunoașterea realizărilor științei contemporane și a progreselor tehnice, ca urmare a îndrumării mai atente a cadrelor didactice ce predau alte discipline decît limba și literatura română. În special bibliotecile din Liceul din Fierbinți, județul Ilfov, Liceul „Unirea” din Tr. Măgurele, Liceul din Vatra-Dornei, Liceul „Mihai Viteazul” din București, Grupul școlar petrol din Tirgoviște au obținut însemnate succese în acest domeniu.

Activitatea necorespunzătoare a unor biblioteci școlare participante la concurs s-a datorat însă și unor greutăți existente în unitățile respective: lipsa unui spațiu corespunzător bunei desfășurări a activității, lipsa sălilor de lectură mai ales; o slabă dotare cu publicațiile necesare procesului de educație și instrucție; inexistența controlului și a îndrumării din partea conducerilor școlilor și mai ales din partea unor inspectorate școlare județene.

Analiza rezultatelor obținute de bibliotecile școlare în anul școlar trecut și în prima parte a acestui an a dovedit marea eficacitate a concursului ca formă de întrecere în activitatea acestor unități.

Cu toată întîrzierea cu care a început concursul — difuzarea regulamentului s-a făcut în luna aprilie a anului trecut — putem afirma că bibliotecile școlare în ansamblu au înregistrat creșteri importante în activitatea lor, că bibliotecarii din rețeaua învățământului elementar și mediu au demonstrat și de data aceasta rolul important pe care-l dețin în educația comunistă a tinerei generații.

Premiile acordate în Concursul republican „CEA MAI BUNA BIBLIOTECĂ ȘCOLARĂ”

Premiile în cărți acordate de Ministerul Educației și Învățămîntului

Premiul I, în valoare de 3 000 de lei fiecare :

- Bibliotecii Liceului teoretic din Vatra-Dornei, județul Suceava (bibliotecare: Axinte Livia și Oniga Lucreția)
- Bibliotecii Liceului teoretic „Unirea” din Tr. Măgurele, județul Teleorman (bibliotecare : Ceangîru Iolanda și Cobian Galina)

Premiul II, în valoare de 2 000 de lei fiecare :

- Bibliotecii Liceului teoretic „I. L. Caragiale” din Ploiești (bibliotecari : Petrescu Paulina și Lipănescu Vasile)
- Bibliotecii Liceului teoretic „A. D. Șincai” din Cluj (bibliotecară : Bacalu Georgeta)

Premiul III, în valoare de 1 000 de lei fiecare :

- Bibliotecii Liceului nr. 1 din Caransebeș, județul Caraș-Severin (bibliotecară : Știrban Ana)
- Bibliotecii Liceului „Dragoș-Vodă” din Sighetu-Marmației, județul Maramureș (bibliotecară : Bodnar Suzana)
- Bibliotecii Grupului școlar al Ministerului Industriei Ușoare din Cluj (bibliotecară : Zdrengea Maria)

Mențiuni, în valoare de 500 de lei fiecare :

- Bibliotecii Liceului teoretic din Sebeș, județul Alba (bibliotecar : Ionaș Iulian)
- Bibliotecii Grupului școlar petrol din Medias, județul Sibiu (bibliotecară : Buruiană Margareta)
- Bibliotecii Liceului teoretic nr. 3 din Baia-Mare (bibliotecară : Cordea Floarea)
- Bibliotecii Școlii generale nr. 15 din Buzău (bibliotecară : Popescu Ana)
- Bibliotecii Liceului teoretic nr. 1 din Caracal, județul Olt (bibliotecară : Grigorescu Silvia)

Premiile în cărți acordate de C.C. al U.T.C.

Premii în valoare de 3 000 de lei fiecare :

- Bibliotecii Liceului teoretic „Mihai Viteazul” din București (bibliotecare : Arsureanu Ioana și Nae Floarea)
- Bibliotecii Grupului școlar „Steagul Roșu” din Brașov (bibliotecare : Winkler Roswitha și Dușu Ioana)

Premiu în valoare de 1 000 de lei :

- Bibliotecii Școlii generale nr. 7 din Roman, județul Neamț (bibliotecară : Cureleanu Corina)

Premiile în cărți acordate de Consiliul Național al Organizațiilor de Pionieri

Premii în valoare de 1 000 de lei fiecare :

- Bibliotecii Școlii generale nr. 10 din Focșani (bibliotecară : State Bianca)
- Bibliotecii Școlii generale nr. 8 din Birlad, județul Vaslui (bibliotecară : Neamțu Tița)
- Bibliotecii Școlii generale nr. 8 din Tg. Jiu, județul Gorj (bibliotecară : Pălăniță Virginia)

Premiile speciale în cărți acordate de diverse edituri

Premiul special acordat de Editura Academiei Republicii Socialiste România :

- Bibliotecii Liceului teoretic „Nicolae Bălcescu” din Croiova (bibliotecare : Belu Constantina și Firan Elena)

Premiul special acordat de Editura „Cartea românească”

- Bibliotecii Liceului teoretic „Ioan Slavici” din Arad (bibliotecare : Timbus Lizica-Ligia și Galea Angela)

Premiile speciale acordate de Editura didactică și pedagogică :

- Bibliotecii Liceului pedagogic din Craiova (bibliotecară : Sirbu Maria)
- Bibliotecii Liceului teoretic „B. P. Hasdeu” din Buzău (bibliotecare : Dobrin Elisabeta și Zaporojan Victoria)
- Bibliotecii Școlii generale din comuna Dărmănești, județul Bacău (bibliotecară : Înv. Vlaicu Ioana)

Premiile speciale acordate de Editura „Kriterion” și Editura didactică și pedagogică :

- Bibliotecii Liceului teoretic nr. 2 din Sf. Gheorghe, județul Covasna (bibliotecare : Nagy Edith și Elekesz Piroszka)
- Bibliotecii Liceului pedagogic din Sibiu (bibliotecară : Alexandrescu Maria)

Premiile speciale acordate de Editura „Albatros”

- Bibliotecii Liceului „Petru Rareș” din Piatra-Neamț (bibliotecară : Vornicu Aglaia)
- Bibliotecii Liceului teoretic din comuna Fierbinți, județul Ilfov (bibliotecară : Popescu Olimpia)
- Bibliotecii Liceului teoretic „Liviu Rebreanu” din Bistrița-Năsăud (bibliotecară : Reschner Erika)

Premiul special acordat de Editura „Minerva” :

- Bibliotecii Liceului teoretic „Vasile Roaită” din Rm. Vilcea (bibliotecară : Popescu Elena)

Premiul special acordat de Editura „Univers” :

- Bibliotecii Liceului teoretic nr. 4 din Oradea (bibliotecare : Giurău Irina și Belfenery Irina)

Premiul special acordat de Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.S.R. :

- Bibliotecii Liceului de muzică și arte plastice din Botoșani (bibliotecară : Țerineanu Dafia)

Premiul special acordat de Editura „Ion Creangă” :

- Bibliotecii Școlii generale din comuna Arcani, județul Gorj (bibliotecar : prof. Pupăză Grigore)

Premiul special acordat de Editura „Ceres” :

- Bibliotecii Liceului agricol din Simleu-Silvaniei, județul Sălaj (bibliotecară : Vaneta Dana)

Premiul special acordat de Editura pentru turism :

- Bibliotecii Liceului „Mihai Eminescu” din Satu-Mare (bibliotecare : Cavasi Gabriela și Antal Elena)

Premiile speciale în cărți acordate de bibliotecile de învățămînt

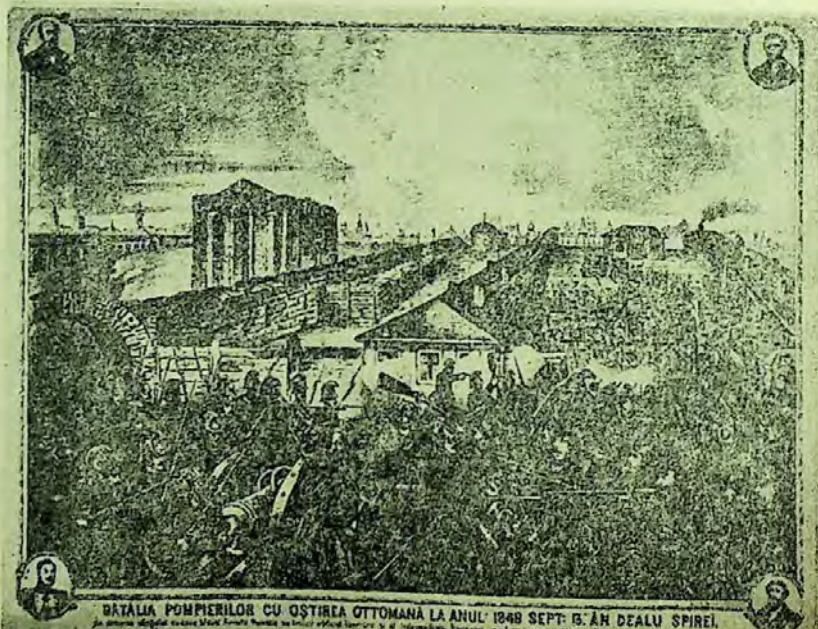
Premiul special acordat de Biblioteca centrală universitară din București :

- Bibliotecii Liceului teoretic din Siret, județul Suceava (bibliotecară : Crasuleac Cornelia)

Premiul special acordat de Biblioteca centrală pedagogică din București :

- Bibliotecii Liceului pedagogic din Odorhei, județul Harghita (bibliotecară : Kovács Ilona)

Lupta din Dealul Spirii, 13 sept.
1848. (Biblioteca Academiei. Cabinetul de stampe).

**Răspuns la recenzie intitulată
O AȘTEPTATĂ SINTEZĂ
BIBLIOLOGICĂ
publicată în nr. 11/1972
al „Revistei bibliotecilor”**

Lucrarea mea, *Istoria bibliografiei române*, apărută în Editura enciclopedică română, a fost onorată printr-o dare de seamă, în care mi se aduc multe cuvinte de laudă, simțindu-mă, firește, onorat, dar și observații, unele de amănunt fără semnificație, iar altele de fond. Cred că e bine să aduc, după modestele mele puteri, anumite lămuriri privind lacunele de fond. Aceasta nu pentru că m-aș afla în situația delicată a erorii, ci mă gîndesc la economia de spațiu ce-mi poate fi acordat, prin bunăvoință, dar și potrivit echității, în această revistă. Cele de amănunt pot fi neglijate, fiindcă nu merită oboseala unui răspuns. Să mă explic prin câteva exemple, fugar reținute.

1. Recenzantul afirmă că „Ion Bianu n-a fost niciodată numit de A. Tr. Laurian custode la Biblioteca Centrală a Universității (p. 92) pentru că o asemenea bibliotecă nu există”. Să vedem acum ce spune chiar Bianu : „Pe lângă cele două Universități înființate de Kogălniceanu în domnia lui Cuza-Vodă se improvizară cite o bibliotecă numită centrală din bibliotecile luate de la școlile secundare... m-am găsit în aceeași atmosferă a lui Laurian, care m-a luat îndată în servici la Biblioteca Universității, al cărui director era” (*Boabe de grâu*, 1930, nr. 1, p. 5 și *Sărbătorirea prof. I. Bianu*, 1928, p. 30).

2. „Nu sînt amintite de altfel nici *Probleme de bibliologie*”. Sînt, la p. 170.

3. „De ce în cadrul epilogului nu se discută viata editorială din ultimele decenii?” La p. 374—375 am scris : „După 23 August, arta grafică română își schimbă total înfățișarea, rezultat al transformărilor revoluționare din țara noastră... paralel, am văzut, se creează marile edituri socialiste, fiecare cu un profil predominant, specific scopului urmărit... se transformă cu totul

sistemul de difuzare a cărții... s-au tipărit în anul 1969 nu mai puțin de 9 399 în impresionantul tiraj de 91 024 000 de ex.”. Iar la p. 174 dau un tabel al producției editoriale din România, pe anii 1953—1970, tipărindu-se „un număr de 121 077 titluri... în 1 092 126 000 ex.”.

4. Observația „ponderea influențelor străine”, nu merită oboseala unui răspuns. Țările, culturile, ca și oamenii nu trăiesc izolat, ci sînt într-un continuu schimb de idei, de cunoaștere reciprocă. Era firesc să urmăresc interfețele pe tărîm bibliologic acolo unde m-am învrednicit a le afla. Odobescu o mărturisește singur, precum și Ion Bianu, George Bengescu, N. Iorga, E. Bucuța, Perpessiciu.

Dar să ne oprim la observația care atrîne greu în structura unei cărți, și anume: „perioada marilor sinteze apare palidă și insignifiantă... este săracă și învechită.” Reproșul e anulat chiar prin titlul fixat de mine capitoului privind anii 1944—1972 : *Perioada marilor sinteze îndrîtuită a ză* numi astfel prin marele număr de monografii, bibliografii, studii de sinteză (p.189). „Pe deasupra tuturor acestor lucrări se impun studiile de sinteză asupra tuturor preocupărilor. Aflăm studii de sinteză chiar în domeniul neluate cîndva în seamă : sportul, baletul, vînătoarea. Apar sinteze de o mare importanță culturală, consacrate istoriei României, istoriei literaturii române, istoriei artelor, fizicii, chimiei, matematicii, medicinei, agriculturii. Toate aceste opere... alcătuiesc un capitol de glorie al bibliografiei române”. Exemple : *Istoria* o încep cu lucrările de sinteză ale lui Kogălniceanu și sfîrșesc cu : Pascu, St. „Voievodatul Transilvaniei”, 1971 ; Popescu Puțuri... „Purtători de flamuri revoluționare”, 1971 ; „România în anii...”, 1971 ; Ceaușescu, Nicolae, „România pe drumul desăvîririi construcției socialiste”, vol. I—V, 1968—1971 ; *drept* : ultima lucrare — „Relațiile internaționale ale României...”, 1971 ; *arte, sport* : „Pictura românească în imagini...”, 1970 ; Ionescu, Grigore „Arhitectura populară...”, 1971 ; Brîncuși „Istoria muzicii...”, 1970 ; „Istoria teatrului...”, 1971 ; „Contribuții la istoria cinematografiei”, 1971 ; „Sportul românesc...”, 1970 ; *industrie* : „Istoria industriei...”, 1971. În cap. *Monografii*, e număr numai la pictură peste 100 de

lucrări apărute între 1944 și 1971. Sint cuprinse monografiile luptătorilor comuniști, printre care și lucrarea lui Hamelet, M. P. închinată lui Nicolae Ceaușescu. Evidențiez marile bibliografii, apărute după 1944, în folclor, drept, istorie, literatură etc. Afirm că „Studii și cercetări de bibliologie”, 1955—1963 este „cel mai bun periodic din întreaga literatură bibliologică”. Am afirmat „nicicând nu au apărut atât de multe studii închinată vieții și operei oamenilor de știință, literaților, artiștilor”. În ce privește biblioteca-bibliografie am scris: „Nicicând nu a existat, ca în prezent, sincretismul biblioteca-bibliografie. Nicicând bibliografia nu a pătruns mai adânc în mase și nu a fost mai actuală și mai sprijinită de intelectualitatea țării...” Enumăr studiile închinată circulației operelor aparținând lui Marx, Engels, Lenin, apărute în anii 1968—1971. La sfârșitul studiului meu prind în opt pagini lucrările tipărite în timpul imprimării ei, adică în anul 1971 ca: „Istoria României în date”, 1971; „Istoria învățământului din România”, 1971; toate lucrările apărute în 1971 privind sărbătorirea aniversării partidului. Afirm: „de la teascurile simple ale Țirgovistei medievale, din perioada de copilărie a țării, până la industria poligrafică de azi s-au scurs patru secole și mai mult de jumătate. Cine ar încerca o istorie a tiparului românesc — aflat mereu în atenția bibliografului — trebuie să izeze de cifre, care, dincolo de sensul lor statistic, vorbesc... constatăm că în România socialistă se tipăresc, în medie, anual peste 4 cărți pe cap de locuitor. Aceasta înseamnă o producție globală de cca. 90 000 000 de ex.”. Această producție, adică viața celor 450 000 de cărți apărute între 1508 și 1971, am urmărit s-o prezint, cercetând-o unitar, cu același interes și pasiune, în toate epocile, căutând să nu uit că mă aflu în România anilor de față. De aceea, ultimele pagini privesc circulația cărții, în 1970, în următoarele biblioteci: 2 republicane, 45 universitare, 4 548 documentare, 9 611 școlare și 8 142 publice. Afirm că: „pe lângă un conținut științific, cartea capătă acum și un aspect nou, generalizând principiul prezentării artistice la mai toate tipăriturile. Ceea ce caracterizează epoca este prioritatea acordată conținutului de idei, armonia și sobrietatea prezentării... Biruința deplină cartea românească o obține abia azi, ea fiind o biruință a socialismului, care

i-a dat adevărata misiune: să lumineze pe om, spre binele lui și al omeniei întregi”. Contribuție rîndurile acestea să prezinte perioada 1944—1972 într-o formă „palidă și insignifiantă” și sint învechite și sărace?

Barbu THEODORESCU

NOTA REDACȚIEI: Am publicat în întregime răspunsul prof. Barbu Theodorescu, autorul lucrării Istoria bibliografiei române (Buc., Editura enciclopedică română, 1972), recenzată de Ion Stoica în nr. 11 din noiembrie 1972 al revistei noastre. Răspunsul trimis spre publicare a fost însoțit de o scrisoare adresată redacției, în care, printre altele, prof. Barbu Theodorescu afirmă: „... Firește că prima parte a dării de seamă (a recenziei — n.r.) mi-a făcut plăcere, și aduc aici mulțumirile mele. M-au surprins însă observațiile, care, în marea lor parte, nu sint adevărate. Parte din ele reprezintă un punct de vedere, care poate fi valabil după judecata recenzentului, dar nu și cu a subsemnatului. Eu nu cred că am vorbit rău de B.C.S. și nu cred că am exagerat activitatea Bibliotecii Academiei. Din această instituție s-au ridicat mai toți bibliograful, printre care mă număr și eu. Prin ei s-a scris și rezistă istoria bibliografiei române. Până azi însă, nu s-a impus nici unul de la B.C.S., dar este aici o muncă în colectiv, cinstită și rodnică. Am spus aceasta. Nu m-a atras, pe mine, personal, activitatea prin acele cărți bătute la mașină și fără circulație prin librării. Mai mult, nici nu le cunosc. Cam așa sint producțiile B.C.U., unde, se pare, că activează semnatarul recenziei, pe care nu-l cunosc. ... Firește că studiul meu are lipsuri. Am fost obligat a-l reduce cu 200 de pagini”.

Față de răspunsul pe care-l publicăm, de modalitatea în care prof. Barbu Theodorescu lămurește obiecțiile și observațiile făcute în recenzia la lucrarea d-sale, redacția își exprimă rezerve. Așa după cum se vede, autorul trece peste unele observații majore din recenzie — în special cele privind lacunele și erorile din lucrare, — considerînd chiar că parte din ele nici nu merită răspuns. Redacția rămîne în continuare de acord cu critica științifică, obiectivă pe care a făcut-o în paginile revistei Ion Stoica, specialist de înaltă competență din noua școală bibliografică din România.

REVISTA BIBLIOTECILOR

Descrierea bibliografică internațională standardizată și numerotația internațională standardizată a publicațiilor — premise ale automatizării proceselor de transmitere a informației bibliografice (II)

Getta-Elena RALLY

După ce, în partea I a articolului*), am examinat problemele ridicate de aplicarea descrierii bibliografice internaționale standardizate la cărți, vom prezenta în cele ce urmează *Descrierea bibliografică internațională standardizată a publicațiilor în serie și Numărul internațional standardizat al cărții.*

ISBDS (*Descrierea bibliografică internațională standardizată a publicațiilor în serie*) este o recomandare elaborată de Comisia publicațiilor în serie IAB, prezidată de Marie-Louise Bossuat, conservatorul-șef al Departamentului periodicelor de la Biblioteca Națională din Paris. Inițiată în 1968 și ajunsă la al doilea proiect, recomandarea a fost discutată la a 39-a Sesiune a Consiliului General al Federației Internaționale a Asociațiilor de Bibliotecari, ținută la Budapesta în august-septembrie 1972.

Textul în forma finală urmează să fie prezentat la viitoarea reuniune a Consiliului general IAB, care va avea loc la Grenoble în 1973.

ISBDS este destinată redactării notiței descriptive a publicațiilor în serie într-o formă-tip.

ISBDS dă următoarea DEFINIȚIE:

O publicație în serie este o publicație apărând în fascicule sau volume succesive, înălțându-se în general numeric sau cronologic, pe o durată nelimitată dinainte. Publicațiile în serie cuprind revistele, ziarele, publicațiile anuale, dările de seamă, memoriile și rapoartele instituțiilor publice sau particulare, colecțiile de monografii numerotate sau nu.

Definiția este oarecum diferită de cea stabilită pentru publicațiile în serie de *Organizația Internațională de Standardizare — ISO —*, în *Codul internațional pentru prescurtarea titlurilor de perio-*

dicale IATA DEFINIȚIA ISO:

O publicație în serie este o publicație editată în unități de livrare succesive, purtând o indicație numerică sau cronologică și destinată să apară în timp indefinit. Publicațiile în serie cuprind periodicele, ziarele, publicațiile anuale (rapoarte, anuare, memorii, dări de seamă, acte etc.) ale societăților, precum și colecțiile numerotate.

După același cod, *periodicul este o publicație apărând în serie continuă sau destinată să apară în timp indefinit, la intervale regulate sau determinate, în general de mai multe ori pe an, fiecare unitate de livrare cuprinzând articole distincte, expuneri sau alte scrieri; ziarele care se ocupă de actualități în general, precum și dările de seamă, documentele sau publicațiile editate de colectivități privind reuniunile lor nu sînt cuprinse în acest termen.*

Credem că aceste definiții vor fi armonizate, deoarece ISBDS va fi prezentată în final — ca și ISBD — și sub formă de recomandare ISO.

În prezentarea proiectului ISBDS se arată că notița descriptivă propusă este destinată atât bibliografiilor naționale, cât și cataloagelor de tot felul și că ea conține toate elementele necesare identificării publicațiilor în serie. Ele vor putea fi folosite integral sau numai în parte, în funcție de necesitățile listei bibliografice respective.

Notița descriptivă propusă se compune din elemente așezate într-o ordine pre-

*) Vezi: Revista bibliotecilor, 26, nr. 4, apr 1973, p. 227—230.

stabilită, dar transcrise în forma în care ele apar în publicații. Astfel, colectivitatea va fi transcrisă în notița descriptivă în forma sub care ea este prezentată pe pagina de titlu (cînd există), forma oficială fiind rezervată pentru redactarea vedetei. Aceasta va fi alcătuită în conformitate cu principiile stabilite de Conferința internațională de catalogare de la Paris.

Pe lângă notița descriptivă, pot fi adăugate și elementele necesare anumitor categorii de liste bibliografice, ca de exemplu: starea colecției, siglele organismelor care primesc publicația etc. Variind de la un catalog la altul, aceste informații nu servesc pentru identificarea publicațiilor în serie.

În prezentarea proiectului se precizează că ISBDS are următoarele scopuri:

- să definească elementele indispensabile identificării publicațiilor în serie;

- să fixeze ordinea prezentării acestor elemente în notița descriptivă;

- să determine semnele de punctuație care trebuie să fie folosite pentru a separa sau a lega aceste elemente.

Pentru scopurile ISBDS, au fost adoptate DEFINIȚIILE din ISBD cu următoarele schimbări:

Expresia *titlu propriu* este înlocuită cu aceea de *titlu-cheie*. Ea a fost preluată din terminologia ISO, organizație care pregătește, cum vom arăta mai departe, un sistem de standardizare internațională privind datele asupra publicațiilor în serie.

Un element special a fost introdus după editură, element intitulat *limitele cronologice sau numerice ale publicației*, adică data și — eventual — primul și ultimul număr al publicației în serie.

Elementele descriptive sînt distribuite în 6 zone, față de 7 cîte sînt prevăzute în ISBD. Lipssește Zona ediției.

ORDINEA ELEMENTELOR ESTE URMĂTOAREA:

1. ZONA TITLULUI ȘI A INDICAȚIEI AUTORULUI. Cuprinde: titlu-cheie, titlul paralel și indicația autorului.

2. ZONA ADRESEI. Cuprinde: locul publicării și numele editorului, limitele cronologice și numerice, locul tipăririi și numele tipografului.

3. ZONA COLAȚIUNII. Cuprinde: indicația ilustrației, formatul și materialul însoțitor.

4. ZONA COLECȚIEI. Cuprinde: indicația colecției, a seriei, a bibliotecii.

5. ZONA NOTELOR (OBSERVAȚIILOR).

6. ZONA NUMĂRULUI INTERNAȚIONAL STANDARDIZAT AL PUBLICA-

ȚIILOR ÎN SERIE (ISSN) ȘI A PRE-TULUI.

PUNCTUAȚIA este aceeași cu cea prescrisă în ISBD. Printre simboluri figurează și dubla bară oblică (//), folosită pentru a indica sfîrșitul titlului-cheie. Se mai recomandă caracterul per-luet (&), reprezentînd conjuncția și sau echivalentul ei în alte limbi.

ISBN (numărul internațional standardizat al cărții) este, cum am arătat mai înainte, o recomandare ISO, care a studiat problema începînd din anul 1968.

Inițiativa întreprinderii aparține Marii Britanii, unde o mare casă de difuzare a cărților — Asociația editorilor — și *Bibliografia națională britanică* au alcătuit, încă din anul 1965, un proiect de cod unic de numerotație a cărților, care să satisfacă necesitățile diverse ale comerțului de carte și ale bibliotecilor.

Proiectul a fost finalizat prin crearea în 1967 a Agenției pentru numerotația standardizată a cărților, cu sediul la Londra. Sistemul de numerotație a fost elaborat de prof. F. G. Foster.

Exemplul Marii Britanii a fost urmat fără întârziere de Statele Unite ale Americii și de Republica Federală Germania, dimpreună cu Austria și Elveția alemanică. De cîțiva ani încoace, cărțile publicate în țările mai sus-menționate poartă pe verso paginii de titlu sau pe pagina a patra a copertei numărul standardizat al cărții. În 1972 a luat ființă Agenția francofonă pentru numerotația internațională a cărții, cu sediul la Paris, care și-a propus să atribuie, începînd din luna aprilie a aceluiași an, indicative de editori pentru Franța, Belgia și Elveția romandă.

ISBN are ca scop să asigure identificarea unei cărți cu ajutorul unui număr individual, rațional alcătuit și atribuit fără ambiguitate și paralelisme. El are avantajul de a putea fi folosit în calculator.

Un număr internațional standardizat al cărții se compune din 10 cifre, cuprînzînd următoarele segmente:

- un indicativ de grup (național, geografic, lingvistic sau de alt fel);

- un indicativ de editor;

- un indicativ de titlu;

- un indicativ de control

Numărul standardizat al cărții, scris sau tipărit, trebuie să fie precedat de prescurtarea ISBN și fiecare segment trebuie să fie despărțit de celălalt printr-un spațiu sau printr-o liniuță, ca în exemplele următoare:

ISBN 0 583 30174 6

ISBN 3—7743—0538—2

Primul exemplu reprezintă un titlu britanic (indicativul de grup „0”), iar al doilea un titlu german (indicativul de grup „3”).

INDICATIVUL DE GRUP

Un grup de țări sau o singură țară poate sau pot cere Agenției internaționale pentru ISBN un număr de identificare a grupului național, lingvistic, geografic sau de alt fel. Indicativul de grup poate avea de la 1 la 5 cifre.

INDICATIVUL DE EDITOR

În interiorul grupului va fi atribuit un indicativ de editor de către Agenția națională pentru ISBN. Indicativul va fi de lungime variabilă, conform cu numărul de titluri publicate de editorul respectiv. El poate avea de la 2 la 7 cifre.

Indicativul de editor din Marea Britanie din exemplul pe care l-am dat este compus din 3 cifre — 583 —, iar acela al editorului german din 4 cifre — 7743.

INDICATIVUL DE TITLU

Indicativul de titlu ocupă o lungime care va fi determinată de lungimea indicativului de grup și a indicativului de editor care-l precede. De exemplu, un editor care are un indicativ de 2 cifre va avea pentru cărțile sale un indicativ de 6 cifre, adică de la 000,001 la 999,999, iar editorul care are un indicativ de 7 cifre va avea un indicativ de titlu cu o cifră de la 1 la 9.

INDICATIVUL DE CONTROL

Indicativul de control este un mijloc de descoperire a unui număr standardizat copiat greșit. Verificarea se face prin multiplicarea fiecăreia din primele 9 cifre cu cifrele 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3 și 2 și prin totalizarea rezultatelor, la care se adaugă valoarea indicativului de control. Rezultatul definitiv trebuie să fie riguros divizibil prin 11 (11 este denumit modulul de control). Iată un exemplu:

Ind. grup	Ind. editor	Ind. titlu	Ind. control
0	583	30 174	6
10	987	63 432	
0	45 + 64 + 21	18 + 0 + 4 + 21 + 8	

Să adunăm rezultatele: $181 + 6$ (cifra de control) = 187
 Cum cifra 187 poate fi divizată exact prin 11, numărul ISBN 0 583 30174 6 este corect reprodus.

În ceea ce privește identificarea publicațiilor în serie, cum am menționat la început, ISO este pe punctul de a adopta un sistem denumit ISSN (*Numărul standardizat internațional al publicațiilor în serie*).

Aceeași organizație pregătește și o recomandare pentru sistemul internațional de date asupra publicațiilor în serie (ISDS), sistem a cărui aplicare va avea ca rezultat stabilirea unui fișier internațional al titlurilor publicațiilor în serie cărora le este atribuit ISSN.

Desigur, se pune întrebarea: ce repercusiuni vor avea aceste recomandări asupra catalogării în România?

Interesată în primul rând este Biblioteca Centrală de Stat. După cum se știe, aceasta redactează și publică *Bibliografia Republicii Socialiste România*, redactează și publică fișele de catalog tipărite pentru cărțile din producția națională de tipar curentă, fișe pe care le distribuie în abonament bibliotecilor din țară.

Dacă se analizează structura acestor fișe, se poate constata că numărul elementelor și succesiunea lor în notița descriptivă nu sînt prea departe de ceea

ce se preconizează în ISBD. Totuși, în viitor, va trebui să se distingă titlul propriu de avântitlu, va trebui să se reproducă în toate cazurile — imediat după titlu — numele autorului în forma de pe carte, chiar cînd el figurează înaintea titlului sau este luat din alt loc al cărții. Vor trebui să fie scoase din observații locul și denumirea întreprinderii poligrafice și să fie înscrise după datele publicării.

Principala schimbare va consta însă din înlocuirea actualei punctuații — folosită pînă acum conform regulilor gramaticale pentru orice text scris sau tipărit — cu noua punctuație prevăzută, pentru a delimita cu precizie fiecare element al notiței descriptive.

Pentru țara noastră, problema autorilor colectivi nu se pune, întrucît sînt aproape 12 ani de cînd Biblioteca Centrală de Stat (și prin ea majoritatea bibliotecilor) a adoptat această metodă de descriere, atît pentru catalogarea cărților cît și pentru catalogarea publicațiilor în serie.

În ceea ce privește ISBN și ISSN, două standarde cu aceste teme vor fi emise anul viitor de Oficiul de stat pentru standardizare.

CRONICA

ÎN SALA DE LECTURĂ A BIBLIOTECI ORĂȘENEȘTI DIN RIMNICU-SĂRAT

s-a deschis Clubul de lectură al muncitorilor. La ședința inaugurală au participat muncitorii de la Fabrica de confecții și de la întreprinderea „Partizanul”. Directorul bibliotecii, George Radu Stănescu, a prezentat într-o succintă Poveste a cărții drumul pe care l-a străbătut cartea de-a lungul veacurilor. Au urmat discuții în care participanții și-au prezentat opiniile în legătură cu funcționarea clubului de lectură. El au cerut organizarea în cadrul lui a unor întâlniri cu scriitorii reprezentativi ai literaturii noastre actuale, au propus colectivului bibliotecii să țină informări periodice despre noutățile editoriale precum și să prezinte activitatea scriitorilor care s-au născut în Rimnicu-Sărat.

S-a sugerat de asemenea ca acest club să contribuie la propaganda cărții tehnice, menite să ridice calificarea profesională a muncitorilor.

„PENTRU PRIETENII MUZICII” DIN SIBIU

Biblioteca „Astră” a editat, la începutul stagiunii muzicale sibiene 1972/1973, o nouă bibliografie-discografie de recomandare, pornind de la programul Filarmonicii de stat. Lucrarea, elaborată în cadrul serviciului de informare bibliografică de Elena Dunăreanu, se înseriază în seria unor lucrări similare editate în anii 1970 și 1971, păstrând aceeași concepție și aceleași criterii de redactare. Reamintim celor interesați că în nr. 7/1971 și 4/1972 au fost inserate la rubrica Lucrări de specialitate recenzii ale bibliografiilor respective.

LAUREAȚI AI PREMIULUI NOBEL

este titlul unei expoziții organizate de Biblioteca municipală din Tg. Jiu, în luna martie. Expoziția a adus în atenția vizitatorilor lucrări literare ale autorilor încununați cu prestigiosul premiu, existente, în original sau în traducere, în colecțiile bibliotecii.

„BARIERA”, FILMUL ROMÂNESC ÎNȘPIRAT DE ROMANUL OMONIM AL SCRITORULUI TEODOR MAZILU

prilejuiește Bibliotecii municipale — Buzău, în colaborare cu întreprinderea cinematografică locală, începutul unei noi serii de materiale de informare a publicului, realizate sub formă de fluturași, într-o frumoasă ținută grafică. Date despre realizatorii filmului, fișa filmografică a regizorului Mircea Mureșan, spiciulii din cronici, opinii ale scenaristului Teodor Mazilu și ale regizorului despre filmul realizat, imagini din film — acestea sînt materialele care au intrat în colajul elaborat de bibliograful Nicolae Havriliu. O ilustrație cu coperta romanului care a stat la baza ecranizării, o bibliografie a scriitorului Teodor Mazilu și informația că aceste lucrări pot fi citite la Biblioteca municipală ar fi adus un plus de interes, din punct de vedere bibliotecar, acestui instrument de informare.

BIBLIOTECA ORĂȘENEASCĂ DIN REGHIN

este colecționarea unui bogat fond iconografic și de documente privind istoria Reghinului și a împrejurimilor sale. Dintre numeroasele albume de fotografii întocmite, după criterii cro-

nologice și tematice, cităm: Urme ale vieții materiale în comuna primitivă din Reghin și împrejurimi; Urme antice ale vieții materiale din Reghin și din împrejurimi; Imagini din trecutul Reghinului — începutul secolului al XIX-lea, pînă la jumătatea secolului al XX-lea; Materiale cu privire la lupta pentru unitate națională; Materiale cu privire la Unirea Transilvaniei cu România. Delegați la adunarea de la Alba-Iulia, din Reghin și din împrejurimi; Aspecte ale mișcării muncitorești din orașul Reghin; Statutul breslei cizmarilor din Reghin; Imagini din orașul Reghin, de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea; Imagini din orașul Reghin între anii 1940—1969; Inundațiile din primăvara anului 1970 la Reghin; Aspecte din viața economică a orașului Reghin; Oameni de știință și cultură din Reghin și împrejurimi; Petru Maior — fotocopii ale lucrărilor sale publicate și ale unor manuscrise; Reghin — monumente istorice. Biserica evanghelică (săsească) — 1330; Aspecte din viața social-culturală a orașului Reghin în zilele noastre etc.

O NOUA FILIALĂ A BIBLIOTECI MUNICI-PALE DIN PIȚEȘTI

a fost deschisă în cartierul Trivale. Dotată cu un fond de peste 4 mii de volume cărți, din care oca 1300 expuse la acces liber și cu abonamente la publicații periodice, de largă circulație, biblioteca din Trivale și-a găsit repede audiență în rândul publicului. La numai 3 luni de la inaugurare (1 octombrie 1972) registrele de evidență a activității înregistrau 327 de cititori (45 la sută elevi, restul din celelalte pături ale populației), cu peste 3 mii de volume împrumutate, la care se adaugă și cele 400 de periodice consultate. Pentru anul în curs notăm, la 25 februarie, următoarele date: 250 de cititori, 1200 de volume împrumutate, 300 de periodice consultate pe loc.

Biblioteca, modernă ca aspect și dotare, funcționează într-un apartament de trei camere de la parterul unui bloc, construcție nouă. Repararea acestui local bibliotecii este o dovadă a grijii Consiliului popular al municipiului Pițești față de nevoile spirituale ale celor 20 de mii de locuitori ai acestui nou cartier pițeștean, față de problemele lecturii publice.

Conducerea Bibliotecii municipale a desemnat să lucreze în această filială o tînără absolventă a Școlii postliceale de bibliotecari — Angela Popescu.

COLOCVIUL „CITITORII DESPRE CĂRȚI”

Biblioteca municipală din Bacău a inițiat un ciclu de activități cu periodicitate lunară sub titlul generic „Cititorii — despre cărți”. Desfășurîndu-se sub forma colocviilor, la aceste dezbateri sînt invitați scriitorii ale căror creații literare constituie tema manifestărilor. În cadrul unui recent colocviu, de exemplu, aproximativ trei sute de cititori bacăuani s-au întrînit cu scriitorul Petru Popescu. După o succintă prezentare a creației autorului romanului Prins, făcută de criticul literar Constantin Călin, redactor-șef al revistei Ateneu, a urmat un viu dialog între cititorii prezenți și scriitorul oaspete, creația acestuia fiind apreciată ca o contribuție valoroasă la îmbogățirea patrimoniului nostru literar.

Filmul artistic „Drum în penumbră”, realizat după un scenariu al lui Petru Popescu, precum și o expoziție cu lucrările oaspetei lui au completat fericit dezbaterile. Numeroși cititori au solicitat apoi autografe pe unele din volumele scriitorului.

Radu STOIAN
director
al Bibliotecii municipale din Bacău

Apariția și dezvoltarea bibliotecilor muncitorești sînt condiționate în mod firesc de evoluția proceselor de creștere a proletariatului și de evoluția formelor de asociere a muncitorilor. În același timp, înființarea și activitatea lor trebuie corelate cu întregul complex de factori cultural-educativi, specific fiecărei perioade de dezvoltare. *Revista bibliotecilor* a publicat o serie de articole consacrate cărții și bibliotecii în viața mișcării muncitorești din țările române¹⁾.

În condițiile Transilvaniei din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea și de la începutul secolului nostru, acest cadru general trebuie corelat și cu lupta de eliberare națională desfășurată de populația românească, aflată sub dominația regimului reacționar burghez-feudal, bazat pe dualismul claselor stăpînitoare austriace și maghiare, înscăunat în 1867.

Revoluția de la 1848 a reprezentat o etapă principală în lupta pentru lichidarea relațiilor de producție feudale și pentru dezvoltarea din ce în ce mai pronunțată a relațiilor de producție capitaliste²⁾.

Forma de asociere a meseriașilor patroni sau muncitori — calfe, ucenici — înfîlțită frecvent în această perioadă, era breasla, interzisă mai tîrziu, în 1872, prin legea corporațiilor industriale³⁾.

Preocupările cultural-educative limitate ale breslelor, circumscrise la unele acțiuni de cultură religioasă, de etică profesională sau de calificare, nu rețineau existența în sînul lor a unor biblioteci.

Dezvoltarea industriei capitaliste în Transilvania a adus după sine o creștere numerică a rîndurilor clasei muncitoare, concomitent cu gruparea lor în anumite zone sau centre industriale mai puternice.

Primele organizații muncitorești apărute în Transilvania — ca de altfel și în celelalte țări — au fost *asociațiile de ajutor reciproc*, de tipul *uniunilor celfelor membre de breaslă*, în preocupările cărora pe prim plan se situau problemele profesionale (condiții de muncă și salarizare, organizarea unor acțiuni comune pentru îmbunătățirea situației economice), cerințele lor spirituale menținîndu-se la același plafon limitat moștenit de la bresle.

Cu un caracter mai precizat în privința formelor de întraajutorare și mai conștient ca apartenență de clasă, înfîlțim *asociațiile muncitorești de boală, înmormîntare și ajutor de călătorie*, a căror apariție precede și urnează revoluția din 1848, fie grupînd muncitori de diferite specialități — cazul *asociației*

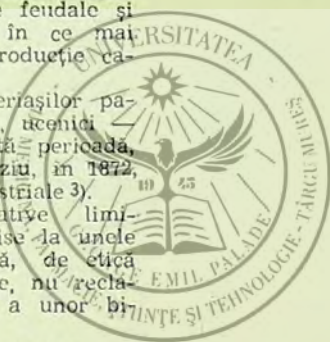

istoria cărții
și a
bibliotecilor

Biblioteci muncitorești din Transilvania de la 1848 și pînă la Unire

Contribuții
la
istoricul
dezvoltării
lor

Mircea IONESCU

din Braşov, înfiinţată în 1846, — fie numai de aceeaşi specialitate cum a fost Casa comună de ajutor de boală şi călătorie a muncitorilor tipografi, înfiinţată la Timişoara, în septembrie 1851, exemplu preluat de tipografia clujeană în 1853. În anul 1862, minerii de la Steierdorf—Anina întemeiază o casă frăţească — *Bruderlade*, iar în 1863, la Reşiţa, ia fiinţă o altă asociaţie muncitorească de ajutor (*Arbeiter-Unterstützungsverein*). Formele de activitate a acestor asociaţii au rămas în linii mari, la cadrul îngust al ajutorării, cu aspiraţii cultural-educative reduse⁴).

Înfiinţarea Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român (*Astra*), a Asociaţiei pentru cultura poporului român din Maramureş, a Asociaţiei naţionale arădane pentru cultura poporului român şi a Societăţii pentru cultura şi literatura română în Bucovina, reprezentante ale vieţii culturale ale principalelor zone româneşti din Imperiul habsburgic, precede crearea unor forme variate de reuniuni sau de asociaţii — de lectură, de muzică şi cântări — ale studenţilor gimnaziali, ale învăţătorilor, femeilor, sodalilor şi meseriaşilor, care îşi au începutul, în general, în deceniul al şaptelea⁵).

Ca o expresie a interesului crescând pentru ideea de asociere, corespunzând progresului cultural al epocii şi avântului luat de asocierile cu caracter local şi structură naţională, în 1867 ia fiinţă *Reuniunea sodalilor români din Sibiu*, prima asociaţie muncitorească a românilor transilvăneni. Alături de unele forme culturale specifice asociaţiilor — conferinţe, producţiuni cultural-artistice, şedinţe literare, cor ş.a., reuniunea îşi înfiinţează şi bibliotecă şi cabinet de lectură, către sfârşitul secolului (1896) biblioteca ajungând să aibă 853 de volume, achiziţionate prin cotizaţia de 2 creitari săptămânal şi prin donaţii primite de la Ioan Bianu, Iosif Blaga, Vasile Goldiş, Ion Pop-Reteganul, Teodor V. Păcăţianu, Ion Rusu-Sirianu sau de la membrii ei — culegători tipografi, croitori ş.a.⁶)

Programul bibliotecii era destul de extins pentru acel timp — de trei ori pe săptămână: marţi şi vineri, de la orele 19 la 20, şi duminică, de la orele 14 la 18 —, fiind asigurat de un bibliotecar, cadru didactic, George Mocian, cunoscutul propagator al predării lucrului manual în şcoli, şi de trei ajutoari de bibliotecar, culegătorii tipografi Demetru Axente, Nicolae Bratu şi Nicolae Stoica⁷). În paginile presei de peste munţi se întâlnesc repetate ştiri despre activita-

tea bibliotecii, nu numai în foile locale, dar şi în cele din alte oraşe, ca, spre exemplu, în gazeta *Meseriaşul* din Lugoj, în care citim că biblioteca s-a „augmentat cu mai multe zăci de cărţi folositoare, între care şi unele cărţi de specialitate deocamdată din domeniul tipografiei⁸).

După mai bine de patru ani (decembrie 1869 — februarie 1874) de dificultăţi şi pertractări oficiale, învinse datorită perseverenţei lui Bartolomeu Băulescu, sufletul viitoarei reuniuni, ia fiinţă *Asociaţia românilor braşoveni pentru sprijinirea învăţăcelor şi a sodalilor români meseriaşi*⁹). Nu mult după începerea legală a activităţii, în decembrie 1875, sodalii meseriaşi aflaţi sub protecţia profesională şi materială a asociaţiei îşi creează o *Societate de lectură a sodalilor români*, cu o sferă de acţiune complexă, de lectii şi muzică vocală, de petreceri şi producţii, şi bineînţeles, cu o bibliotecă şi cabinet de lectură, care au desfăşurat o activitate meritorie, mai ales către sfârşitul secolului trecut şi începutul secolului nostru¹⁰).

Preocupări similare se întâlnesc şi la *Reuniunea sodalilor români din Cluj*, atît în prima ei fază de activitate — 1871—1873 — cît mai ales, în primii ani ai secolului următor, cînd, graţie sprijinului acordat de Amos Frâncu, Elie Dăianu, precum şi unor preocupări mai întinse ale comitetului de conducere, se resimte un suflu nou în activitatea reuniunii. După un şir de greutăţi întâmpinate de-a lungul anilor de această societate, la 23 aprilie 1908, comitetul reuniunii a avut „fericirea de a deschide în faţa unui însemnat număr de membri localul de lectură”, în care se afla un număr redus de cărţi, dar avea 16 colecţii de ziare şi 4 de reviste „beletristice-literare¹¹).

Prima organizaţie cu caracter net de clasă a proletariatului din Transilvania a fost *Asociaţia Generală a Muncitorilor din Timişoara*, înfiinţată cu ajutorul Internaţionalei I, la 11 octombrie 1908, cu 300 de membri, ajungînd în scurt timp la 1000, dovadă a caracterului de masă pe care l-a avut încă de la început. Este cunoscută activitatea desfăşurată în cadrul acestei asociaţii de Farkas Károly, muncitor metalurgist, membru al Internaţionalei I, care a avut strînse legături cu internaţionaliştii austrieci, şi de Gheorghe Ungureanu, muncitor croitor, oratorul primei serbări de 1 Mai la Timişoara, în 1891, delegatul muncitorilor timişoreni la congresul de constituire a Partidului Social-Democrat din Ungaria.

Din multilaterală activitate a asociației — program politic (dreptul de vot universal, dreptul de înfrunire, libertatea presei ș.a.), de autoajutorare și autoeducare, ultimele realizate prin secții constituite aparte —, ne interesează activitatea cultural-educativă, și ea destul de complexă. Intrucît, așa după cum apare din hotărîrea de organizare, clasa muncitoare trebuie să se străduiască „spre o cultură și o pregătire mai înaltă”, în cadrul secției de autoeducare a asociației iau ființă cursuri populare din diferite domenii ale științei și culturii, se întreprind acțiuni de educație muzicală și de gimnastică, se organizează o bibliotecă, bine dotată, treptat, cu cărți de literatură, politico-sociale, cu ziare politice și foi de specialitate.

Deși știrile despre componența bibliotecii sînt sărace, în schimb se întîlnesc referiri la ziarele și cărțile citite de membrii ei. Astfel, în primăvara anului 1869, asociația primește unele lucrări ale lui Marx și Engels: *Manifestul Partidului Comunist*, *Statutul Internaționalei I*, *Procesul Comunist din Colonia*, iar din *Vorbote*, ziarul secției de la Geneva a Internaționalei, a sosit în Timișoara, o dată, colecția pe trei ani¹²⁾.

După exemplul celei de la Timișoara, se constituie la Reșița, Oravița, Arina asociații muncitorești cu activitate simulară, asociații considerate de mulți ori chiar ca filiale ale celei din Timișoara.

La 1 iulie 1870, ia ființă o asociație cu caracter similar, a muncitorilor din Arad, care organiza serate culturale și reprezentații pentru creșterea fondului de cărți, dar care, în urma valului reacționar ce urmează după înăbușirea Comunei din Paris, își încetează activitatea — redusă, de altfel, în ultimele luni — în primăvara anului 1872¹³⁾.

La 14 noiembrie 1869, în Cluj, se pun bazele *Asociației generale*, denumită uneori și „Asociația internaționalistă”, aflată însă în mare măsură sub influența burgheziei liberale, în al cărei program exista și prevederea înființării unei biblioteci¹⁴⁾.

În condițiile intensificării generale a represiunilor reacțiunii burgheze europene după 1871 și sub pretextul procesului de infidelitate intentat de guvernul maghiar conducătorilor asociațiilor muncitorești din Ungaria și Transilvania, toate asociațiile politice sînt desființate. Muncitorii continuă să se grupeze în cadrul corporațiilor industriale, a căror organizare supravegheată de guvern este aprobată prin legea din 1872, sau în cadrul caselor muncitorești, al uniunilor sau asociațiilor profesionale și al asociațiilor culturale, forme evident inferioare,

din care lupta politică declarată manifest dispare sau este mult atenuată. Preocupări de natură cultural-educativă există în activitatea acestora, în porții variate și cu o nuanță politică difuză, aria cea mai extinsă întîlnindu-se la asociațiile culturale înființate la Pincota, Sibiu, Oradea, Brașov, Gheorghieni și Turda¹⁵⁾. Implicît, prin ridicarea nivelului cultural al muncitorilor, ele au contribuit la pregătirea unor mase largi pentru înțelegerea marxismului, la formarea unei mentalități științifice și, parțial, la răspîndirea marxismului în rîndul membrilor lor.

Continuînd mica bibliotecă a *Asociației generale*, *Asociația de autoeducare din Reșița* și, după desființarea ei, secția locală a Partidului General al Muncitorilor, instituit în 1880, procură publicații socialiste din Austro-Ungaria și din străinătate. Printre ele se numără și unele reviste editate de socialistii din România: *Contemporanul*, *Emanciparea*, *Revista socială*¹⁶⁾.

În această perioadă se cunosc știri despre activitatea bibliotecilor *Corporației industriale din Deva*¹⁷⁾ sau a bibliotecii Căminului muncitoresc din Tîrgu-Mureș.

Preocupările pentru înființarea unei Biblioteci muncitorești în Tîrgu-Mureș apar în jurul anului 1870, în perioada de activitate a *Asociației de autoinstruire a călfelor meseriași* (1868—1873), al cărei scop principal era cultivarea „prin citire, scris, desen și diferite exerciții aritmetice” și care avea un cămin propriu, cu abonamente la periodice și cărți, echipă de teatru, cor, orchestră¹⁸⁾. Ele sînt continuate de *Asociația de autoinstruire și de ajutor de boală a meseriașilor din Tîrgu-Mureș* (1877—1896) care publică în 1884 catalogul cărților (341 titluri) împreună cu statutul bibliotecii, în care se prevedea că aceasta este deschisă de două ori pe săptămîină și poate fi frecventată de orice membru al asociației. Conform raportului pe anul 1891, fondul bibliotecii depășea 1 250 de volume și broșuri, revenind o creștere anuală de peste 100 de exemplare¹⁹⁾.

Al nouălea deceniu al secolului trecut debutează cu constituirea în mai 1880 a *Partidului General Muncitoresc*, care a avut organizații locale în diferite centre industriale ale Transilvaniei. Peste cîțiva ani, în 1886, la Timișoara, se creează primul club al muncitorilor, iar în 1890, la Brașov, ia ființă cercul muncitoresc. Aceste cercuri muncitorești — forme primare ale sindicatelor de mai tîrziu — se înmulțesc (în aprilie 1891, la Cluj, în mai 1892, la Petroșani).

Din primăvara anului 1891, ele încep să se creeze și la sate.

Apariția presei socialiste în Transilvania este marcată în aprilie 1891, la Arad, de ziarul *Közjölét* (Bunăstarea generală). În același oraș apare, în ianuarie 1893, *A munka öre* (Străjerul muncii), iar la Timișoara — în mai 1893 — *Volkswille* (Voința poporului). Se înmulțesc și broșurile socialiste publicate în limbile maghiară și germană, apar manifeste bilingve în Banat, sau chiar în patru limbi (maghiară, germană, română și sârbă), crește numărul publicațiilor pe care asociațiile muncitorești le procură din Austria, Ungaria, Germania, Elveția, se dezvoltă legăturile dintre socialiștii din România și cei de peste munți, se intensifică, pe teritoriul Transilvanic, circulația ziarelor, revistelor și broșurilor socialiste apărute în România²⁰.

Sfârșitul ultimului deceniu al secolului trecut se caracterizează prin dezvoltarea activității diferitelor asociații muncitorești și socialiste, în special a sindicatelor și a secțiilor locale ale Partidului Muncitoresc Social-Democrat din Ungaria, înființat în 1894.

Primul congres sindical, ținut la 21—22 mai 1899, dă un nou impuls activității sindicatelor și, indirect, și celei a diferitelor asociații muncitorești, muncă cultural-educativă ocupând un loc important ca formă de atragere și pregătire ideologică a unor cercuri largi de muncitori și de răspândire a ideilor socialiste. O imagine asupra direcțiilor multilaterale de activitate și asupra rolului acordat cărții de asociațiile muncitorești ne-o oferă următoarea relatare despre activitatea bibliotecii sindicatului muncitorilor metalurgiști și lemnari din Reșița, reorganizat în anul 1900:

„Reviste, cărți și ziare românești, germane și maghiare sînt păstrate în casa unui muncitor, sindicatul neavînd încă un sediu permanent și fonduri necesare închirierii unui local pentru bibliotecă. După un scurt timp, această bibliotecă, instalată într-o căsuță proletară îngrădă de fumul uzinei, devine principalul loc de întîlnire a muncitorilor... Catalogul cărților bibliotecii este întocmit de muncitori. În fiecare seară, un alt membru al conducerii sindicatului este de serviciu în bibliotecă. În sala de lectură sînt ținute cu regularitate conferințe cu caracter socialist, au loc prelegeri de istorie, de geografie și de științele naturii, sînt organizate discuții asupra cărților citite²¹).

În februarie 1897 a avut loc ședința de constituire a Asociației generale de instruire muncitorească din Tirgu-Mu-

reș, prima organizație socialistă din această localitate, în statutele căreia se prevede înființarea bibliotecii asociației care să procure și apoi să împrumute membrilor reviste, ziare și „cărți folosite”, în rîndul cărora mai tîrziu, se pot întîlni opere de K. Marx și Fr. Engels, de P. Lafargue, J. Dietzgen, K. Liebknecht, Bebel, Lassalle, Plehanov ș.a.²²).

Cea de-a doua linie către care se îndreaptă muncitorii și în special meseriașii români, în asocierea lor în scopuri limitate de ajutor reciproc sau cultural-educativ, o reprezintă *reuniunile de sodali*. Ne aflăm în perioada postmenorandistă care încordase relațiile dintre naționalitățile din Transilvania. Este în același timp o perioadă de avînt cultural imprimat de activitatea Asteii, care, după 1890, își sporește simțitor numărul de despărțăminte, agenții și bibliotecii poporane înființate, expoziții organizate, cărți și broșuri proprii editate. Pe acest fond complex național-cultural, se poate constata și înviorarea activității reuniunilor deja existente, pe de o parte, iar pe de altă parte, înființarea de noi reuniuni naționale de meseriași și sodali.

Astfel, în 1895 se întemeiază *Reuniunea meseriașilor români din Bistrița*, loc de întîlnire pentru meseriași și intelectuali români din localitate; în 1901, *Reuniunea de citire și cîntări a economiștilor* (adică a agricultorilor) și *meseriașilor români din Alba Iulia*, din nou cu un caracter mixt; în 1902, *Societatea meseriașilor de la Blaj*, apoi *Reuniunea Andreiană a meseriașilor români din Sebeș*, din Lugoj, Rășinari, Orăștie, Hațeg, în general localități cu o pondere industrială limitată, cu un proletariat mai puțin dezvoltat numeric, dar aflate în zone locuite majoritar de români.

Biblioteca este prezentă la toate aceste reuniuni, inițial cu un număr redus de volume, dar, la începutul celui de-al doilea deceniu al secolului nostru, numărul acestora ajungînd de ordinul sutelor: 430 la Bistrița, 254 la Alba Iulia, 346 la Blaj etc.²³).

Pentru a prezenta cît de succint posibilitățile de lectură ale muncitorilor și meseriașilor români trebuie să adăugăm și secția muncitorească a *Asociației naționale arădene*, școala pentru învățăceii din meserii și negustori din Blaj, cu o bibliotecă pentru elevi ce se apropia în 1911 de 400 de volume, precum și numeroasele casine și societăți de lectură înființate în localități mai puțin industriale, care adunau, laolaltă, diferite grupuri sociale²⁴).

O activitate cultural-educativă mai pronunțată și, mai ales, bine orientată ideologic este aceea desfășurată în cadrul secțiilor locale din Transilvania ale *Partidului Muncitoresc Social-Democrat din Ungaria* și cea a sindicatelor.

Mai ales după cel de-al doilea congres sindical — decembrie 1901 — în Transilvania, ca și în restul Ungariei, crește numărul sindicatelor înființate. Centralizarea mișcării sindicale în uniuni mărește combativitatea și sporește puterea materială a sindicatelor, devenite centre de organizare a muncitorimii. Se apreciază că în 1907, în Transilvania, erau 25 000 de muncitori concentrați în sindicate, reprezentând a opta parte din numărul total al muncitorilor. Mișcarea sindicală cuprinde și proletariatul agricol, succesele inițiale obținute în organizare de *Uniunea muncitorilor agricoli*, recent înființată, fiind subliniate la congresul P.M.S.D. din 1906. Numai la sfârșitul anului 1906 au luat ființă sindicate ale muncitorilor români, maghiari, germani și sîrbi, în 50 de localități, iar la începutul anului următor, în încă 65 de localități²⁵.

Sînt cunoscute din această perioadă noi biblioteci muncitorești: a muncitorilor brutari din Brașov, țigărilor din Cluj și Timișoara, lemnari și constructori din Oradea, și este de presupus că, bineînțeles, cu un număr restrîns de volume, biblioteci și cabinete de lectură sîntau în o mare parte din sindicatele și asociațiile muncitorești existente în acel timp.

Este semnificativ faptul că, în statele tip ale sindicatelor „de muncitori de pămînt”, se prevede întreținerea unui local stabil, propriu al sindicatului, avînd și o cameră de citire și bibliotecă (punctul 1 e), alături de alcătuirea unui cor (punctul 4)²⁶.

Dacă anii 1907—1910 au reprezentat o perioadă de grele încercări pentru mișcarea muncitorească din Ungaria și Transilvania, începînd din 1912, această mișcare cunoaște un nou avînt, reflectat și în creșterea numerică a rîndurilor membrilor de partid. Prin înființarea secției române a P.M.S.D. din Ungaria și prin plasarea sediului acestei secții pe teritoriul locuit de români — la Arad —, cresc posibilitățile de atragere a proletariatului român în rîndurile membrilor de partid, ceea ce duce la înființarea secțiilor locale în diferite orașe și chiar comune mari. În ziarul *Adevărul — Glasul poporului*, organul secției române, se întîlnesc știri despre activitatea secțiilor locale din Arad, Alba Iulia,

Blaj, Cluj, Făgăraș, Lugoj, Sibiu ș.a., precum și din Criștior (Sibiu), Tievaniul Mic etc. și, în cîteva cazuri, chiar cu privire la activitatea bibliotecilor acestor secții locale. Astfel, în numărul din 3 iulie 1910, secretarul comisiei secției locale din Sibiu apelează, în numele secției, la „acei tovarăși care pot trimite cărți pentru formarea unei biblioteci”, pentru ca, la începutul lunii următoare, să anunțe că bibliotecă posedă 40 de cărți și că, în prima lună, a avut 12 cititori. Donațiile continuă, din cînd în cînd apar scurte dări de seamă asupra creșterii fondului și asupra numărului volumelor citite, iar la 1 decembrie 1910, apelul este repetat de secția română din Mediaș²⁷.

Cartea reprezintă o armă intens folosită. În articolul *Să ne pregătim de luptă*, se făcea propagandă pentru înființarea la sate și orașe de cercuri de cultură socialistă, pentru formarea de biblioteci cu cărți bune, cu foi și reviste social-democrate. Necesitatea lecturii este subliniată și în articolul lui Spiridon Cătu, *Cea mai bună petrecere este cititul*²⁸. Tot în ziarul secției române apar frecvent, anunțuri despre cărțile socialiste care interesează muncitorimea, apărute în limba română, în Transilvania, Ungaria și, mai ales, în România, ele pufîndu-se procura de la librăria *Népszava* din Budapesta, librăria partidului.

Legăturile dintre secția română a P.M.S.D. din Ungaria și cercurile socialiste din România se dezvoltă treptat, ziarul *Glasul poporului* făcîndu-se, în repetate rînduri, instrumentul popularizării nu numai a activității politice, ci și a celei editoriale, prin anunțuri de noi apariții sau prin prezentări de cărți.

Aceste legături reciproce ale muncitorilor din vechea Romînie și din Transilvania se încadrău de altfel în ansamblul legăturilor multilaterale, economice, politice și culturale, care au existat de-a lungul veacurilor între românii de pe cele două versante ale Carpaților.

Deși datele despre activitatea bibliotecilor muncitorești sînt destul de sumare, răspîndite în zeci de publicații în limbile maghiară, germană, română, sau rămase încă în arhive, ne-am străduit să închegăm o imagine a evoluției lor — înființare, activitate, dotare — în corelare cu dezvoltarea generală a mișcării muncitorești și socialiste de peste munți și, uneori, în funcție de coordonatele pe care se desfășura mișcarea culturală a populației românești.

Trecerea în revistă făcută, fără a se epuiza tot materialul informativ depistat, permite să subliniem în final că

muncitorimea din Transilvania, Banat, Crișana, în general, a înființat numeroase biblioteci în cadrul organizațiilor proprii, folosite de cititori de diferite naționalități. În același timp, fie în cadrul asociațiilor naționale cu caracter muncitoresc sau apropiat, fie în cadrul organizațiilor locale ale secției române a P.M.S.D. din Ungaria, au existat biblioteci cu fond de publicații majoritar românesc, adresându-se, în primul rând, celor de naționalitate română, după cum de altfel au existat și biblioteci cu caracter național și pentru muncitorimea de alte naționalități.

Spiritul internaționalist al muncitorilor români, dominant în multe asociații muncitorești și în toate organizațiile de tip sindical, s-a împletit cu spiritul național, acțiune ce se va încununa în 1918 prin Unirea Transilvaniei cu România, act ce desăvârșește făurirea statului național român unitar.

NOTE

1) Vezi: *Revista bibliotecilor* nr. 5/1965, p. 288; 7/1965, p. 420; 8/1965, p. 499; 5/1966, p. 302; 5/1967, p. 300; 3/1969, p. 176.

2) Pentru dezvoltarea mișcării muncitorești din Transilvania, se pot consulta, ca lucrări generale: *Istoria României*. Vol. IV (1848-1878). Buc., Editura Academiei, 1964, p. 423-424 și 665-669; *Din istoria Transilvaniei*. Vol. II. Ediția a II-a. Buc., Editura Academiei, 1963, p. 163-168, 238-260 și 346-363; *Din istoricul formării și dezvoltării clasei muncitoare din România, până la primul război mondial*. Buc., Editura politică, 1953, p. 431-538; FODOR, L. și VAJDA, L. *Contribuții la istoria mișcării din Transilvania*. (1848-1917). Buc., Editura C.C.S., 1957. 120 p.; *Unirea Transilvaniei cu România*. Buc., Editura politică, 1970, p. 174-176 și 197-201; *Destruerea mărșăriei austro-ungare. 1900-1918*. Buc., Editura Academiei, 1964, p. 231-232 și 238-260. De asemenea, pentru diferite perioade: EGYED, A. *Istoricul asociațiilor muncitorești din Transilvania între anii 1868-1872*. In: *Studii*, 9, nr. 6, 1956, p. 27-50; EGYED, A. *Despre mișcarea muncitorească din Transilvania între anii 1880-1890*. In: *Studii*, 10, nr. 4, 1957, p. 33-56; VARGA, V. A. *Contribuții la istoria mișcării muncitorești din Transilvania, la sfârșitul secolului al XIX-lea*. In: *Studii*, 12, nr. 3, 1959, p. 25-52; DEAC, AUGUSTIN. *Mișcarea muncitorească din Transilvania. 1890-1895*. Buc., Editura științifică, 1962. 394 p.; VAJDA, LUDOVIC. *Aspecte din mișcarea sindicală din Transilvania*

între anii 1900 și 1917. In: *Analele Institutului de istorie a partidului*, 2, nr. 6, 1956, p. 162-171; CICALA, ION. *Aspecte din activitatea Secției române a Partidului Social-Democrat din Ungaria, în primul deceniu al secolului al XX-lea*. In: *Studii și materiale de istorie modernă*, 1, 1957, p. 369-390; CICALA, I. și EGYED, A. *În legătură cu dezvoltarea mișcării muncitorești din Transilvania în anii 1905-1906*. In: *Studii și referate privind istoria României*. Partea a II-a. Buc., Editura Academiei, 1952, p. 1325-1352.

Ca lucrări cu caracter local: KOVACS, CAROL. *Istoricul de 40 de ani al Corporației Industriale din Deva. 1835-1925*. Deva, 1925. 86 p. cu portr.; GABRIEL, JOSEF. *Fünfzig jährige Geschichte der Banater Arbeiterbewegung. 1870-1920*. Temesvar, 1928. 196 p. cu portr.; BRATĂLEAN, VICTOR. *25 Jahre Arbeiterbewegung in Reschitza 1903-1928*. Reșița, 1929. 87 p. cu ilustr.; de asemenea: CIMPONERIU, ECATERINA. *Reșița luptătoare*. Buc., Editura științifică, 1965, p. 15-22; *Pagini din trecutul de luptă a muncitorimii hunedorene*. Deva, 1966, p. 3-11; *Valea Jiului. File de istorie...* Petroșani, Editat de Muzeul Mineritului, 1968, p. 56-69; *Timișoara. Pagini din trecut și de azi...* Timișoara, 1969, p. 123-143; *Cluj, pagini de istorie revoluționară. 1848-1971*. Cluj, 1971, p. 61-90; MUNTEANU, N. G. și IONIȚĂ, GH. I. *Un veac de istorie a minerilor de pe Jiu*. Județul Sibiu. Masele populare-făuritoare ale istoriei... Sibiu, 1971, p. 9-35.

3) PAVLESCU, EUGEN. *Mesteșuguri și negoț la românii din sudul Transilvaniei (sec. XVII-XIX)*. Buc., Editura Academiei, 1970, p. 321-423; *Mesteșuguri și meșteșugari din sud-vestul Transilvaniei*. Buc., Editura științifică, p. 120-142.

4) FODOR, L. și VAJDA, L. *Op. cit.*, p. 14.

5) CURTICĂPEANU, V. *Mișcarea culturală românească pentru Unirea din 1918*. Buc., Editura științifică, 1968, p. 43-139.

6) Nemenționată în V. CURTICĂPEANU. *Op. cit.*, p. 38.

7) MUȘLEA, ION. *Contribuții la cunoașterea bibliotecilor române ale orașelor din Transilvania (până la Unire)*. Cluj, 1935, p. 18 și 37; *Anuarul I al Reuniunii sodalilor din Sibiu*, 1867-1869, p. 85.

8) *Meseriașul*, Lugoj, 1906.

9) PAVLESCU, EUGEN. *Op. cit.* p. 400-423; MUȘLEA, ION. *Op. cit.*, p. 31.

10) PAVLESCU, EUGEN. *Idem*, p. 423-426.

11) *Clujul, pagini de istorie revoluționară. 1848-1971*, p. 31-33; *Reuniunea sodalilor din Cluj. Adunarea jubiliară din 4 februarie 1912. Istoric și raport*. Cluj, 1912, p. 21.

12) DEAC, AUGUSTIN. *Op. cit.*, p. 74.

13) EGYED, A. *Istoricul asociațiilor muncitorești din Transilvania între anii 1868 și 1872*. In: *Studii*, 9, nr. 6, 1956, p. 41.

14) EGYED, A. *Ibidem*; *Clujul, pagini de istorie revoluționară*... p. 64-65.

15) *Istoria României*. Vol. IV, p. 669.

16) CIMPONERIU, ECATERINA. *Op. cit.*, p. 21.

17) *Mesteșuguri și meșteșugari din sud-vestul Transilvaniei*... p. 140-141.

18) FUCHS SIMION. *Op. cit.*, in: *Revista bibliotecilor*, 24, nr. 3, mar 1971, p. 131.

19) *Ibidem*.

20) DEAC, AUGUSTIN. *Op. cit.*, p. 175-176, 293-294.

21) CIMPONERIU, ECATERINA. *Pagini din istoria unei importante biblioteci muncitorești*... In: *Revista bibliotecilor*, 21, nr. 12, dec 1968, p. 728.

22) FUCHS, SIMION. *Ibidem*.

23) CURTICĂPEANU, V. *Op. cit.*, p. 33; MUȘLEA, I. *Op. cit.*, p. 18.

24) MUȘLEA, I. *Op. cit.*, passim.

25) DEAC, AUGUSTIN. *Op. cit.*, p. 296-310.

26) *Adevărul*, 4, nr. 2, 1 feb 1906.

27) *Idem*, 3 iul 1910, 1 dec 1910.

28) *Idem*, nr. 7, iul 1911.

Simplu guvernului provizoriu din 1848. (Biblioteca Academiei. Cabinetul de stampe).

INTRODUCERE

Perioada ultimilor ani este deosebit de importantă pentru progresul bibliotecilor din Marea Britanie. În 1963 a fost votată în Parlament **Legea bibliotecilor publice și a muzeelor**, care stabilea responsabilitatea Ministerului Învățămîntului pentru dezvoltarea bibliotecilor publice în Marea Britanie. Ea stabilea, de asemenea, obligația autorităților locale de a asigura biblioteci publice eficiente pentru comunitățile lor, deși, în fapt, toate autoritățile locale se îngrijeau de asigurarea serviciilor de bibliotecă publică cu mult timp înainte de aprobarea acestei legi. Nu existau însă norme minime de eficiență, astfel încît, pe lângă cîteva biblioteci publice foarte bune, existau și multe biblioteci care nu se ridicau la înălțimea unor norme satisfăcătoare. Noua lege a adoptat normele stabilite în două rapoarte guvernamentale anterioare și a prevăzut pentru consilierii cu problemele bibliotecare din cadrul Departamentului învățămîntului și științei sarcina de a sprijini autoritățile locale în scopul atingerii acestor norme de eficiență.

În 1967, Comitetul pentru donațiile universitare a inițiat un raport asupra bibliotecilor universitare, cunoscut sub denumirea de „Raportul Parry”. Acesta trecea în revistă situația bibliotecilor universitare din Marea Britanie în acea vreme și făcea numeroase recomandări. Multe din acestea au fost deja îndeplinite, iar multe altele vor fi transpuse în practică foarte curînd. Doi ani mai tîrziu, în 1969, a fost publicat **Raportul Comitetului pentru bibliotecile naționale** (cunoscut sub denumirea de „Raportul Dainton”). Acesta a condus, probabil, la noua lege, votată în Parlament, la Londra, în 1972 și care a avut ca efect înființarea unei noi organizații, cunoscută sub denumirea de Biblioteca Britanică [British Library]. Prin această lege, guvernul a hotărît să unească Biblioteca de la British Museum (inclusiv Biblioteca Națională de Referință — n.t.), Biblioteca Națională Centrală [National Central Library], Biblioteca Națională de Împrumut pentru Știință și Tehnologie [National Lending Library for Science and Technology], Biblioteca pentru Știință și Inventii [Library of Science and Invention] și Bibliografia Națională Britanică [British National Bibliography] într-o singură unitate, ce va fi cunoscută sub denumirea de Biblioteca Britanică. Este important să subliniem că aceasta corespunde recomandărilor Comitetului Dainton și că ideea este pe deplin aprobată de către Asociația bibliotecară și de bibliotecarii britanici în general.

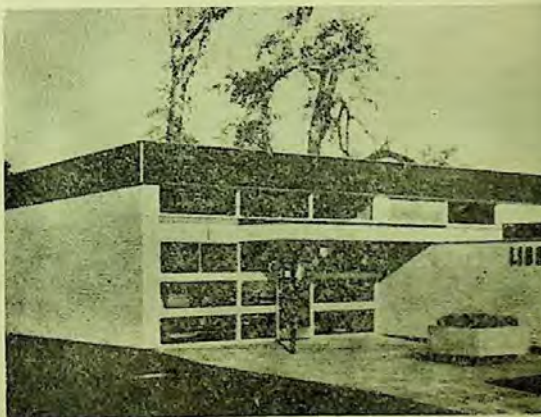
biblioteci
de peste
hotare

PROGRESE ACTUALE ÎN BIBLIOTECONOMIA BRITANICĂ

K. C. HARRISON

*Filiala Matson a
Bibliotecii publice din
Gloucester.*

În ultimii zece ani au fost construite multe localuri noi pentru biblioteci publice și de învățămînt, dar persistă încă nevoia de a înlocui unele clădiri mai vechi cu localuri noi, mai spațioase și mai funcționale. Se observă așadar că deceniul 1960—1970 poate fi privit ca o eră a planificării în domeniul bibliotecilor și toți bibliotecarii britanici speră că deceniul 1970—1980 va fi o perioadă de reale succese.

BIBLIOTECA BRITANICĂ

Este necesar acum să mai spunem câteva lucruri despre Biblioteca Britanică, a cărei înființare a avut loc în aprilie 1973. Obiectivul ei este acela de a asigura Marii Britanii cele mai bune servicii de bibliotecă centrală, inclusiv înzestrarea unui serviciu de referință cuprinzător, asigurarea catalogării centralizate și a altor necesități bibliografice, precum și asigurarea unui serviciu central eficient de împrumut și fotocopiere, cu sprijinul celorlalte sisteme de biblioteci și de informare din țară.

Înființarea Bibliotecii Britanice a fost o acțiune complexă, deoarece a implicat unirea a cinci instituții care pînă acum au fost unități separate. Chiar după ce va deveni operativă, Biblioteca Britanică se va baza încă pe două complexe separate — unul în Londra, pentru serviciile de referință, de cercetare și bibliografice, iar altul la Boston Spa, în Yorkshire, pentru serviciile de împrumut central. Biblioteca de împrumut nu are avea probleme în privința localului, deoarece la Boston Spa există spațiu în deajuns și nu demult a avut loc o nouă extindere a clădirii acestei biblioteci.

În Londra, situația nu este satisfăcătoare: Biblioteca de la British Museum simte de multă vreme nevoia acută de extindere a spațiului și aceasta a devenit și mai presantă odată cu înființarea Bibliotecii Britanice. Cu toate acestea, se intenționează să se ridice o nouă clădire pentru serviciile de referință pe un teren situat în vecinătatea sudică a actualului British Museum, ceea ce va fi un lucru satisfăcător. Între timp, actuala clădire a Bibliotecii Centrale Naționale, care a fost ocupată numai din 1965, va deveni disponibilă odată cu mutarea Bibliotecii Centrale Naționale la Boston Spa. Ea va fi folosită de Biblioteca Britanică, dar pînă în prezent nu s-a anunțat încă destinația exactă ce i se va da.

Cercetarea și dezvoltarea ocupă un loc aparte în programul Bibliotecii Britanice, intenționându-se să se întreprindă investigații în domenii ca necesitățile beneficiarilor, planificarea construcțiilor de

biblioteci, dezvoltarea aplicațiilor calculatorului în bibliotecă și în sistemele de informare. Este posibil, de asemenea, ca întregul sistem național de împrumut interbibliotecar să fie revizuit. Aceasta poate să însemne eventual dispariția sistemelor regionale de biblioteci, care au servit atât de bine cititorii britanici începînd de prin anii '30. Bibliotecile naționale ale Scoției și Wales-ului vor rămîne independente față de Biblioteca Britanică, colaborînd totuși foarte strîns cu ea, și vor continua să se bucure de dreptul depozitului legal asupra producției de tipar. Desigur, Biblioteca Britanică însăși va fi depozit legal, continuînd să se bucure de drepturile pe care le-a avut de mulți ani Biblioteca de la British Museum.

Pe plan național, bibliotecile britanice pot privi înainte spre o eră a dezvoltării bazate pe temelii solide și bine gîndite. Dar bibliotecile publice?

BIBLIOTECILE PUBLICE

În deceniul în care ne aflăm, bibliotecile publice vor suferi și ele mari schimbări, în urma reorganizării administrației locale din Anglia și Wales, prevăzută pentru anul 1974. Se poate aminti că în Londra, mai precis în Marea Londră^{*}, a fost experimentată o reorganizare a administrației locale în 1965, cînd, pînă într-o serie de unificări și combinări, numărul autorităților locale din Londra a fost redus de la 90 la 33. Dintre acestea, una este vechiul, tradiționalul City of London, care ca teritoriu este foarte mic, iar celelalte 32 sînt cunoscute ca "orășelele" Londrei. În privința bibliotecilor publice, aceasta a însemnat crearea unor unități mai mari, mai puternice și mai viabile, provenite din mai multe unități mai mici și disproporționate care existau înainte. Experiența din Londra a arătat, fără îndoială, că reorganizarea a fost necesară și a condus la sisteme puternice de biblioteci publice^{**}, mai bine înzestrate în vederea satisfacerii cererilor mereu crescînde și mai specializate ce le sînt adresate.

* Londra, capitala Marii Britanii, cuprinde teritoriul orașului propriu-zis, cunoscut sub denumirea de City of London, și un teritoriu mai larg, format din 32 de orășele-satelit. În această extindere, marea metropolă, capitala Marii Britanii, este cunoscută sub denumirea de Greater London (Marea Londră) și cuprinde o populație de peste 8 milioane de locuitori. În acest articol, referirile la sistemul bibliotecilor publice din Londra sînt făcute la Greater London (n.t.).

** Prin Sistem de biblioteci publice se înțelege o rețea locală de biblioteci publice, formată dintr-o unitate administrativă (bibliotecă centrală) și filialele acesteia. Filialele pot fi unități de bibliotecă (avînd la rîndul lor filiale) și puncte de împrumut. Sistemul dispune de asemenea de bibliobuze (n.t.).

Recent, Parlamentul a aprobat o nouă lege care va intra în vigoare în aprilie 1974 și care va asigura o reorganizare similară a administrației locale în restul Angliei și Wales-ului. Toate consiliile locale actuale vor fi grupate împreună în unități mai mari și, pentru bibliotecile publice, aceasta va însemna o reducere foarte serioasă a numărului sistemelor separate. În prezent, în Anglia și Wales există circa 340 de autorități separate ale bibliotecilor publice, dar după aprilie 1974 vor exista numai 84. Adăugând la acestea cele 33 din Londra, aceasta înseamnă că în țară (excluzând Scoția și Irlanda de Nord) vor exista 117 sisteme de biblioteci publice, ceea ce nu va însemna însă o reducere a calității serviciilor publice. Dimpotrivă, va însemna, așa cum s-a făcut în Londra, crearea de complexe de biblioteci publice, destul de bogate în resurse financiare pentru a fi capabile să satisfacă cerințele zilnice ale beneficiarilor lor mai bine decât înainte. Un astfel de serviciu de bibliotecă publice, alături de Biblioteca Britanică, va putea aduce o contribuție remarcabilă la potențialul bibliografic național.

Desigur, astfel de schimbări mari nu pot deveni imediat complet eficiente. Londra a arătat că unirea a două, trei sau mai multe sisteme de biblioteci publice existente ridică multe probleme. Deși conducerea activității bibliotecare în Marea Britanie se bazează, de mai mulți ani, din ce în ce mai mult pe norme, în sistemele de biblioteci învecinate vor exista întotdeauna diferențe de amănunt. Problemele de conducere ce reies din astfel de restructurări includ chestiuni de personal, de normare a activității de bibliotecă, de orar de funcționare, de metode de catalogare, hotărâri în privința clasificării și multe alte aspecte profesionale și neprofesionale. Într-un sens mai larg, unificarea oferă o mare oportunitate raționalizării resurselor bibliotecii publice într-un teritoriu dat, construirii de noi localuri, înlocuirii clădirilor vechi și depășite cu structuri noi și extinderii și adaptării localurilor existente ce pot fi modernizate.

Sînt opt ani de cînd a avut loc reorganizarea din Londra, dar, în timp ce au fost obținute numeroase realizări și s-au produs multe raționalizări, au mai rămas multe de făcut pînă să putem spune că prevederile din 1965 au fost îndeplinite. În același sens, vor trebui să treacă mulți ani pînă cînd toate obiectivele viitoare reorganizări a administrației locale din țară să poată fi realizate, dar este probabil că pînă în 1980 noile biblioteci publice din Anglia și Wales,

concepute pe baze solide, vor fi cu siguranță înființate.

Cea mai recentă statistică pentru bibliotecile publice din Marea Britanie arată că pentru deservirea unei populații de 55 382 237 de locuitori cheltuielile bugetare pentru serviciul de bibliotecă publice pe anul 1972 s-au ridicat la 73 436 257 de lire sterline. Împrumutul anual de cărți în 1972 a fost de peste 600 000 000 de volume, iar personalul total angajat, de peste 26 000 de salariați. În particular, se poate aprecia că nivelul activității va crește probabil cînd noul model de bibliotecă publice va funcționa, după 1974, și în afara Londrei.

Cu toate că mai sînt încă necesare multe clădiri noi pentru bibliotecile publice, ar fi greșit să dăm impresia că nu s-a făcut nimic în acest domeniu. În ultimul deceniu, orașe ca Newcastle, Stoke, Norwich, Luton și Grimsby au fost înzestrate cu localuri noi de bibliotecă publice, iar în multe orașe și comitate există sute de localuri noi ale bibliotecilor filiale. În orașul Birmingham va fi deschis, în cursul anului viitor, noul local al bibliotecii principale***), a cărui construcție, cu o suprafață de circa 25 000 mp, a costat peste 3 milioane de lire sterline.

BIBLIOTECILE SPECIALE ȘI DE ÎNVĂȚĂMÎNT

În ultimii ani, numărul universităților din Marea Britanie a crescut considerabil și, acceptînd faptul că baza oricărei bune universități trebuie să fie bibliotecă, o creștere corespunzătoare a numărului bibliotecilor universi-

***) Biblioteca principală a unui sistem local de bibliotecă publice corespunde noțiunii de bibliotecă centrală sau, la noi, bibliotecii municipale sau orașenești din centrul de județ (n.t.).

Sala de împrumut cu acces liber la raft, a filialei Sommertown — Bibliotecă publică din Oxford.

MAREA BRITANIE ÎN BIBLIOTECONOMIA INTERNAȚIONALĂ

tare din țară și al cadrelor profesionale care lucrează în ele. Aceste creșteri au condus la o renaștere a interesului pentru planificarea și arhitectura bibliotecilor universitare în rândul bibliotecarilor britanici, din care mulți au găsit oportunitate să viziteze S.U.A., Finlanda, R. F. Germania, Suedia și alte țări în care puteau fi văzute clădiri moderne de biblioteci universitare.

În perioada anilor 1960—1970, au fost construite câteva remarcabile localuri noi de biblioteci universitare în diferite părți ale Marii Britanii, printre acestea numărându-se cele ale universităților din York, Lancaster, Warwick, Kent și Sussex. În plus, există numeroase exemple de universități mai vechi care au fost înzestrate cu clădiri noi. În 1960, la Universitatea din Reading a fost deschisă noua bibliotecă, iar mai târziu, noua clădire a uneia din cele mai mari biblioteci universitare din Marea Britanie, aceea din Edinburg, a fost terminată. Aceasta are o suprafață de 21.000 mp și a fost proiectată de către Sir Basil Spence, unul din cei mai renumiți arhitecți din țară. O altă completare remarcabilă la construcțiile de biblioteci de învățămînt a fost aceea a Bibliotecii de științe [Science Library], adăugată la Biblioteca Universității din Belfast — Queen's University — din Irlanda de Nord.

Avînd în vedere acest număr mare de biblioteci universitare noi, create aproape simultan, se poate aprecia că una din preocupările de bază ale bibliotecarilor din învățămînt este aceea a alocării fondurilor lor de publicații. Multe lucrări fundamentale sînt epuizate și imposibil de procurat și, cu toate că situația s-a îmbunătățit prin apariția unui număr de reeditări, există încă multe titluri fundamentale pentru care bibliotecile universitare mai noi sînt în căutare.

Una din cele mai încurajatoare realizări în biblioteconomia britanică a fost felul în care bibliotecile speciale și de învățămînt au participat la dezvoltarea împrumutului interbibliotecar național și regional. Acesta a început prin și pentru bibliotecile publice, dar acum bibliotecile de toate tipurile împrumută și cer cărți pentru împrumut prin ele, spre beneficiul cititorilor în general. Cum am mai spus deja, înființarea Bibliotecii Britanice poate avea urmări importante asupra relațiilor actuale de colaborare și cooperare, dar oricare va fi situația, colaborarea deja strînsă dintre bibliotecile naționale, de învățămînt, publice și speciale din Marea Britanie va deveni probabil și mai strînsă.

Nu trebuie uitat că britanicii sînt insulari și aceasta reprezintă o tentație de a privi insularitatea ca una din caracteristicile noastre naționale. Ca toate generalizările, ideea că întregul popor britanic este insular în vederile sale este, în cel mai bun caz, numai pe jumătate adevărată. În fapt, mulți britanici au privit din afară viața continentului și, în acest sens, perspectiva noastră este probabil mai internațională decît a fost ea vreodată.

Acesta este în special un adevăr pentru bibliotecarii britanici, al căror interes pentru biblioteconomia comparativă este puternic și viu. Noi am sprijinit întotdeauna Federația internațională a asociațiilor de bibliotecari și dorim să o vedem că se dezvoltă pe toate căile. Bibliotecarii britanici au sprijinit de asemenea multe proiecte ale UNESCO și în prezent participă la conducerea unor organisme internaționale ca IATUL ****) și INTAMEL. *****) Din 1953, bibliotecarii britanici au acordat un sprijin considerabil conferințelor triennale anglo-scandinave în domeniul bibliotecilor publice, al VII-lea congres de acest fel avînd loc anul acesta în Suedia. Am publicat numeroase cărți de biblioteconomie comparativă, școlile noastre de bibliotecari au organizat mai multe vizite de studiu în țări ca Irlanda, Danemarca, Franța și R. F. Germania, iar unele din cele mai mari biblioteci de la noi au efectuat schimburi de personal cu biblioteci similare din alte țări.

Recent, am sprijinit formarea Asociației bibliotecare din Commonwealth, care cuprinde asociații ale bibliotecarilor din 21 de țări. Acest nou organism are mai multe obiective, printre ele numărîndu-se acela de a depune eforturi pentru asigurarea aprovizionării cu cărți a bibliotecilor din țările Commonwealth-ului, de a acționa în direcția recunoașterii mutuale a calificărilor profesionale bibliotecare și de a încuraja schimbul de personal și de expoziții de cărți între bibliotecile noastre.

ASOCIAȚIA BIBLIOTECARĂ DIN MAREA BRITANIE

Voi încheia acest scurt articol cu câteva informații despre Asociația bibliotecară din Marea Britanie, al cărei pre-

****) International Association of Technical University Libraries — Asociația internațională a bibliotecilor universitare tehnice (n.t.).

*****) International Association of Metropolitan Libraries — Asociația internațională a bibliotecilor orașenești din metropole.

ședințe am onoarea să fiu în 1973. Fondată în 1877, Asociația s-a dezvoltat foarte încet pînă la primul război mondial, dar din 1920 ea a început să ia avînt, astăzi continuînd să se dezvolte pe baze sănătoase. Cîteva cifre pot să ajute la ilustrarea progreselor ei. Astfel, în 1880 Asociația bibliotecară avea numai 240 de membri, dar în următorii 50 de ani ea a crescut la 2 800 de membri. În 1963 însă, numărul membrilor a crescut la 15 000, iar astăzi, în 1973, există peste 21 000 de membri.

Asociația bibliotecară dispune de o clădire frumoasă pentru sediul său din centrul Londrei, nu departe de Universitate și de British Museum. Sediul cuprinde o sală de consiliu, două camere ale comitetelor, un hol mare [holul membrilor — n.t.], o bibliotecă și un birou de informare și încăperile birourilor celor 70 de salariați. Asociația este organizată pe 12 filiale regionale, fiecare cu propriul ei președinte și comitet pentru planificarea conferințelor, a cursurilor și a reuniunilor; mai există peste 17 grupuri de lucru, care reflectă diferitele interese de specialitate. Exemple de astfel de grupuri de lucru sînt cel pentru bibliotecile de spitale, cel al bibliotecilor din întreprinderi industriale, cel pentru învățămînt bibliotecar, pentru bibliotecile medicale, cel pentru cărțile rare etc. Grupurile au de asemenea propriul lor președinte și comitete proprii și sînt deosebit de active în alcătuirea programelor pentru membrii lor.

Asociația bibliotecară are un Consiliu ales, format din 60 de membri și care este împărțit în 7 comitete principale: **Învățămînt, Publicații, Cercetare, Biblioteci speciale, Biblioteci publice, Biblioteci naționale și de învățămînt** și, în sfîrșit, **Comitetul executiv**. Atît comitetele cît și Consiliul se întrunesc de 4 ori pe an.

Asociația are o activitate editorială intensă. Pe lîngă periodice ca **Library Association Record** (lunar), **Library and Information Science Abstracts** (6 numere pe an), **Journal of Librarianship** (trimestrial) și **British Technology Index** (trimestrial, cu cumulare anuală), ea editează un important **Anuar**, precum și multe culegeri, manuale, bibliografii și alte contribuții însemnate la știința bibliotecii.

Avizul Asociației bibliotecare este cerut frecvent de diferite organe, ca și de

guvern, și se poate aminti în particular că influența Asociației bibliotecare în cercurile guvernamentale nu a fost niciodată mai bună ca acum. În fapt, influența Asociației este în creștere în toate direcțiile. S-a făcut și continuă să se facă un bine inestimabil pentru progresul bibliotecilor de toate tipurile.

ÎNVĂȚĂMÎNT BIBLIOTECAR ÎN MAREA BRITANIE

Pînă în prezent, în Marea Britanie biblioteconomia nu a fost în întregime o profesie titrată, dar acum ea este pe cale să devină. Timp de mai mulți ani, în toată țara exista numai o singură școală de biblioteconomie — Școala post-universitară de la University College din Londra înființată curînd după sfîrșitul primului război mondial. Paralel cu aceasta, Asociația bibliotecară organiza ea însăși examene, în vederea cărora studiul avea să fie făcut fie prin cursuri fără frecvență, fie prin cursuri nepermanente.

În 1946 însă în învățămîntul bibliotecar din Marea Britanie s-a produs o mare schimbare. Au fost înființate mai multe școli bibliotecare permanente și astăzi există în total 15, din care una în Wales, una în Irlanda de Nord, două în Scoția și restul în Anglia. Acestea au oferit două feluri de cursuri — un curs de doi ani, pentru candidați cu studii medii, și un curs de un an, pentru licențiați. Mai recent însă, unele din aceste școli oferă un prim titlu în biblioteconomie. Nu încapîe îndoială că în privința calității profesionale a personalului, biblioteconomia britanică este permanent asigurată.

Datorită faptului că știința bibliotecară devine din ce în ce mai complicată prin introducerea mai largă a mecanizării și automatizării, este foarte necesar ca tendința spre formarea de bibliotecari mai bine pregătiți să fie în continuare încurajată. Trebuie sprijinită de asemenea asigurarea unui statut al profesiei de bibliotecar în Marea Britanie, profesie despre care sînt bucuroși să spun că, încet dar sigur, continuă să aibă o situație tot mai bună.

Traducere din limba engleză de George Vlădescu

DE PESTE HOTARE

Biblioteca republicană de stat „Firdusi” a R.S.S. Tadjikă din Dušanbe

...este una din cele mai tinere biblioteci republicane din U.R.S.S.: la începutul acestui an, ea a împlinit 40 de ani de la înființare.

Fondul total de publicații al acestei biblioteci științifice și publice se ridică la peste 2 milioane de volume. În cadrul acestui fond, se află constituită o valoroasă și bogată colecție de carte rară din secolele XVIII-XIX, în limbile tadjikă, persană, arabă ș.a. Printre neprețuitele comori ale manuscriselor pe care le posedă biblioteca se găsesc opere ale lui Djami, Avicenna și Firdusi. În fondul bibliotecii, colecția de literatură străină însumează peste 19 000 de volume, în 40 de limbi.

Biblioteca „Firdusi” întreține relații de schimb de carte cu 60 de parteneri din 29 de țări, precum și cu un număr de 90 de biblioteci din U.R.S.S. (Bibliotekar, Moscova, 51, nr. 3, mar 1973).

A V-a Adunare generală a Asociației bibliotecilor din R.D. Germană

...și-a desfășurat lucrările în ziua de 25 octombrie 1972, la Karl-Marx-Stadt, în Sala de conferințe a primăriei orașului. În prezența a 110 delegați și a numeroși invitați, lucrările Adunării generale au fost deschise de prof. dr. Helmut Röttsch, președintele Asociației bibliotecilor din R.D. Germană, director general al bibliotecii Deutsche Bücherlei din Leipzig. Pe ordinea de zi a reuniunii au fost înscrise următoarele: prezentarea referatului Realizările bibliotecilor din R.D. Germană în ultimii ani și importanța colaborării tuturor bibliotecilor pentru dezvoltarea activității lor, de către Franz Hentschel, șef de sector în cadrul Secției culturale a Comitetului Central al P.S.U.G.; discuții pe marginea referatului prezentat; discutarea și aprobarea noului statut al Asociației; alegerea prezidiului Asociației bibliotecilor din R.D. Germană.

În prezua Adunării generale a Asociației bibliotecilor din R.D. Germană (24 octombrie 1972), la Karl-Marx-Stadt a avut loc o reuniune de co-

municări științifice pe tema Rolul social al bibliotecii (Der Bibliothekar, 26, nr. 2, feb 1973).

Într-un mesaj asupra Anului internațional al cărții, difuzat la sfârșitul lunii octombrie 1972.

...președintele Iugoslaviei, Iosif Broz Tito, a subliniat importanța cărții ca parte a tezaurului cultural al omenirii și faptul că promovarea acestui instrument de cunoaștere și apropiere între popoare constituie o acțiune cu profunde semnificații umane. „Din nefericire — a observat președintele Tito — cartea rămâne întotdeauna inaccesibilă unei mari părți a omenirii. Sute de milioane de oameni sînt încă lipsiți de posibilitatea de a se folosi de ea și nu au în general acces la educație. De asemenea, eforturile care vizează propagarea culturii și a educației nu pot fi separate de lupta pentru depășirea diferențelor adinici, economice și sociale, care se mențin încă în lumea de azi”. În încheierea mesajului, președintele Tito și-a exprimat speranța că acțiunile întreprinse în cadrul A.T.C. vor contribui și mai mult la intensificarea circulației și a schimbului de opere științifice, culturale și artistice între popoarele și țările lumii”. (1972. Anuic internațional de livre, nr. 14, nov 1972).

Biblioteca centrală a Academiei de Științe a Ucrainei și Camera ucraineană a cărții au organizat la Kiev, în luna octombrie a acestui trecut, o sesiune științifică la care au participat bibliotecarii și lucrătorii din educație de pe întreg cuprinsul republicii. În cuvîntul de deschidere al acestei reuniuni, organizată sub semnul A.T.C., vicepreședintele Academiei, acad. Ivan Beloded, a subliniat că Anul internațional al cărții este pentru bibliotecarii și editorii sovietici anul celei de-a 50-a aniversări a constituirii U.R.S.S. și că el va marca noi progrese în producția de carte și în dezvoltarea cooperării culturale a Ucrainei. La rîndul său, directorul Camerei ucrainiene a cărții a arătat că exportul actual de carte al Ucrainei se face în 104 țări și că Biblioteca centrală a Academiei de Științe din Kiev, Biblioteca națională a Ucrainei, întreține relații cu 164 de biblioteci și organizații din 42 de țări ale lumii.

Centrul de biblioteconomie și metodologie din R. P. Ungară ...a elaborat planurile unor biblioteci comunale extensibile, respectiv, construibile în mai multe etape, pentru localități cu 3 000, 5 000 și 10 000 de locuitori. Este vorba de o serie de proiecte cuprinse în două grupe: A. Bibliotecă tra-

dițională, dreptunghiulară, cu acoperiș plat, construită în patru etape, pentru comune cu 10 000 de locuitori. Importanța proiectului constă în faptul că, dacă localitatea nu dispune de fondurile necesare construirii unui local de mărime potrivită pentru numărul populației, poate să înceapă cu construirea celei mai mici etape deoarece poate să o lărgască mai târziu, chiar eliminînd etapele intermediare. B. Bibliotecă tradițională, dreptunghiulară, cu acoperiș înalt, construită în două etape, pentru comune cu 5 000 de locuitori, cu aceeași posibilități ca localurile din grupa A, cu sublinierea că acest tip de construcție are acoperișul înalt și se încadrează mai bine în peisajul satelor. Proiectele de sub A, cu etapele A/1, A/2 A/3 și A/4 și cele de sub B, cu etapele B/1, și B/2 au fost prelucrate și pentru biblioteci cu structură lemnoasă. Se reproduc planurile celor patru etape. (Könyvtáros, nr. 9/1972).

AL X-lea Congres internațional al Secției internaționale de biblioteci și muzee de artă a spectacolului (SIBMAS) din cadrul FIAB (Bruxelles, 3-6 oct. 1972)

...a avut drept temă: Documentarea teatrală audio-vizuală în slujba învățămîntului și a animației culturale. O sută de specialiști — bibliotecari, conservatori din muzee, profesori, documentariști, oameni de literă, actori, realizatori de la televiziune și radio — au reprezentat la congres douăzeci de națiuni. Pe lângă ședințele plenare s-au reunit cîțiva comisii de lucru: bibliografie de bază; automatizare; documentare teatrală și învățămînt; teatru amator și documentare; constituirea centrelor naționale ale SIBMAS. În cursul congresului au fost adoptate statutele care fac din SIBMAS un organism internațional independent, sub denumirea Societatea internațională a bibliotecilor și muzeelor de artă a spectacolului, sub președinția lui André Weinstein, profesor la Universitatea din Paris VIII. (Bull. Bibl. France, 18, nr. 1, jan 1973).

Conferința asupra documentării în Africa occidentală (1972)

...desfășurată la Abidjan (Coasta de Fildeș) sub auspiciile Asociației internaționale pentru dezvoltarea serviciilor de documentare a reunit participanții din 10 țări ale Africii (Camerun, Coasta de Fildeș, Gabon, Ghana, Volta Superioară, Mauritania, Senegal, Togo, Tunisia și Zair). A fost de față un reprezentant al U.N.E.S.C.O. În cursul ședințelor plenare a fost expusă de către participanți situația actuală a serviciilor de documentare, de

biblioteca și de arhive din țările respective. În cadrul a patru grupe de lucru — documentare, bibliotecă, arhive, formare profesională — au fost elaborate recomandări aprobate apoi de către conferință. În primul rând s-au făcut recomandări guvernelor din țările Africii să definească și să aplice o politică națională de dezvoltare a serviciilor de documentare, integrată politicii de ansamblu și planului de dezvoltare națională și să se creeze un organism național cu răspunderi în această privință. Alte recomandări au vizat crearea și dezvoltarea serviciilor de arhive, a bibliotecilor rurale și a caselor editoriale. O importanță aparte a fost acordată formării profesionale. (Bull. Unesco Bibl., 27, nr. 2, mar-apr., 1973).

Un colocv regional european al bibliotecarilor și documentariștilor în agricultură, în biologie și în științele conexe

...a fost organizat de Asociația Internațională a Bibliotecarilor și Documentariștilor din domeniul agriculturii (IAALD) la sediul Centrului agricol internațional (IAC) din Wageningen (Olanda), în perioada 14—18 mai 1973, având drept titlu: Progresele și perspectivele bibliotecilor și documentării agricole. În programul colocviului au fost inserate următoarele teme: asistența bibliografică în agricultură și în biologie, utilizarea bibliotecilor și a serviciilor de documentare și colaborarea internațională. (Bull. Unesco Bibl., 27, nr. 2, mar-apr. 1973).

Asociația Internațională pentru bibliotecă școlară (International Association of School Librarianship)

...înființată acum trei ani, și-a ținut prima ei conferință la Londra, în iulie 1972. Asociația are strânse legături cu Confederația Internațională a organizațiilor profesionale ale cadrelor didactice, iar membrii ei sînt, în majoritate, profesori care activează în bibliotecă școlară. La conferință au participat aproximativ 150 de delegați, cei mai mulți din America de Nord. Au asistat, de asemenea, în calitate de observatori, secretarul general al F.I.A.B. și președintele Subsecției bibliotecii pentru copii din cadrul aceleiași federații. Hotărârile luate în urma discuțiilor vizează ajutorul ce trebuie acordat țărilor în curs de dezvoltare în domeniul editării, influențarea factorilor decizionali din învățămîntul superior pentru a acorda problemelor bibliotecilor școlare o importanță mai mare în pregătirea viitoarelor cadre didactice, intensificarea eforturilor pentru înființarea unor școli de bibliotecari adevărate scopurilor urmărite

de bibliotecile școlare, stabilirea de legături cu țările dezvoltate pentru consultări și vizite de studiu. În cursul conferinței a reieșit clar că Asociația Internațională pentru bibliotecă școlară se deosebește considerabil de Federația Internațională a asociațiilor de bibliotecari (care este o organizație intrinsec bibliotecari profesioniști), cu care însă ea consideră oportun să stabilească relații și un plan de cooperare.

În aceste condiții, Subsecția bibliotecii pentru copii din cadrul F.I.A.B. a recomandat, și Secția bibliotecii publice a aprobat să se întreprindă demersuri pentru înființarea unei noi subsecții a Secției bibliotecii publice, care să susțină interesele speciale ale bibliotecarilor profesioniști activînd în bibliotecă școlară. Subsecția bibliotecii pentru copii va depune diligențele necesare pentru ca proiectul să prindă viață chiar în cursul acestui an. (Newsletter, I.F.L.A. Sub-section on library work with children, nr. 2, nov 1972, apărut în Ian 1973).

Noua clădire a Bibliotecii Naționale din Roma...

...va fi înădăgurată în acest an. Construită pe un teren de 20.000 mp, ea va avea 3 etaje principale; 4 etaje sînt destinate birourilor, 10 depozitelor pentru cele 3 milioane de volume de care dispune Biblioteca. Iar parterul este rezervat salilor de lectură și studiu. Biblioteca va putea fi frecventată zilnic de peste 1.000 de persoane. (Giornale della Libreria, 85, nr. 10, Oct 1972).

„Ce cifre astăzi copiii noștri... este intitulată o recentă anchetă inițiată de Uniunea italiană a presei pentru copii, care examinează conținutul și profilul celor 154 de reviste cu benzi desenate difuzate în Italia. Dintre acestea, 33 sînt

publicații umoristice inspirate din desene animate, inofensive, dar sărace în idei și imaginație; 45 de publicații cuprind povestiri aventuroase, care inspiră gustul pentru violență și ură, dar exaltă și curajul și prietenia; la 33 de titluri se ridică numărul acelor reviste care propagă erotismul, macabru, magia, sadismul și în care reclama lesbiană ocupă un loc enorm; 19 reviste publică povestiri din război, care nu preamăresc năcăleurile, ci mai degrabă pun în evidență dramele omului; sînt difuzate, în sfîrșit, 12 reviste pentru copii care, pe lângă benzi desenate, publică proză, anchete, concursuri, rubrici cu preocupări pentru timpul liber, pagini de enciclopedie.

Condițiile anchetei: panorama este variată, dar, comparativ cu totalul publicațiilor care instruesc sau distrează, numărul celor nocive este mare. (Il Giornalismo, nr. 11/1972).

O enciclopedie audio-vizuală

...care revoluționează tradiționala concepție asupra enciclopediei a fost realizată de grupul editorial „Periodici Paolini” sub formă de fascicule inserate în revista Il Giornalismo. Enciclopedia, care se adresează copiilor între 7 și 14 ani, este un instrument de informare, un stimul al gândirii, dar și un mijloc de divertisment și joc. Sînt utilizate toate procedeele oferite de mass-media, de la culoare la sunet, de la imagine la disc, de la timbru postal la fotomontaj. Redactată de o echipă internațională de experți, Enciclopedia audio-vizuală este în același timp o revistă care se citește, un disc care se ascultă, un afiș care se expune, o propunere în inovație în domeniul publicațiilor pentru copii. (Giornale della Libreria, 85, nr. 11, nov 1972).

Filiala Meis a Bibliotecii publice din Stoke-on-Trent

PROFILURI

JOHANNES HONTERUS

animator
al culturii
umaniste

475 DE ANI DE LA NAȘTERE

VIGILATE ET ORATE
- IOHANNES - HONTERUS -

Urmînd calea deschisă de umanistul român Nicolaus Olahus, în Transilvania și mai ales la Brașov, înflorește umanismul. Aici, personalitatea cea mai marcantă a fost Johannes Honterus (1498—1549), fiul unui tăbăcar sas, care a activat intens în sprijinul Reformei, a promovat învățămîntul și tiparul.¹⁾ El a înființat, pe la 1535, la Brașov o tipografie, unde a tipărit 37 de cărți, fiind și autorul unei *Cosmografii*, care, pînă spre sfîrșitul secolului al XVII-lea, a fost cel mai răspîndit manual de geografie și astronomie din Germania și sud-estul Europei. Gaspar Pestiensis menționează că prin tipărirea de cărți didactice Honterus a urmărit să pună capăt copierii obositoare a textelor latine de către elevi.²⁾

În *Rudimenta Cosmographica* (Cracovia, 1530) umanistul brașovean expune teoria heliocentrică coperniciană, introducînd în învățămîntul geografic noțiuni de matematică și astronomie, ceea ce a contribuit la înlăturarea pseudoștiinței scolastice medievale. În ceea ce privește originea poporului român, Honterus arăta în *Rudimenta Cosmographica* că: „Țara dacilor este acum stăpînită de moldoveni, de români transalpini și de transilvăneni, cu cele șapte cetăți ale lor înconjurare de către Carpați“. Constatarea este ilustrată de harta *Dacia Transilvania, Valahia, Moldavia*. Harta Transilvaniei (*Chonographia Transylvaniae*) a lui Honterus, publicată în anul 1532 la Basel, are o valoare deosebită. Ea prezintă acest țînt cu formele sale variate de relief; un lanț de munți prăpăstioși înconjură podișul Transilvaniei; apoi formele de relief coboară domol spre centrul podișului, fiind reprezentate movile; între movile își brăzdează drumul o mulțime de riuri. Flora este înfățișată prin pîlcuri de copaci mărunți și deși. Denumirile rîurilor și ale localităților sînt traduceri sau transcrieri fonetice ale toponimiei românești, iar altele păstrează forme cîrturărești.

În această scriere, destinată în primul rînd învățămîntului, Honterus analizează și diferite aspecte patologice ale organismului uman, dînd dovadă de remarcabile cunoștințe medicale. Nouă — pentru contemporanii săi — este teza despre asemănarea organelor umane cu cele din regnul animal; ea și în privința teoriei heliocentrice, Honterus ia curajos poziție față de concepția religioasă creaționistă. Există, de asemenea, elemente care atestă pri-

mele cercetări de psihologie din sud-estul Europei.³⁾

Încercarea lui de a lega geografia de astronomie și de unele noțiuni de matematică a determinat pe faimosul umanist polonez Starowolski să-l califice drept „*mathematicus sui temporis memorabilissimus*“.

De o mare popularitate s-a bucurat și gramatica latină a lui Honterus, apărută în 16 ediții. Compendiul, împărțit în două „cărți“, din care prima parte prezenta elevilor morfologia latină, iar a doua sintaxa, era destinată mai ales tinerilor care și-au însușit deja primele noțiuni de latină. Curînd după aceea, apare, prin grija lui Franz Mymer, și o ediție bilingvă latină-polonă, fiind socotită și azi ca un important document pentru istoricul limbii poloneze.

În calitatea sa de consilier al sfatului orașenesc, Honterus a avut ocazia să cunoască neajunsurile jurisdicției feudale, piedică serioasă în afirmarea economică și politică a burgheziei. Pentru a curma această situație, el a publicat în 1539 un extras din *Pandectele lui Justinian* pe care le recomandă, de asemenea, să fie folosite în învățămînt.

Preocupările pedagogice ale lui Honterus sînt meritorii. Prin statutele școlii din Brașov (*Constitutio scholae Coronensis* — 1547), autorul a creat un nou tip de învățămînt, denumit „*Studium Coronense*“, intermediar între școala medie și învățămîntul universitar. Prima parte din *Constitutio* explică principiile generale pe care autorul și-a întemeiat formele organizatorice, drepturile și îndatoririle cadrelor didactice, planul de învățămînt.⁴⁾

În clasele inferioare ale școlii noi umaniste din Brașov, inaugurată la 1 decembrie 1544, se predau cititul, scrisul, gramatica și exerciții practice ale limbilor latină și greacă, precum și „*syntaxis*“ și „*poetic*“. După însușirea acestor cunoștințe de bază ale culturii umaniste în cursul inferior denumit „*trivium*“, elevul trecea în cursul superior, „*quadrivium*“. Aici frecvența cursuri (clasa) unde erau predate retorica, istoria, logica, aritmetica, geometria, astronomia și teologia. În același timp, școlarul își însușea cunoștințele de geografie și muzică. Școala a fost înzestrată cu o bibliotecă însemnată, unde s-au adunat în curînd cărți și manuscrise provenite din biblioteci importante din Ungaria, precum și din mănăstirile Moldovei și ale Țării Românești.

Toate aceste reglementări au fost întregite în anul 1547 prin capitolul *Asupra înființării școlilor* din lucrarea *Reforma bisericilor din Transilvania*, în care autorul critica oficialitățile responsabile de starea deplorabilă a învățămîntului. El scria: „*precum se sădesc pururea mlădițe, ca să fie înlocuiți arborii bătrîni, tot astfel bunicii noștri au socotit util ca tineretul să fie crescut obște [...] și au înființat pretutindeni școli pe cheltuiala obștească. Aceste așezăminte au decăzut în timpuri vitrege prin delăsarea unor dregători.*“⁵⁾

Concomitent cu activitatea didactică, Honterus a desfășurat-o și pe aceea de reformator al bisericii catolice. *Reforma* îmbrățișată mai ales de populația germană a contribuit la progresul învățămîntului și culturii acestei populații, favorizînd orientarea lor laică.

Aplicarea ideilor lui Honterus cu privire la funcționarea școlilor pentru populația germană din Transilvania a fost însă în mare parte zădărnicită de situația precară economică și social-politică.

Honterus, prin activitatea sa polivalentă ca tipograf, ca reformator al bisericii, ca reformator al școlii este, alături de Nicolae Olahus, o prezență luminoasă în istoria culturii țării noastre și în viața culturală europeană a acelor timpuri.

Carol GÖLLNER

1) Göllner, C. *Johannes Honterus*. În: *Antologia gândirii românești*. Sec. XV—XIX. Buc., Editura politică, 1967; *Muncă și năzuințe comune. Din trecutul populației germane din România*. Buc., Biblioteca de istorie, 1972, p. 96—99.

2) Prefața la *Epitome Adagiorum Graecorum et Latinorum*, 1541.

3) Göllner, C. *Muncă și năzuințe comune*, p. 98—99.

4) Göllner, C. *Pedagozi germani progresiști*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1969, p. 12—16.

5) Göllner, C. *Muncă și năzuințe comune*, p. 98—99.

N.R. Printre cele mai vechi cataloage de bibliotecă păstrate în țară sînt și cele ale bibliotecii școlii înființate de Honterus. Au rămas cataloage din anii 1575, 1619, 1622, 1625, 1626, 1649 și 1668. Primul cuprinde în ordine alfabetică 600 de volume din care 70 sînt manuscrise.

**Scriitorul
PETRU
POPESCU
răspunde
la
întrebările
revistei
noastre**

Interviu realizat de Sanda RADIAN

RED. : Care sint, după părerea d-voastră, direcțiile mai însemnate în proza română actuală? În care din aceste tendințe, ați încadra, pe cât cu puțință, romanele d-voastră apărute pînă acum?

PETRU POPESCU : Singura tendință mai însemnată, care depășește chestiunea tematicii și a facturii, e tendința prozei „directe“. Adică o proză sinceră, care nu mai suferă de complexe de formație, și în care autorul să nu mai încerce să-l impresioneze pe cititor cu superioritatea sa, neglijîndu-i pe de altă parte problemele de viață. În această tendință, susținută, vai, de foarte puțini, caut să mă integrez și eu.

Eu sînt pentru o artă accesibilă. Însă cred că accesibilul poate avea uneori forme și mai complicate, mai experimentale și moderniste, direct șocante chiar, ceea ce nu provoacă o reacție de respingere din partea publicului. În fond, inaccesibilă e opera pornită dintr-o gîndire asimetrică a autorului. Dacă autorul raționează limpede, dacă știe ce vrea, dacă are idei și le exprimă onest, ori la ce nivel s-ar situa cred că nu poate fi numit inaccesibil. Nu mi se pare o chestiune de nivel, ci de atitudine. Cine dorește să fie înțeles va fi, indiferent cît de sus se instalează din punct de vedere intelectual.

RED. : Cînd elaborați un roman îi conturați înți scheletul și apoi scrieți sau îl dezvoltați treptat fără a ști dinainte cum vor reacționa personajele?

P. P. : Nu scriu niciodată nimic fără să știu de la început tot ce vreau să spun. Port multă vreme în cap o carte neșcrisă, compunînd-o uneori pînă la frază și virgulă (am o foarte bună memorie). Cred că a începe să scrii fără a ști cum vei termina e un act de fraudă.

RED. : Între romanele publicate de d-voastră preferați pe unul anume?

P. P. : Nu. Îmi plac toate la fel.

RED. : La ce lucrați în momentul de față?

P. P. : La un roman epic care se va petrece în 1917, la Mărășești, și e povestirea războiului din unghiul unui tînăr combatant.

RED. : Cum apreciați rolul bibliotecarului în cultivarea gustului pentru literatura contemporană de calitate?

P. P. : Bibliotecarul e singurul iubitor de literatură adevărată, în sensul că e dezinteresat, fiind retribuit mult sub meritul lui, și făcînd totul din „sufletism“, din iubire autentică pentru carte. În condițiile unei critici uneori confuze sau pîrtinitoare și a existenței multor profesori de literatură mai mult ori mai puțin indiferenți, bibliotecarul devine un propagator de inestimabilă valoare.

lucrări de specialitate

IN MEMORIAM AVRAM IANCU
(1872—1972). Comunicări științifice
despre Avram Iancu și epoca sa
[Simpozion]. 5 septembrie 1972.
Tirgu-Mureș, 1972. 109 p. cu ilustr.
(Centru de științe sociale Tirgu-
Mureș. Comitetul de cultură și edu-
cație socialistă al județului Mureș).

Comemorarea împlinirii unui veac de la moartea lui Avram Iancu a fost marcată la Tirgu-Mureș în cadrul unui simpozion la lucrările căruia au participat prof. dr. doc. Ștefan Pascu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, cercetători, cadre didactice, activiști de partid și de stat, reprezentanți ai oamenilor muncii din Tirgu-Mureș.

Cele nouă comunicări susținute la simpozion evocă personalitatea luptătorului, constituind și o contribuție de valoare la cunoașterea evenimentelor mai puțin cercetate ale anului 1848. Menționăm — ca una ce prezintă două documente inedite din colecțiile Bibliotecii Academiei R. S. România și ale Bibliotecii Astra Sibiu — comunicarea lui Ioan Chioreanu intitulată: *Documente inedite privind organizarea administrativă a României în Revoluția de la 1848 din Transilvania*.

Primul document este o listă a prefecturilor române din Transilvania întocmită de Iosif Hodoș în decembrie 1848, al doilea, un tabel cu cele 92 de sate cuprinse în 8 tribunate ale Prefecturii Cîmpiei puse sub conducerea lui Nicolae Vlăduțiu la 11 decembrie 1848. Ambele completează datele numerice cunoscute pînă acum asupra unităților administrative din timpul revoluției. Celelalte co-

municări prezintă personalitatea și activitatea tribunului ardelean — unele din ele relevă perioada în care el a lucrat la Tirgu-Mureș —, printre autori numărîndu-se conf. dr. Vasile Rus, prof. dr. doc. Ștefan Pascu, Grigore Ploșteanu, Bözödi György și alții.

Studiile și articolele comunicate în cadrul sesiunii au fost cuprinse într-un volum cu numeroase ilustrații (portrete, locuri memoriale, facsimile) referitoare la viața și activitatea lui Avram Iancu.

Ținuta științifică deosebită a publicației este susținută de calitatea și aspectul grafic asigurate de întreprinderea poligrafică locală, oferindu-se astfel cititorilor o lucrare utilă și plăcută în același timp.

L. BACĂRU

„PERSONALITĂȚI ALE CULTURII DIMBOVIȚENE“ — O NOUĂ SERIE BIBLIOGRAFICĂ

Într-o frumoasă ținută grafică (format comod — în 8°, hirtie velină, tipar îngrijit executat de întreprinderea poligrafică Tirgoviste, copertă caracteristică, cu diferențieri cromatice de la o lucrare la alta, realizată cu sobrietate de Emil Florin Grama), Biblioteca municipală din Tirgoviste a inițiat în cursul anului 1972 o serie de bibliografii monografice închinată unor personalități de seamă ale culturii dimbovițene, realizîndu-se astfel un capitol important al bibliografiei locale. Seria este inaugurată cu un *Cuvînt înainte* semnat de prof. Ion Gavrilă, președinte al Comitetului județean de cultură și educație socialistă.

Prin locul pe care personalitățile avute în vedere îl ocupă în cultura românească (Ion Heliade-Rădulescu și Ion Ghica — bibliografii apărute deja; Constantin Cantacuzino, poezii Văcărești, Vasile Cîrlova, Gr. Alexandrescu, I. Al. Brătescu-Voinești, I.C. Vissarion ș.a. — bibliografii în curs de elaborare sau în plan) aceste lucrări bibliografice depășesc interesul local, putînd, pe măsura perfecționării lor, să devină instrumente utile de informare pentru elevi, studenți, cadre didactice, specialiști din întreaga țară.

Parcursirea celor două bibliografii apărute pînă acum — *Ion Heliade-Rădulescu* și *Ion Ghica* — lasă să se observe o concepție unitară, o minuțioasă investigație a surselor primare, consecvență în structurarea materialului, dar și unele scăderi, comune ambelor lucrări, unele probînd o insuficiență cunoaștere a speciei bibliografice, altele, o anume neglijență, regretabile cele dintîi pentru că diminuează valoarea informativă a lucrărilor, celelalte pentru că le coboară ținuta științifică.

Mai întâi câteva cuvinte despre structura lucrărilor, pe care, în mare, o considerăm bine gândită. Bibliografia propriu-zisă, precedată de un *Tabel cronologic*, cuprinde două capitole principale: *Opere* — cu subdiviziunile: a) în volume, b) în periodice, c) în culegeri, d) coautor, e) traduceri făcute de autor, f) opera autorului în alte limbi, g) documente, manuscrise, h) prefețe ale autorului — și *Referiri privind opera, viața și personalitatea lui...* — cu subdiviziunile: a) în volume, b) în periodice, c) recenzii, d) în dicționare, enciclopedii, bibliografii. Într-o ultimă parte, cu caracter de addenda, sînt citate diferite *Aprecieri critice*. Ca aparat auxiliar, pentru facilitarea consultării, este întocmit un *Indice alfabetic de nume*. Un anunț-reclamă al Bibliotecii municipale (adresă, servicii, colecții) încheie fiecare fasciculă.

S-a adoptat drept criteriu de ordonare a materialului pentru prima parte — *Opera* — cel cronologic, iar pentru partea de *Referiri...*, cel alfabetic. În ceea ce privește opera „în volume“ (a), credem că ar fi fost utilă o distincție între edițiile antume și cele postume și, în orice caz, o evidențiere a edițiilor *princeps*. Tot astfel, singurul criteriu cronologic nu este suficient la organizarea materialului bibliografic înregistrat la subcapitolul „în periodice“ (b), aici alăturându-se într-o suită ciudată lucrări literare propriu-zise, publicistică pură, recenzii literare, cronici teatrale și simple note informative. De pildă, în bibliografia operei lui I. Heliade-Rădulescu, la acest capitol, întîlnim laolaltă consemnate: *Căderea dracilor, Sburătorul sau Mihaiada* [opere literare], *Notă despre debutul lui Bolintineanu, Nicolae Văcărescu* ș.a. [materiale de critică], *Cronica spectacolului „Lucia de Lammernon“* [sic!] *al trupei italiene Sansoni sau Critica spectacolului cu poivodilul* [sic!] *„Nevinovații“* [cronici teatrale], *Notiță despre pensiioanele de fete din București, Articol la apariția „Albinei rumânești“, Articol scris cu prilejul serbărilor aniversare ale întronării domnitorului Al. Ghica* ș.a. [publicistică] și note de tipul celei care anunță „că are gata de tipar «Un curs de poezie în proză»“. Și aplicarea rigidă, nenuanțată în cea de-a doua parte a bibliografiilor — *Referiri privind opera, viața și personalitatea lui...* — a criteriului alfabetic lasă loc unor alăturări nepotrivite. De pildă, la diviziunea a) „în volume“, alături de studii monografice sînt consemnate de-a valma capitole din diferite istorii literare, studii critice sau recenzii inserate în volume de o mai largă cuprindere, bibliografii.

Din punct de vedere al cuprinderii, bibliografiile au tendințe de exhaustivitate, de vreme ce autorii au cercetat în afara

colecțiilor bibliotecii țirgoviștene și fondurile (cărți, periodice, manuscrise, documente etc.) Bibliotecii Centrale de Stat, ale Bibliotecii Academiei R.S.R., ale Bibliotecii centrale universitare-București, ale Muzeului județean Dimbovița. Dar — și aici intervine un prim defect de redactare — nefolosindu-se siglele bibliotecilor pentru a marca apartenența materialelor înregistrate la o bibliotecă sau alta, informația rămîne incompletă și, în aceste condiții, adnotări de tipul „exemplar cu autograful autorului“, „cu o dedicație autografă“ ș.a. apar cu totul ciudate.

Legat de acest aspect, ar fi fost necesar să se dea și o listă a periodicelor cercetate, folosindu-se și în acest caz siglele bibliotecilor posesoare.

Se cuvine a nota o anume ușurință a autorilor în înregistrarea în bibliografie a unor materiale. Astfel, de pildă, consultînd probabil doar aparatul auxiliar al unor lucrări, autorii au reținut pentru bibliografia *Ion Heliade-Rădulescu*, capitolul „referiri“, în volume (!), alături de alte materiale just înregistrate aici, și p. 901 a *Istoriei literaturii române* de G. Călinescu [de fapt, în realitate, doar o simplă consemnare în „bibliografia“ cu care se încheie lucrarea] sau paginile 79 și 80 dintr-o comunicare a lui G. Topan, cuprinsă într-un volum jubiliar editat de B.C.U., București, la a 75-a aniversare, cu tema *Contribuții brașovene la evoluția bibliografiei române*, unde apare într-un context general menționat și numele lui Heliade [De altfel, descrierea bibliografică folosită este cu totul inexactă: Topan, Gr. 75 de ani de activitate...]

Descrieri greșite, înregistrări superficiale se întîlnesc de altfel foarte frecvent în ambele bibliografii. Cităm la întîmplare câteva, cu grijă doar pentru diversitate. În *Ion Heliade-Rădulescu...* *Opera e în culegeri: Cuvîntări de înmormîntare și pomenire*, (din secolul al XVI-lea pînă la 1850) [de... I. Heliade...]. Retipărite și întovărășite de note [și prefață] de N. Iorga, Văleni de Munte, 1909, 129 p. cu ilustr. (poz. 174); f. *Opera autorului în alte limbi*. D-REI GEDIHTE. Aus dem Romänischem in's Deutsche ubersetzt von Martin Samuel Mockesch. București, 1887, 1 f. +16 p. (poz. 222). Cunoștințele insuficiente de limba germană, vădite și în transcrierea incorectă a titlului DREI GEDIHTE (trei poezii), îi va fi indus desigur în eroare pe autorii bibliografiei de vreme ce în indicele de autori, la litera „G“ figurează și D-ra Gedichte. Dintr-o insuficiență cunoaștere a limbii franceze de astădată, s-a născut o confuzie ca cea prilejuită la lucrarea înregistrată la poz. 215, din același capitol. (Roques, Antoniu. *Leçons et modèles de littérature française. Suivis de*

modèles de littérature romaine augmentés de légendes et doines, Chants roumains imités des recueils de M.B. Alexandri Deuxieme editon. București, [f.a.]. Astfel M[onsieur] B[asilie] Alexandri nu este identificat și în index îl găsim înregistrat la o altă poziție decât Alesandri, [Vasile], adică la Alexandri M.B.

În *Ion Ghica. Opera*, c) *Traduceri făcute de autor*: Molière Jean-Baptiste, Poquelin. *Precioasele*. Comedie într-un act, tradusă de la Molière de D. I. Ghica. București, 1835. 51 p.

În descrierile bibliografice se constată numeroase inconsecvențe, generate desigur de dorința de a respecta grafia originală. Astfel, indicația de volum se face cînd în cifre romane, cînd în cifre arabe; pentru indicarea ediției se folosesc forme diferite (edițiunea II, ediția III-a, ed. a. 3-a, ediția a patra...), adnotările cînd sînt cuprinse între paranteze drepte, cînd între paranteze rotunde, cînd fără paranteze ș.a Unele descrieri eronate dau naștere, așa cum s-a văzut din alte exemple, la confuzii regretabile. Numele autorilor nu sînt întotdeauna identificate corect, în transcrierea lor observîndu-se ezitări (În index nu se fac unificările de rigoare, nici trimiterile necesare). Chiar și pe coperta uneia din lucrări anumite criterii estetice de tehnoredactare au primit în fața corectitudinii, astfel încît numele lui Ion Heliade-Rădulescu [forma consacrată] apere scris I.H. Rădulescu (greșeala corectîndu-se pe foaia de titlu). Nu mai notăm și greșelile de tipar, scăpate la corectură, cîteva penibile. Semnalînd o parte din lipsurile primelor două bibliografii apărute în seria *Personalități ale culturii dimbovitene* am avut în vedere doar o colegială intenție de a-i ajuta pe redactori — Rachila Trandafir și Stela Marin, coordonare Victor Petrescu — să le depășească în redactarea celorlalte bibliografii înscrise în seria la care ne referim.

Ioana TĂUTU

MAGYARORSZÁG BIBLIOGRAFIÁJA. 1712—1860. V. POTLÁSOK PETRIK GÉZA. MAGYARORSZÁG BIBLIOGRAPHIÁJA 1712—1860 C. MUVENEK 1—4. KÖTETHÉZ. AZ 1712—1800 KÖZÖTT MEGJELENT MAGYARORSZÁGI (ÉS KÜLFÖLDI MAGYAR NYELVŰ) NYOMTATVÁNYOK. BIBLIOGRAPHIA HUNGARIAE 1712—1860. V. ADDITAMENTA... Budapest, 1971.

În seria de reproduceri facsimilate editate de Biblioteca Széchényi din Budapesta după bibliografiile maghiare dintre anii 1712—1920 se află și lucrarea în patru

volum a lui Petrik Géza, *Bibliografia Ungariei* pentru anii 1712—1860, elaborată la sfîrșitul secolului trecut pe baza descrierii fondurilor din zece mari biblioteci. Cum Petrik a lucrat singur, cercetarea lui n-a putut cuprinde toate colecțiile din țară astfel că, de la început chiar, s-au semnalat titluri ce lipseau din opera lui de pionierat care înregistrase un număr de 50 000 de cărți.

Un colectiv al Bibliotecii Széchényi a lucrat timp de cincisprezece ani în șase biblioteci la completarea acestor lipsuri în vederea editării unui volum de *Adăugiri*. La titlurile noi, descoperite în cele șase biblioteci maghiare, s-au adăugat și cele depistate în bibliografiile naționale cehoslovace și românești, precum și în aproximativ treizeci de lucrări bibliografice din țară. Numărul tipăriturilor neincluse în Petrik s-a dovedit atât de mare încît a trebuit împărțit în două. Prima parte a lor se oprește la anul 1800 și constituie volumul cinci al *Bibliografiei* lui Petrik, însumînd 7 660 de titluri ce reprezintă o creștere de 40 la sută față de cărțile înregistrate de el pentru același interval de timp.

Acest prim volum de *Adăugiri* este constituit, în cea mai mare parte, din descrieri de cărți, fără a neglija foile volante pe care însă le selecționează.

Nu înregistrează periodicele, gravurile fără text, publicațiile, afișele, tipărituri apărute pe o singură pagină. Descrierile s-au redat așa cum s-au găsit în vechile bibliografii consultate deoarece colectivul n-a avut la îndemînă un exemplar din tipăritură. O unificare a descrierilor, în măsura posibilităților s-a făcut de către redactarea cărții, Komjathy. Au fost diferențiate variantele editate din aceeași lucrare, după cum a fost înscris, ca titlu separat, fiecare *liber gradualis*, acel tip de publicație specific școlilor superioare din secolele XVII—XVIII. Ea cuprinde, în același volum, o operă destinată răspîndirii sau dedicată cuiva și tezele de bacalaureat, licență, doctorat, ale unor discipoli elaborate pe baza prelegerilor ținute de profesorii lor. În multe cazuri opera principală a apărut și independent, uneori ea era publicată de mai mulți candidați împreună cu tezele lor care și ele erau destul de frecvent publicate și sub foaie de titlu separată. În asemenea situații fiecare lucrare s-a considerat ca publicație independentă, făcîndu-se uz de numeroase trimiteri, astfel încît orientarea în vasta și dificila rețea de teze este asigurată. Introducerea la volumul de *Adăugiri* prezintă în amănunt metodologia descrierii acestui tip complicat de tipărituri.

Ordonarea materialului bibliografiat după sistemul alfabetic s-a făcut în spiritul lu-

crării originale a lui Petrik. Nu s-a întocmit un indice alfabetic pentru simpla rațiune că el nu ar fi altceva decât o repetare prescurtată a descrierilor din volum. S-au făcut în schimb foarte multe trimiteri în corpul bibliografiei și anume: 1. de la lucrările mai multor autori cuprinse în același volum, de la anexe importante, de la capitole independente — dacă acestea toate sînt menționate pe foaia de titlu — la prima lucrare din volumul respectiv; 2. de la al doilea și al treilea autor — la primul autor; 3. la lucrări cu mai mulți de trei autori, descrie la titlu — de la fiecare autor, la titlu; 4. de la colaboratori (culegători, prefațatori, traducători, editori, redactori etc. etc.) — la autor sau la titlu; 5. de la titlu — la numele autorului (în cazul lucrărilor anonime, atunci cînd autorul nu este menționat pe pagina de titlu sau cînd identificarea autorului este incertă).

În introducerea volumului se menționează că întregul material cuprins în cele patru volume din lucrarea lui Petrik precum și în cel de *Adăugiri* apare într-un indice tipografic separat în care lucrările sînt ordonate pe centre tipografice.

Prin apariția reproducerii *Bibliografiei* lui Petrik și a *Adăugirilor* care o completează se pune la îndemîna bibliografilor maghiari și a celor din țările învecinate un deosebit de valoros instrument de lucru pentru elaborarea bibliografiilor retrospective.

L. BACARU

A WORLD OF CHILDREN'S BOOKS. A selective international bibliography. LE MONDE DES LIVRES POUR ENFANTS. Bibliographie internationale sélective. [Lumea cărților pentru copii. Bibliografie internațională selectivă]. Paris, UNESCO, 1972. 148 p. multigr.

Volumul de față, publicat de UNESCO cu ocazia Anului internațional al cărții, inserează cărți pentru copii apărute după anul 1965 în 57 de țări ale lumii. Scopul bibliografiei este de a contribui la o mai bună înțelegere internațională, prin promovarea cunoașterii literaturilor naționale și prin încurajarea traducerilor. Bibliografia cuprinde cel mult 10 titluri pentru fiecare țară, alese dintre cele mai bune lucrări beletristice sau cărți ilustrate pentru copii pînă la 13 ani, cu excepția traducerilor din alte limbi. S-a acordat o atenție deosebită în special acelor lucrări care sînt reprezentative pentru specificul unei literaturi naționale, cărților care fac cunoscut caracterul și obiceiurile unui

popor, lucrărilor care se pretează mai bine la traduceri.

Bibliografia a fost realizată de UNESCO cu ajutorul Federației internaționale a asociațiilor de bibliotecari, al Bibliotecii internaționale a tineretului din München și al Institutului internațional de literatură pentru copii și tineret și de literatură populară, care au făcut selecția preliminară. Alegerea definitivă a titlurilor a fost făcută de comitetul de redacție prin consultarea comisiilor naționale UNESCO. Planul bibliografiei este cît se poate de simplu: titlurile sînt grupate pe rubrici sub denumirile țărilor respective, denumiri care se succed în ordine alfabetică. Pentru fiecare stat, lista de semnalări este alcătuită în ordinea alfabetică a numelui autorilor sau titlurilor pentru lucrări anonime. Titlurile sînt date în limba originală, cu traducerea în engleză și franceză. Fiecare notiță bibliografică este urmată de o scurtă adnotare în engleză și franceză privind subiectul. În secțiunea România sînt indicate 10 lucrări: Caragiale, I.L. *Proză*; Chiriță, Constantin. *Cireșarii*; Creangă, Ion. *Amintiri din copilărie*; Eftimiu, Victor. *Omul de piatră*; Fodor Sándor — trilogia închinată isprăvilor piticului; Cipi; Ispirescu, Petre. *Prislea cel Voinic și merele de aur*; Păncu-Iasi, Octav. *Nu fugi ziua mea frumoasă!*; Petrescu, Cezar. *Fram, ursul polar*; Sădoveanu, Mihail. *Dumbrava minunată*; Ūtan, Tiberiu. *Isprăvile lui Ciopîrșilă*. Bibliografia este un instrument extrem de util pentru editurile specializate în publicarea literaturii pentru copii, un ghid pentru bibliotecarii din serviciile pentru copii pentru popularizarea valorilor autentice ale literaturii popoarelor.

A. CORVĂTESCU-TOFAN

L'INFORMATION DANS UNE SOCIÉTÉ EN ÉVOLUTION. QUELQUES CONSIDÉRATIONS DE CARACTÈRE POLITIQUE. [Informarea într-o societate în dezvoltare. Cîteva considerații cu caracter politic]. Paris, O.C.D.E., 1971. 56 p.

Lucrarea reprezintă o încercare de a jalona mai exact una din direcțiile importante de activitate care condiționează progresul științific, economic și social.

Grupul de studiu constituit și-a propus să urmărească implicarea informației în viața societății, dinamica nevoilor de informare, modalitățile de satisfacere a acestora și să formuleze recomandări care să stea la temelia viitoa-

rei politice de informare în țările membre ale O.C.D.E. (Organisation de coopération et de développement économique). Conducerea investigațiilor de către Pierre Piganol, care a mai condus și alte cercetări legate de politica științifică, a asigurat dezvoltarea unei cercetări complexe, care a folosit argumente variate, iar participarea unor personalități de seamă, nelegate de cercurile guvernamentale, a permis în mai mare măsură examinarea obiectivă a situației. Subliniind legătura strânsă care există între informarea documentară și creșterea economică, președintele grupului arată că această legătură se reflectă în eficacitatea pe care o conferă transferul de informații tuturor proceselor și în nivelul deciziilor pe care le iau factorii de răspundere. Esențial este să fie sesizate și orientate articulațiile sistemului documentar în funcție de nevoile structurilor economice și științifice considerate în complexitatea lor.

În acest scop, trebuie adoptată o concepție modernă, integratoare.

„O.C.D.E. nu poate considera politica de informare ca independentă de politica cercetării și a dezvoltării; trebuie să fie asigurată integrarea, ceea ce impune o extindere a sistemelor de informare astfel ca ele să includă toate formele indispensabile de informații necesare și pertinente” afirmă Pierre Piganol (p. 14). Raportul conține cinci capitole: Introducere; Politici și practici actuale în domeniul informării; Obiective pentru o politică națională în domeniul informării științifice și tehnice; Repercusiuni asupra politicii guvernamentale; Concluzii și recomandări. Pornind de la afirmația că „informarea este indispensabilă pentru a modela viitorul în mod corespunzător” iar societatea modernă trebuie să „învețe să utilizeze optim informațiile pentru a-și conduce destinul”, raportul apreciază că „revoluția informării abia a început” (p. 20). Până acum, susțin autorii, puține țări din lume au adoptat o politică globală, coerentă în domeniul informării. În toate țările membre ale O.C.D.E. s-au creat vaste sisteme de colectare a informațiilor economice și sociale, de difuzare a informației științifice și tehnice, dar nicăieri nu s-a realizat sudura și coordonarea necesară între sisteme, care să permită utilizarea eficientă, pe scară mare, a tehnicilor moderne de comunicație. O asemenea evoluție nu mai poate fi însă întârziată fără ca diversele categorii de beneficiari, de la oamenii producției și creației științifice până la autorii deciziilor politice, să resimtă în

mod grav lipsa de operativitate și insuficiența informației care le parvine.

Referindu-se la necesitățile fiecărei mari categorii de beneficiari, autorii subliniază dificultatea generală de a determina valoarea informațiilor, stadiul diferit al informării în diversele sectoare ale vieții sociale și evoluția necoordonată a unităților de informare.

Dar dacă „sistemele de tratament al informațiilor pe care le întâlnim în prezent în toate țările lumii sînt rezultatul nenumăratelor eforturi spontane întreprinse în scopul satisfacerii unor nevoi urgente”, se impune în viitor formularea unei politici naționale și internaționale în domeniul informării, precizarea obiectivelor sale imediate și de perspectivă. Între acestea sînt considerate esențiale: utilizarea judicioasă a cunoștințelor acumulate în folosul creșterii bunăstării sociale; stimularea dezvoltării științei și tehnicii; sprijinirea factorilor de decizie; antrenarea unor organisme competente în organizarea transferului de informații.

Pe de altă parte, autorii atrag atenția asupra efectelor secundare, uneori nocive, ale prelucrării și difuzării fără discernămint a informațiilor. Un sistem de informație trebuie să fie permanent caracterizat prin accesibilitate largă, proporționalizarea eforturilor de satisfacere a beneficiarilor în funcție de scopurile majore ale societății, asigurarea circulației informațiilor în toate sensurile și în forme care să sprijine interdisciplinaritatea firească a activității oamenilor.

Conceput pentru a orienta activitatea guvernamentală în domeniul informării, în țările membre ale O.C.D.E., raportul stabilește câteva recomandări pentru

Ana Ipătescu (Biblioteca Academiei. Cabinetul de stampe).

sfera înaltelor decizii, unde este necesar să se urmărească: caracterul sistemului de informare, accesibilitatea sa, integrarea în contextul social, aplicarea consecventă a unor criterii științifice de selecție și analiză a informațiilor, asigurarea resurselor materiale și a unui personal calificat.

Dar o politică eficientă în acest domeniu nu poate fi despărțită de un întreg program de instituționalizare a informării și de interconectare a tuturor structurilor, astfel încât ansamblul să aibă o evoluție dinamică și să dovedească flexibilitatea necesară pentru a răspunde în mod activ exigențelor beneficiarilor.

Autorii recomandă în același timp dezvoltarea cercetărilor privind prelucrarea și circulația informațiilor în scopul găsirii celor mai eficiente metode de stimulare a capacității creatoare a beneficiarilor și de eliminare a pierderilor de timp.

Raportul se încheie cu 13 concluzii și recomandări privind politica de informare a țărilor membre. Ceea ce impune întreaga lucrare atenției noastre este cadrul larg pe care autorii îl rezervă sistemului de informare și implicării acestuia în viața societății. De remarcă că studiul se păstrează la nivelul principiilor generale, pornind de la ideea că trebuie realizat în primul rând un curent larg de opinie în favoarea reconsiderării informării din perspectiva generalizării și ordonării fluxurilor la scară națională și internațională și a reabilitării profesiilor de bibliotecar și documentarist în funcție de noile exigențe sociale.

Ion STOICA

POPORANISMUL ÎN LITERATURA ROMÂNĂ. Contribuții bibliografice. Buc., Biblioteca centrală universitară. Sectorul de documentare universitară, 1972. 177 p.

Cercetarea bibliografică de față, elaborată, în cadrul serviciului de informare și documentare al Bibliotecii centrale universitare din București, de H. Zalis, trebuie privită în contextul unui întreg ciclu de contribuții bibliografice similare consacrat curentelor și mișcărilor de idei din literatura noastră, început, în 1965 cu *Romantismul în literatura română* (o a doua ediție a apărut în 1967) și continuat cu *Symbolismul în literatura română* (1968), *Clasicismul în literatura română* (1969), *Naturalismul în literatura română* (1971) și *Sămănătorismul în literatura română* (1971).

S-a încheiat astfel, treptat, o originală

și interesantă istorie literară românească, reflectată pe plan bibliografic.

Din păcate, datorită condițiilor modeste de multiplicare, această lucrare este sortită unei circulații restrinse. Tipărit, întreg ciclul și-ar afla desigur, și dincolo de publicul specific universitar, o foarte largă audiență.

Cercetarea bibliografică referitoare la *Poporanismul în literatura română* a fost realizată pe baza investigării a 77 de periodice și a peste 50 de volume. Ca și în cazul lucrărilor precedente, primul capitol — cel mai amplu — a fost consacrat. *Aspectelor teoretice* ale poporanismului. S-au reținut aici în primul rând materialele referitoare la *poporanismul literar* și doar „în măsura în care interfereau aspecte sau implicările literare ale curentului ori ajutau la clararea acestora pe coordonate mai limpezi” s-au înregistrat și referințele relative la poporanismul politic, economic sau social. Aplicarea criteriului cronologic în ordonarea materialului evidențiază evoluția opiniilor emise despre acest curent de-a lungul timpului.

Legat oarecum prin specificul materialelor înregistrate de cel dinții, capitolul al doilea este consacrat *Revistelor poporaniste* (*Curentul nou, Viața românească, Evenimentul literar*), programelor lor, ecourilor suscitute. În fine, dat fiind numărul limitat al scriitorilor catalogați de critica și istoria literară drept „poporanisti” (I. F. Mironescu și Spiridon Popescu), capitolul al treilea — *Scriitori* — cuprinde pe lângă aceștia și numeroși alți scriitori „cu valențe poporaniste”.

Și în această parte a bibliografiei ordinea cronologică dată materialelor înregistrate permite să se urmărească „învieirea treptată a trăsăturilor prin care numeroși creatori s-au ilustrat la un moment dat ca poporanisti sau cu afinități poporaniste notabile”.

Valoarea informativă a acestor „contribuții bibliografice” este sporită prin adnotări de o remarcabilă concizie și claritate.

Un *Index de nume și Lista periodicelor consultate* (cu mențiunea anilor parcurși) asigură un plus de eficiență lucrării.

Prin „stricta circumscriere a problemelor reținute” și prin „caracterul aplicat al adnotării” lucrarea bibliografică pe care o prezentăm reușește să răspundă scopului pentru care a fost concepută, fiind totodată celor interesați posibilitatea „să separe ecoul intereselor clasei dominante (vezi faza ultimă a sămănătorismului) de valorile estetice durabile, dar și de idealurile teziste, bine intenționate, totuși caduce, ale teoreticienilor poporanismului”.

Liliana OBROCEA

PENTRU SECURITATE ȘI COOPERARE INTERNAȚIONALĂ. Vol. 1—2. Buc., Editura politică, 1972. Vol. 1. 806 p.; vol. 2. 720 p.

După volumele *Sub steagul internaționalismului socialist* și *Prietenie, colaborare, solidaritate*, noua lucrare scoate în relief, cu deosebită claritate, contribuția substanțială a țării noastre la crearea în lume a unui climat de cooperare și securitate internațională, ampla activitate pe care o desfășoară partidul și statul nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, pentru extinderea relațiilor politice, economice, tehnico-științifice și culturale ale României. *Pentru securitate și cooperare internațională* prezintă extrase din cuvântări, expuneri și articole ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care conducătorul partidului și statului nostru s-a pronunțat ferm și consecvent pentru securitate europeană și internațională, pentru ca toate relațiile dintre statele bătrânului continent, ca și ale lumii întregi, indiferent de mărimea lor, să fie așezate pe principiile trainice ale dreptului și eticii internaționale. În continuare, această linie politică realizată printr-o vastă activitate desfășurată de conducerea de partid și de stat este pregnant ilustrată prin înfățișarea vizitelor și întâlnirilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, ale tovarășului Ion Gheorghe Maurer cu factorii de conducere din numeroase țări ale Europei și din S.U.A., prin interviurile, cuvântările și documentele comune date publicității cu acele prilejuri.

Un loc aparte este consacrat sublinierii însemnătății deosebite pe care România o acordă rolului organizațiilor și organismelor internaționale și, în primul rând, Organizației Națiunilor Unite. Sînt incluse în lucrare reportaje ample privitoare la vizitele tovarășului Nicolae Ceaușescu la Organizația Națiunilor Unite, ca și la alte organizații internaționale, relatări asupra întrevederilor sale cu conducători ai unor astfel de organizații. De asemenea, sînt inserate cuvântări și mesaje de salut adresate de conducerea superioară de partid și de stat unor congrese, conferințe, reuniuni și întâlniri internaționale desfășurate la București sau în alte orașe ale lumii și care au fost consacrate promovării idea-

lurilor păcii și destinderii, apropierii și colaborării între popoarele lumii ori progresului cunoașterii.

Volumele reunite sub titlul *Pentru securitate și cooperare internațională* pun în evidență stîmna deosebită, prestigiul de care se bucură țara noastră dincolo de fruntariile sale. Izvorul acestei încrederi îl constituie deopotrivă înalta principalitate, spiritul de inițiativă și profundul umanism al liniei promovate de ea în relațiile internaționale, trăsături pe care le atestă și documentele publicate în această lucrare. Ea contribuie la cunoașterea și înțelegerea adîncă a caracterului ferm, constructiv, realist al politicii externe a partidului și statului nostru.

Silviu ACHIM

PENTRU COLABORARE ȘI ÎNTELEGERE RECIPROCĂ. Buc., Editura politică, 1973. 599 p.

Pentru colaborare și înțelegere reciprocă este ultima lucrare apărută pînă acum din seria de volume pe care Editura politică le editează pentru a înfățișa momente semnificative din politica externă a statului nostru în scopul cunoașterii cât mai aprofundate de către publicul larg a țelurilor acestei politici. Volumul strînge laolaltă cuvîntările rostite și interviurile acordate presei, documentele oficiale adoptate, declarațiile, comunicățile, tratatele încheiate, reportajele și alte materiale referitoare la vizitele și întîlnirile secretarului general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, precum și la întîlnirile altor conducători de partid și de stat ai Republicii Socialiste România cu conducători ai Australiei și ai unor state din Asia (Republica Populară Bangladesh, Birmania, Cambodgia, India, Israel, Japonia, Liban, Malayezia, Pakistan, Singapore, cu Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud) în intervalul de timp iulie 1965 — ianuarie 1973.

Volumul ilustrează bunele relații pe care le are România cu respectivele state și dezvoltarea continuă a legăturilor economice, politice și diplomatice cu acestea, indiferent de orînduirea lor politică. După cum apare din paginile lui, aceste contacte la nivel înalt au fost urmăriți cu vie satisfacție de către opinia publică din țara noastră și din străinătate, ca o contribuție de seamă la cauza păcii și a înțelegerii între popoare. Materialele incluse în lucrare subliniază prestigiul tot mai mare pe care România îl are astăzi în lume, iar prin-

cipile politicii sale externe (principiile suveranității și independenței naționale, ale egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reci-proc) se bucură de o înaltă apreciere pretutindeni.

Pentru colaborare și înțelegere reci-procă are o înfățișare grafică atrăgătoare și conține numeroase fotografii și hărți. De asemenea, cartea oferă succoante informații geografice, istorice, economice, politice, culturale despre țările ale căror conducători ne-au vizitat sau au primit vizita conducătorilor noștri. Volumul constituie un prețios instrument de lucru pentru cercetătorii din domeniul științelor sociale, pentru cei care predau sau învață în învățământul de partid și de stat, pentru toți cei interesați să cunoască obiectivele politicii externe a partidului și statului nostru.

Dragoș VILCEANU

Simonescu, Dan. **CODEX AUREUS**
Buc., „Meridiane”, 1972. 103 p. cu
reprod. (Manuscris).

Inspirata inițiativă a profesorului Dan Simonescu de a prezenta în seria *Manuscris* valorosul *Codex aureus* poate fi considerată ca un gest de mare dragoste și umanism. Mulți știu ce este *Codex aureus* dar puțini cunosc istoricul lui și încă și mai puțini au văzut originalul sau vreo reproducere după această unică operă de artă grafică. Acest gol vine să-l implinească lucrarea ce i se consacră. Prin studiul introductiv al autorului cititorii sint informați că *Evangheliarul din Lorsch* cum i se mai spune a fost scris probabil la Aachen, din porunca lui Carol cel Mare, în jurul anului 800, cu litere de aur pe pergament fin și împodobit cu ornamente și scene pictate cu o înaltă măiestrie și grandoare. Rupt în două părți, probabil de un soldat, fragmentele lui se află astăzi în Biblioteca Vaticanului, și în Biblioteca Batthyaneum din Alba Iulia, iar copertele, una la Londra, în Victoria and Albert Museum, și alta în Museo Sacro din Vatican. Abia în anul 1965 fragmentele s-au întâlnit într-o expoziție organizată la Aachen, prilej cu care s-a editat în facsimil întregul manuscris. Studiul introductiv consacră subcapitole *Scrierii*, *Picturii*, *Legăturii* acestei capodopere, ocupându-se aparte de *Școala palatină din vremea lui Carol cel Mare* și de *Grupul de manuscrise Ada* în care se încadrează și *Codex aureus*. În *Anexă* se dă descrierea și cuprinsul manuscrisului după care urmează *Notele*. Patruzeci de planșe reproduc apoi pagini și detalii de ilustrații din carte pe care n-a sem-

nat-o nici copistul nici cel care a pictat-o cu pulbere de aur și purpură. (Încă o dată, păcat că reproducerea pe hîrtie mată nu pot reda măcar în parte strălucirea culorilor.) Opera acelor anonimi de acum unsprezece veacuri, varietatea ornamentelor, bogăția imaginației, perfecțiunea scrisului, expresivitatea figurilor omenești nu poate fi privită fără emoție adîncă iar gîndul bun al prof. Dan Simonescu ni le înfățișează cu generozitate. O tabelă a ilustrațiilor și un rezumat în limba franceză asigură cărții un circuit universal. În semn de apreciere, lucrarea *Codex aureus*, apărută ca al doilea volum al seriei *Manuscris*, a fost distinsă cu premiul *Ex libris 1972* al Societății române de bibliofilie.

L. B.

Ghiță, Gh. și Fierăscu, C. **DICȚIONAR DE TERMINOLOGIE POETICĂ**. Buc., Editura Ion Creangă, 1973. 240 p.

Lucrarea este un util instrument de informare în primul rînd pentru elevi și studenții de la filologie, dar și pentru alte categorii de cititori interesați de fenomenul poetic. Cei 248 de termeni explicați în carte sint grupați în următoarele secțiuni: *Literatură (generalități)* — se clarifică noțiunea de literatură, se face o clasificare a literaturii, se enumeră curente literare; *Compoziție* — include termeni care se referă la elementele de structură ale unei poezii; *Stilistica* — examinează noțiuni care denumesc diverse procedee stilistice; *Versificație* — trece în revistă tipuri de versuri etc.; *Specii de poezie* — enumeră tipuri de poezie.

Fiecărui termen i se dă o succintă definiție, i se indică etimologia și modul în care este înțeles astăzi. Pentru o mai bună înțelegere a noțiunilor amintite în lucrare, autorii au căutat să le exemplifice cu citate din opera unor poeți. La sfîrșitul dicționarului s-a adăugat un indice de termeni.

Eleganța exprimării, claritatea definițiilor, alegerea pricepută a unor exemple semnificative care să le ilustreze fac din *Dicționarul de terminologie poetică* o lucrare valoroasă. Totuși, regretăm că paginile sale nu oferă și o perspectivă asupra liricii moderne și, prin urmare, nu-și atinge pe deplin scopul, acela de a contribui și la înțelegerea poeziei actuale și la apropierea publicului larg de ea.

D. V.

Față de numeroasele antologii de studii, cronici sau articole literare din domeniul criticii, volumul profesorului Șerban Cioculescu *Aspecte literare contemporane* are o configurație și o semnificație cu totul deosebite. Lucrarea, care reunește consemnările despre cărți și despre oameni de cultură ale autorului de-a lungul a 15 ani, din 1932 pînă în 1947, constituie o panoramă a beletristicii noastre din acea perioadă. Culegerea este divizată în trei părți: *Aspecte lirice*, *Aspecte epice* și *Aspecte critice*. Primul capitol a făcut obiectul unui volum publicat în 1940, celelalte două selectează de-abia acum materiale răspândite în ziarele și revistele vremii. Fiind printre cei dintîi critici care depun în perioada interbelică o asiduă activitate de cronicar, profesorul Șerban Cioculescu înregistrează cu minuțiozitate fenomenul literar, semnalînd orice apariție demnă de discutat. Se încheagă astfel o priveliște în mișcare, unde scriitorii consacrați se află alături de cei tineri, unii la opera de debut. Epoca literară interbelică, bogată și tumultuoasă, capătă pagină cu pagină conturul și vibrația ei.

Publicului actual îi sînt prezentați, în preună cu creatorii care au fost revalorificați după Eliberare ca Băeovia, Minulescu, Blaga, Arghezi, Cezar Petrescu, Liviu Rebreanu și alții și un număr de autori mai puțin cunoscuți, dar avînd un loc anume în panorama artistică de atunci (Dimitrie Stelaru, Eugen Bălan etc.). Ca și Călinescu, Șerban Cioculescu are darul de a discerne cu intuiție sigură valorile cînd ele mai sînt în stadiu de promisiune precum și sensul evoluției unor artiști. Se întrevede, de pildă, talentul de romancier al lui Sebastian pe timpul cînd acesta era eseist, al prozatorului Zaharia Stancu în clipa cînd era prețuit numai poetul. Profund îndrăgostit de literatură, criticul surprinde în mugur viitoarea plantă și știe s-o ocrotească. El dezvăluie de multe ori direcția harului unui creator nu doar publicului, ci și creatorului însuși, ajutîndu-l să se definească. Într-o scurtă deschidere de rubrică intitulată *Critica structurală și judecata de valoare* care constituie o stabilire stringentă a obiectului, modalității și scopului criticii literare, autorul indică țelul strădaniei sale: „Rostul criticii este deci de a străpunge, intuitiv, structurile individuale, de a le descrie, de a le hotărîni, cu aproximație și fără trufie și de a le arăta abaterile primej-

dioase (...). Ea nu are așadar un rol determinant prin normative, ea nu poate pretinde de a impune reguli sau legi ale creației dar rolul ei constator poate folosi în evoluția unui scriitor, în formația lui”.

Interesat întotdeauna de spiritul inovator în artă, criticul găsește argumentul pregnant de a încetățeni ce este nou și valoros, învingînd multiple obstacole. Cronicele sale au, de aceea, de cele mai multe ori un caracter polemic, fie că vizează un adversar anume, fie opacitatea, inerția.

Arta de polemist a lui Șerban Cioculescu se întemeiază pe ironia fină, mînuită cu desăvîrșită urbanitate. De altfel, eleganța demonstrației e proprie criticului fără a știrbi însă niciodată nimic din intransigența și sinceritatea opiniei. Asemenea însușiri dobîndesc întreaga lor strălucire cînd cu capă și spadă el înfruntă bîta, injuria și întriga murdară. Cronicele din anii pregătitori ai războiului și cei ai marii conflagrații mondiale sînt o înaltă pildă de ținută etică. Atacurile la adresa fascizării culturii, a deformării ei teziste, a degradării limbajului critic (*Cavalerii anonimatului*, *Critica de directivă*, *Eminecescologia*, *Un nou fenomen mistic: thracomania*, *Critica și militarismul*) ne dau o măsură a pateticii bătălii între intelectualitatea democratică și purtătorii de cuvînt al obscurantismului și șovinismului.

Aspecte literare contemporane, tablou definitoriu al unei epoci de mari frîmțări creatoare, ne îngăduie de asemenea să deslușim portretul cronicarului, una din personalitățile de seamă ale criticii literare actuale. Cartea nu este așadar numai, cum modest socotea autorul ei, o lucrare de referință pentru tinerii studioși și o invitație la lectură, ci și o dovadă și un rod al priceperii și probității criticului, un exemplu demn de urmat.

Sanda RADIAN

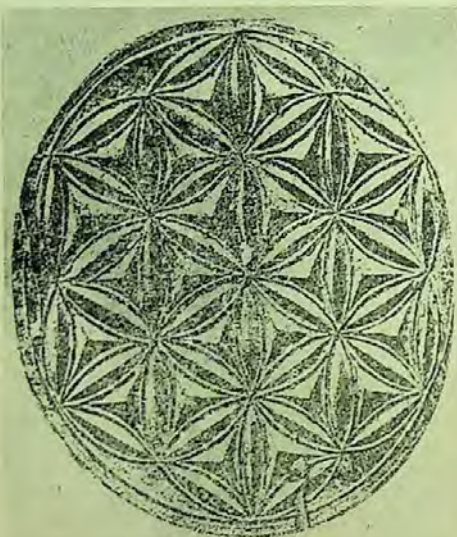
Ursache, Magda. A PATRA DIMENSIUNE. Iași, „Junimea”, 1973. 252 p.

Cartea cuprinde articole de critică literară consacrate poeziei românești de estăzi. În primele pagini din volum (*Monumentalul cotidian*, *Lupta cu limita*, *Înțelegîndu-l pe Godot*, *Întrucît și poezia...*). Magda Ursache enunță idei care nu-i aparțin în exclusivitate. Ea discută despre accesibilitatea liricii moderne, despre inovațiile înfăptuite în poezia secolului nostru etc., dar judecățile emise nu au darul de a fascina prin noutatea

(Continuare în p. 318)

Geneza unei ediții*

La început a fost dorința. Dorința de a face o carte mai altfel, o carte în care toate elementele ei să slujească o idee, un conținut de mare valoare literară și m-am oprit în fața *Mioritei*. Recunosc, cu teamă. Au mai încercat și alții ilustrând-o. Or, *Miorița* „mea” trebuia să fie, altfel pentru că o simțeam altfel. A fost ziua întâi.

Am căutat o literă care să poată îmbrăca cel mai bine cuvântul și n-am găsit-o în regalele tipografiilor de nădăd. Am desenat-o. Luni de zile am chinat forma alfabetului într-o implexiune de literă veche cu încrustătura în lemn de pe bită și furcă a căreia frumusețe sînt poate cel din urmă care o mai amintește, atît e de cunoscută. Cînd a fost gata, am vrut s-o torn în plumb. Nimic nu s-a încumetat. Costă prea mult. Am datut la porți închise și pînă în urmă am renunțat. Am ales cealaltă cale, veche e drept, dar sigură, de a o scrie cu dreapta. Și am început să o scriu. Literă cu literă, cuvînt lingă cuvînt, alfabetul strămutat în vers prin-dea viață și am început să mă bucur. Am ales apoi o hîrtie simplă așa cum e cînepa, hîrtie de împachetat, pentru ca scrisul să se înfrățească cu hîrtia așa cum se înfrățește bradul cu muntele. Și a fost ziua a doua.

M-am dus cu începutul de carte la editor și Petre Chelmeș s-a oprit în fața ei gînditor, precumpănind răspunsul și a zis: „Da, o facem!” Mai mult: a împins ideea mai departe zicînd să o facem în versiuni în limbi străine, să facem o carte cu disc în care cîntecul să completeze versul, să facem o carte „mare”. S-au găsit cele mai bune traduceri. Le-am luat și le-am scris și pe acestea tot cu dreapta în cele cinci

* *Miorița*. — *Mioritza*. — *Muopua*. Textul și 5 limbi. Versiunea V. Alecsandri. Prezentarea artistică Emil Ghenea. Buc., „Albatros”. 1972. 31 f. + 1 disc.

limbi mai răspândite în lume. Am scris nopți și zile pînă cînd oboseam și mă dureau ochii.

Așa a fost ziua a treia.

Aveam nevoie de ilustrație. Nu m-am încumetat să desenez ciobani și mioare pentru că am avut credința că *Miorița* nu poate fi ilustrată, că nu trebuie ilustrată altfel decît așa cum a văzut-o ciobanul creștind în troiță, în peceotea de caș, în ploscă, cerul cu soarele, luna cu stelele... Dan Eremia Grigorescu a fotografiat aceste lucruri și din fotografiile lui s-a născut ceea ce numesc ilustrație. Cred că e de ajuns.

Și a fost ziua a patra.

Pentru cîntec am ales bocetul *Lucreției Horț* din Maramureș, un bocet cu păstori, cu lapte cald, de pe alte meleaguri ale țării, pentru că cine poate spune unde s-a născut *Miorița*, din clipa în care ea este prezentă prătutindeni acolo unde se simte suflare românească? Apoi l-am rugat pe Tudor Gheorghe să o cînte pe aceea pe care o aveam în carte. La început mi-a zis „nu”. „De două lucruri nu mă ating: de Eminescu și de *Miorița*. Sînt prea mari pentru cîntecul meu”. Apoi a cedat. S-a născut *Miorița* lui Tudor Gheorghe, baladă și colind, bocet și doină, toate la un loc toarse în caierul glasului său de argint și cîntecul a venit să stea alături cu cîntec de noua intruchipare a versului. Și a fost ziua a cincea.

Ne-am dus cu proiectul de carte la tipografi. Au zîmbit neîncredători în afară de unul, suflet de iubitor de carte, Victor Cristea, directorul general al Combinatului, care a vrut să o tipărească. Apoi a venit greul. Meșterii au fost nedumeriți. Nu știau cum va fi, cum trebuie să fie această carte, cum poate să fie frumoasă cînd are scoarțele din cartonul cu care — gudronat — se aco-

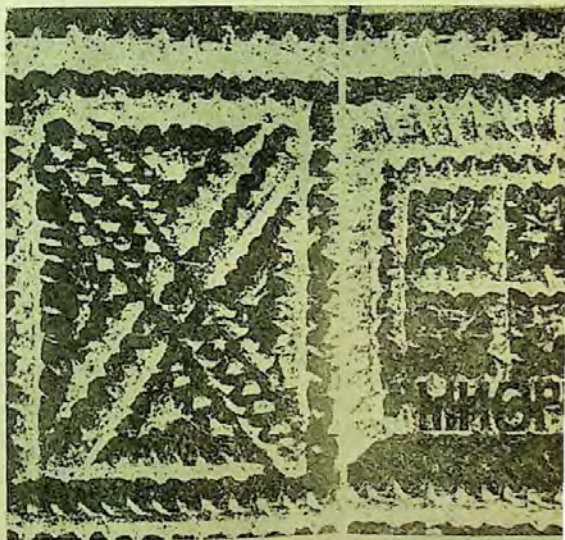
peră magazinele. Dar au făcut-o. Am stat lîngă mașiniști pînă seara tîrziu și-i ustureau buricele degetelor împingînd coală de coală în mașină, trecuți dincoace de gardul neîncrederii, cîștigați de idee. Și cartea a apărut așa cum am dorit-o: mirosind a pădure.

A fost ziua a șasea.

I s-au pus lauri la Salonul național al cărții. A început să plece în lume. A început să dispară din librării. Vedeam oameni cu cite trei exemplare în mîna și mă bucuram pentru că dorința dinții își găsea împlinire, pentru că gîndul născut într-o zi ploioasă de septembrie a anului șaptezeci și unu nu s-a rîsît în zadar.

Așa a fost ziua a șaptea. Ultima.

Emil CHENDEA

lor. În schimb, autoarea se simte nestîm-
 jenită cînd analizează creațiile unor
 poeți români contemporani. A.E. Bacon-
 sky, Nichita Stănescu, Ion Alexandru,
 Ion Gheorghe, Marin Sorescu. Cezar
 Baltag, Adrian Păunescu, Emil Brumar-
 u, George Alboiu sînt supuși unei exami-
 nări lucide și severe. Magda Ursache
 are curajul opiniei sale și nu se prostern-
 nează în fața autorului pe care îl cer-
 cetează, ci arată fără șovăire ce îi place
 și ce socotește lipsit de importanță în
 creația acestuia. *A patra dimensiune* nu
 este totuși o carte polemică, autoarea
 pornind de la premisa că respectivii
 poeți sînt scriitorii de valoare în litera-
 tura noastră actuală. Eseurile ei vin doar
 să lămurească aspectele mai umbrite din
 poezia lor și să ofere interpretări in-
 edite. Critica Magdăi Ursache nu se con-
 place în frumoase broderii pe marginea
 textelor și e reconfortantă tocmai prin
 dorința autoarei de a distinge puncte de
 reper în lirica modernă și de a le indica
 publicului larg.

apoi din ce în ce mai limpezi, o tulbură.
Singurătate iremediabilă. Instrăinare.
Neputință și dezorientare. Se află la un
 pas de *disperare, de neant. Greafa sar-*
triană o năpădește. Și deodată: conștiin-
ța libertății individuale, sentiment de
revoltă în fața tuturor tiparelor,
 în fața tradițiilor, a tabu-urilor,
 în fața minciunilor, a formelor im-
 puse de societate. Și sentimentul de *res-*
ponsabilitate. Față de ea, față de copilul
 ei care trebuie salvat de dezumanizare.
 Aproape toate temele majore ale exis-
 tențialismului se întîlnesc în această
 carte a Simonei de Beauvoir — angoasa
 în fața condiției umane, alienarea, nean-
 tul, disperarea și, în fine, sentimentul
 responsabilității față de propria existen-
 ță, născut odată cu conștiința de
 sine. Ne aflăm în fața unei cărți tul-
 burătoare prin adevăr și frumusețe. O
 mențiune specială pentru excelenta tra-
 ducere a Ilenei Vulpescu.

F. B.

Fukc, Ladislav. DOMNUL THEO-
 DOR MUNDSTOCK. Buc., „Uni-
 vers”, 1973. 255 p.

Beauvoir, Simone de. IMAGINI
 FRUMOASE. În românește de
 Ileana Vulpescu. Buc., „Univers”,
 1973. 192 p. (Colectia Meridiane,
 208).

Laurence se simte precum acel rege
 legendar care transforma în aur tot ce
 atinge. Doar că la ea totul se prefacă
 în imagini.

Reflex al meseriei pe care o practică
 pentru o firmă de publicitate, unde se
 fabrică imagini de hirtie? Nu, este vor-
 ba de mai mult. De întreaga sa existen-
 ță într-o lume încremenită în tipare și
 convenții, în care oamenii, încadrîndu-se,
 mimează comedia echilibrului și a feri-
 cirii (un echilibru fragil!), devenind ei
 înșiși niște imagini frumoase. O lume în
 care oamenii se mișcă, asemeni unor
 roboți, într-un fel și într-un sens dina-
 inte știute, se întîlnesc și se despart
 (Uneori iubesc, întemeiază familii, nasc
 copii.) fără a se fi cunoscut de fapt cu
 adevărat. O lume în care lanțul de min-
 ciuni nu se rupe niciodată pentru că
 frumoasele imagini trebuie să rămîna
 intacte, în ciuda tuturor deziluziilor.
 Laurence a fost și ea întotdeauna o ima-
 gine — fetiță impecabilă, adolescență
 ireproșabilă, domnișoară desăvîșită, so-
 fie perfectă. Dar la un moment dat,
 aprcape fără să știe cum, ea încalcă re-
 gula jocului și începe să privească din-
 colo de imagini. Privește în jur, se pri-
 vește pe sine. Acea necesitate acută de
 a privi existența în față, așa cum e, de
 a gândi asupra ei... Sentimente confuze,

Romanul scriitorului ceh contemporan
 Ladislav Fukc oferă o zguduitoare ima-
 gine a teroarei fasciste exercitate asu-
 pra evreilor în timpul celui de-al doilea
 război mondial. Autorul descrie suferin-
 tele atroce ale lui Theodor Mundstock,
 un bătrîn evreu care așteaptă ordinul
 de plecare în lagărul de concentrare.
 Dorința lui de a supraviețui prigoanei
 îl îndeamnă să se antreneze, să se su-
 pună de bunăvoie unor suplicii, pentru
 a rezista viitoarelor încercări din lagăr.
 Dar pregătirile sale sînt inutile. Theodor
 Mundstock moare sub roțile unui ca-
 mion german în timp ce se îndreaptă
 spre locul de adunare al celor depor-
 tați.

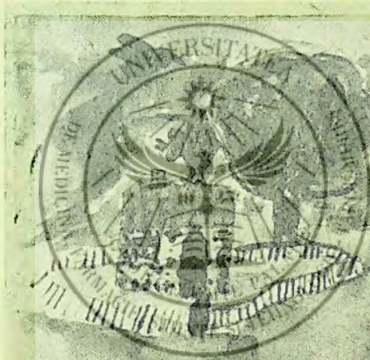
Întîmplările din roman sînt puține.
 Autorul relatează despre întîlnirile lui
 Mundstock cu prietenii, despre exerci-
 tiile acestuia în vederea deportării, des-
 pre modul cum își îndeplinea slujba de
 năturător.

Scriitorul realizează cu mijloace artis-
 tice remarcabile o atmosferă de coșmar.
 Personajele se mișcă într-un univers
 halucinant, unde oricare gest al lor
 poate fi socotit o împotrivire la ordinea
 existentă și ca urmare atrage pedeapsa.
 Imperiul fricii și al bănuielii transfor-
 mă pe locuitorii lui în făpturi lipsite de
 epărare, care se află parcă sub povara
 unui blestem. Reflexul acestei lumi în
 conștiința personajelor este tragic.
 Mundstock începe să delireze, să înțe-

În holul Bibliotecii pentru copii „I. Creangă” două cititoare își expun lucrările. Sînt surorile Ceaușu Ioana în vîrstă de 5 ani și șapte luni, și Ceaușu Irina în vîrstă de 8 ani, din București.

leagă deformat raporturile dintre lucruri. Scriitorul îi înregistrează cu mîgălă aceste procese ale conștiinței sale torturate. Ca urmare, narațiunea cuprinde pagini mai greu de înțeles. Ladislav Fuks alternează cu măiestrie pasaje perfect inteligibile cu altele încercate de echivoc, sugerînd astfel iluminările și întunecările din mintea lui Mundstock.

Roman modern atît prin modalitatea scriiturii cît și prin problematica sa de o rezonanță gravă, *Domnul Theodor Mundstock* este o carte excepțională.

G. M.

Hauser, Arnold. **ÎNDOIELNICUL RAPORT AL LUI JAKOB BÜHLMANN.** Buc., „Kriterion”, 1973. 144 p.

Micul roman *Indoielnicul raport al lui Jakob Bühlmann* este scris cu o rigoare care exclude sentimentalismul. Arnold Hauser (n. 1929, prozator și publicist german din România) pare înstrăinat de eroul său, Adolf Sommer, al cărui „caz” îl expune cu răceală. Evenimentele sînt relatate sec, fără vibrație și totuși cartea emoționează tocmai prin această austeritate a expresiei. Autorul își concepe romanul ca pe un dosar juridic care reunește „indoielnicul raport” al lui Jakob Bühlmann despre Adolf Sommer, comentariile lui Anton Micu la acest „raport” precum și pagini din jurnalul lui Sommer.

Unul din personajele cărții, Anton Micu, caută să priceapă din ce motiv, la un moment dat, Sommer a dispărut fără urmă și pentru aceasta vrea să-i cunoască viața. El află despre copilăria acestuia, despre întîmplările pe care le-a trăit în timpul războiului, despre iubirile și prietenii lui, despre încercările sale literare și înțelege că hotărîrea de a dispărea i-a fost provocată de răsfrîngerea dureroasă în conștiința sa de om cîștît a unor evenimente din anii '50.

Stilul lui Arnold Hauser este limpede, lipsit de podoabe. Citind paginile scrise de el ai impresia că străbați un tînut arid, neprietenos. Dar cartea, datorită aerului de mister cu care este înconjurat eroul, se citește cu plăcere, cu răsufierea tăiată, ca un roman cu peripeții palpitante.

G.A.

Primul contact al cititorului român cu literatura israeliană se realizează prin intermediul excelenței traduceri, făcute, direct din limba ivrit, de scriitorul I. Deneș, după romanul *Eroii mor și ei*, al scriitorului Aharon Megged, una din cele mai proeminente figuri ale acestei literaturi.

Operă de construcție, de o factură foarte modernă, *Eroii mor și ei* este de fapt un triplu roman, în care trei fire epice se împletesc în mod savant.

Este în primul rînd un roman despre condiția creatorului, realizat pe pretextul unei povestiri-confesiune, de o sinceritate crudă și de o mare luciditate, cu privire la cauzele care au generat neputința interioară a scriitorului Ionas de a scrie, la comandă, romanul biografic al unui erou național, contractat de o mare editură.

Cel de-al doilea roman este tocmai cel care, în realitatea celui dintîi, nu a fost scris, fapt pentru care Ionas fusese chemat să dea seama în fața tribunalului. Este vorba de povestea vieții lui Davidov, prototipul pionierului israelit, eroul național al cărui portret se încheagă, ca într-un joc de puzzle, din douăzeci și șapte de amintiri episodice ale unor persoane ce l-au cunoscut pe Davidov în diferite momente și împrejurări ale vieții sale. Ele fac parte din materialul documentar adunat de scriitorul Ionas, pierdut apoi în împrejurări ciudate (fapt cu valoare simbolică), relatările fiind reconstituite din memorie și intercalate în cuprinsul **Confesiunilor** care fac obiectul principal al cărții. În fine, cel de-al treilea roman — roman istoric — este de fapt o frescă israeliană a perioadei de pionierat, plină de glorie și de pitoresc, frescă ce se realizează în subtext din însăși reconstituirea vieții lui Davidov — întrupare a celor mai generoase idealuri ale epocii — viață ce se împletește cu însăși istoria reinființării acestei țări.

Cartea lui Megged este pasionantă prin fiecare din cele trei fire epice ale sale, interesantă prin construcție, frumoasă prin scriitură, prin alternanța de stiluri — relatare strictă, aproape seacă, portretistică sigură, realizată cu un acut simț al observației, momente de introspecție realizate pe un ton nesigur, ezitant, notații fugare, dar pline de poezie a unor ambianțe, peisaje sau interioare, și chiar micro-eseuri despre artă, despre creație.

Flavia BUCOV

REVISTA BIBLIOTECILOR

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste.

ANUL XXVI

Nr. 5

MAY 1973

S U M A R

- Un vibrant omagiu omului, revoluționarului, patriotului, internaționalistului 280
- Cincinalul înainte de termen ^{cop. II} 281
- Nicolae PASCU și Ion HULEA : Biblioteca publică în sprijinul îndeplinirii înainte de termen a sarcinilor planului cincinal și al ridicării nivelului de cunoștințe tehnico-științifice ale populației Capitalei 285
- Vasile TĂRABOI : Institutul Național de Informare și Documentare Științifică și Tehnică (I.N.I.D.) 287
- A. CORVĂTESCU-TOFAN : La Grupul școlar din București al Ministerului Industriei Ușoare : Biblioteca și pregătirea teoretică a viitorilor muncitori și maștri 263
- Livia BACĂRU : 1848 în literatură. Bibliografie selectivă 268
- Iosif GUI : Lectura navetiștilor. Anchetă întreprinsă în comuna Ineu, județul Bihor 271
- Desfășurarea muncii metodice în bibliotecile publice din județul Bacău. Interviu cu Gh. Pătrar, inspector cu problemele de bibliotecă în cadrul Comitetului județean de cultură și educație socialistă 277
- G. S. : Al II-lea Salon de carte. Piatra Neamț, 31 martie — 9 aprilie 1973 278
- G. SEBASTIAN : Consfătuirea pe tema „Raționalizarea și optimizarea activității de bibliotecă” Piatra Neamț, 4—5 aprilie 1973 279
- Biblioteca centrală universitară din Cluj: O inițiativă valoroasă în domeniul educației beneficiarilor 280
- Mihai PETRESCU : Concursul republican „Cea mai bună bibliotecă școlară” 281
- Ecouri 285
- Getta-Elena RALLY : Descrierea bibliografică internațională standardizată și numerotația internațională standardizată a publicațiilor — premise ale automatizării proceselor de transmitere a informației bibliografice (II) 287
- Cronică 290
- Istoria cărții și a bibliotecilor Mircea IONESCU : Bibliotecă muncitorească din Transilvania de la 1848 și până la Unire. Contribuții la istoricul dezvoltării lor 291
- Biblioteci de peste hotare K. C. HARRISON : Progrese actuale în biblioteconomia britanică 297
- De peste hotare 302
- Profiluri Carol GÖLLNER : Johannes Honterus — animator al culturii umaniste. 475 de ani de la naștere 304
- Scriitorul Petru Popescu răspunde la întrebările revistei noastre. Interviu realizat de Sanda Radian 306
- Lucrări de specialitate 307
- Fișier 313

Николае Паску и Ион Хуля: Публичные библиотеки в помощь досрочному выполнению пятилетки и повышению уровня научно-технических знаний населения столицы	257	международная нумерация публикаций — предпосылки автоматизации процесса передачи библиографической информации	287
Василе Тэрэбой: Национальный институт научно-технической информации и документации	258	Мирча Ионеску: Рабочие библиотеки Трансильвании до Объединения Вклад в их историческое развитие	291
Иосиф Гуй: Чтение работающих за городом. Анкета, проведенная в г. Инеу, жудец Бихор	271	К. К. Харрисон: Современные прогрессы британской библиотечной	297
Джетта—Елена Ралли: Стандартное международное библиографическое описание и стандартная		Карол Геллнер: Иоганнес Хонтерус — проповедник гуманистической культуры. 475 лет со дня рождения	304

SOMMAIRE

Nicolae PASCU et Ion HULEA: La bibliothèque publique aide à la réalisation avant terme des tâches du Plan Quinquennal ainsi qu'à la croissance du niveau des connaissances scientifiques et techniques des habitants de Bucarest	257
Vasile TARABOI: L'Institut National de l'Information et de la Documentation Scientifique et Technique (I.N.I.D.)	258
Iosif GUI: La lecture des travailleurs qui font la navette. Enquête faite à Ineu, District de Bihor	271
Getta-Elena RALLY: La description bibliographique internationale standardisée et la numérotation internationale standardisée des publications — prémisses de l'automatisation du processus de transmission des informations bibliographiques	287
Mircea IONESCU: Les bibliothèques ouvrières en Transylvanie avant l'Union. Contributions à l'histoire de leur développement	291
K. C. HARRISON: Progrès actuels dans la bibliothéconomie britannique	297
Carol GÖLLNER: Johannes Honterus — promoteur de la culture humaniste. 475 années depuis sa naissance	304

SUMMARY

Nicolae PASCU and Ion HULEA: The Public Library Helps to Fulfil the Five-Year Plan Targets Ahead of Schedule and to Rise the Level of the Scientific and Technical Knowledge of the Bucharest People	257
Vasile TARABOI: The National Institute of Scientific and Technical Information and Documentation. (I.N.I.D.)	258
Iosif GUI: Commuters' Reading. An investigation carried out in the town of Ineu, Bihor district	271
Getta-Elena RALLY: The International Standard Bibliographical Description and the International Standard Numbering of Publications — Essential Conditions for the Automation of the Bibliographical Information Transmission Process	287
Mircea IONESCU: The Workers' Libraries in Transylvania Before the Union. Contributions to the history of their development	291
K. C. HARRISON: Present Progress in British Librarianship	297
Carol GÖLLNER: Johannes Honterus — Promoter of the Humanistic Culture. The 475th anniversary of his birth	304

REDACȚIA:

Calăa Victoriei nr. 126, sectorul 1, București, Oficiul poștal 22. Telefon 50.50.38

COLEGIUL DE REDACȚIE

Dumitru BĂLĂEȚ, Virgil CÂNDEA, Ion CIOTLOȘ, Antoaneta CORVĂTESCU-TO-FAN (redactor șef rubrică), Ștefan GRUIA (redactor-șef), Alexandru IONAȘCU, Atanase LUPU, Gheorghe MAXIM, MESZAROS József, Anne-Marie MIHIȚ (secretar de redacție), Constantin NEGULESCU, Gernot NUSSBÄCHER, Nicolae ONIGA, Mihai PETRESCU, Angela POPESCU-BRĂDICENI, Dan SIMONESCU.

